

PÅ INNERGÅRDEN

ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING I FORM AV SCHAKTNINGSÖVERVAKNING
AV BEBYGGSELÄMNINGAR FRÅN 1500-, 1600-, 1700- OCH 1800-TAL I
KVARTERET GRIPEN, NORRKÖPING STAD OCH KOMMUN, ÖSTERGÖTLAND

ELIN EVERTSSON

Rapporter från Arkeologikonsult 2021:3244

PÅ INNERGÅRDEN

ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING I FORM AV SCHAKTNINGSÖVERVAKNING
AV BEBYGGSELÄMNINGAR FRÅN 1500-, 1600-, 1700- OCH 1800-TAL I
KVARTERET GRIPEN, NORRKÖPING STAD OCH KOMMUN, ÖSTERGÖTLAND

ELIN EVERTSSON

Rapporter från Arkeologikonsult 2021:3244

ARKEOLOGIKONSULT
Optimusvägen 14
194 34 Upplands Väsby
Tel: 08-590 840 41
www.arkeologikonsult.se

OMSLAGSBILD:

Framsida: Omslagsbilden visar en av de stenlagda ytorna som rensas fram. Just den här stenläggningen har varit ett golv i ett av uthusen som stod på innergården under 1800-talet.

Baksida: Ett fat (F543:6281:1) som en gång prytt middagsbordet. Det är tillverkat i rödgodslera med dekor i blyglasyr och vitlera, någon gång under 1700- eller 1800-talet. Skala 1:2.

ALLMÄNT KARTMATERIAL:

Fastighetskartan: © Lantmäteriet

Terrängkartan, samt GSD-Översiktskartan, Lantmäteriet (CC0)

TRYCK: LaserTryck.se AB, Stockholm 2021

ISBN TRYCK: 978-91-986842-6-1

ISBN PDF: 978-91-986842-7-8

Svanenmärkt trycksak
5041 0826 LaserTryck.se

© Arkeologikonsult 2021

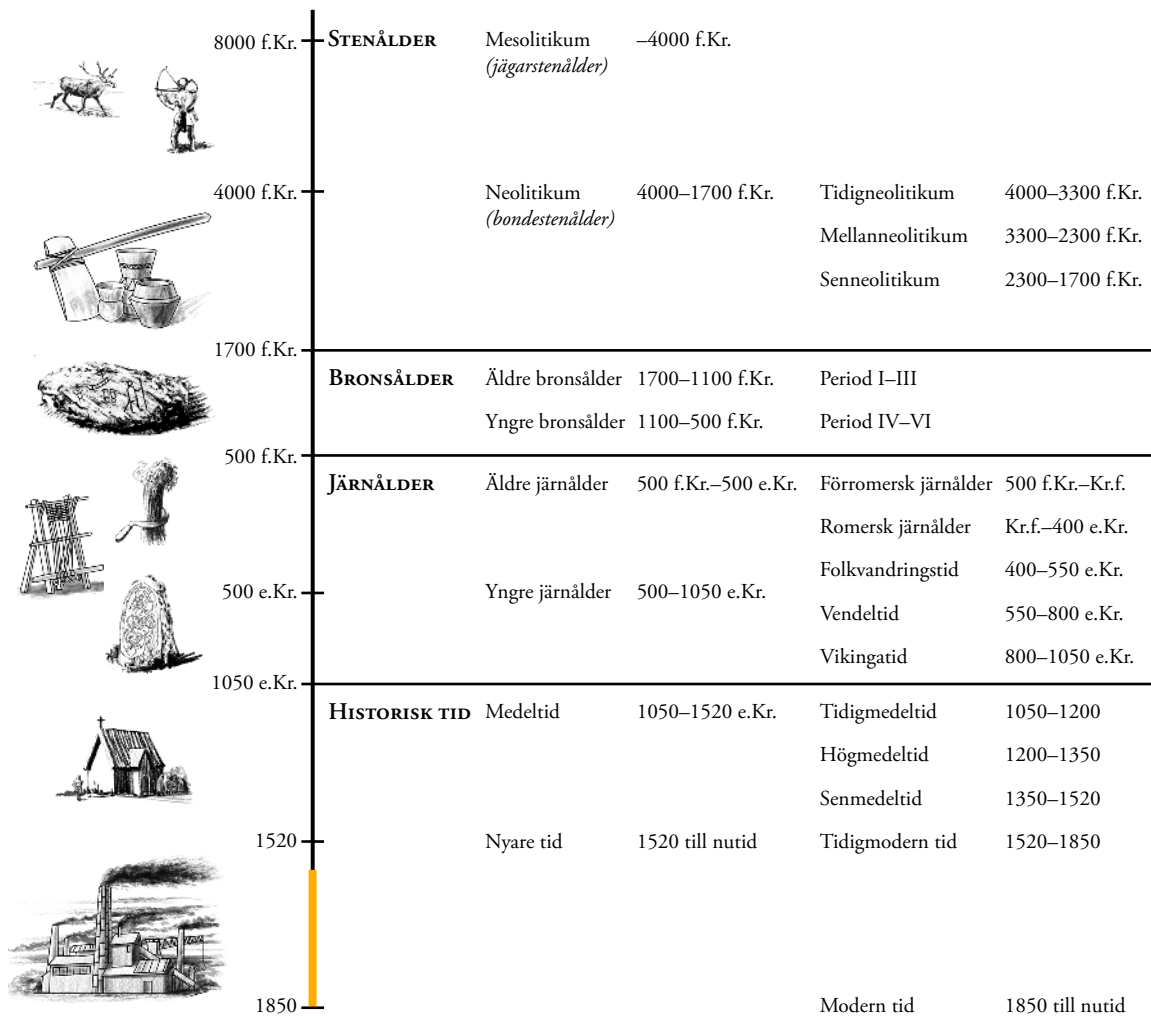
Upphovsrätt, där inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY.

Villkor finns tillgängliga på <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	5
INLEDNING	7
HISTORISK BAKGRUND.....	9
TIDIGARE UNDERSÖKNINGAR.....	13
Vid Gamla Torget	13
I kvarteret Gripen	14
Kort summering av tidigare undersökningar.....	15
GENOMFÖRANDE.....	17
Förmedling	18
Analyser.....	18
RESULTAT	21
Sammanfattning av resultaten från de inledande provschakten	21
Resultaten från schaktningsövervakningen på innergården.....	21
DISKUSSION	47
Stadsbränderna i Norrköping	47
Markarbeten kring Strömmen.....	48
Fas 1. Trähusbebyggelse. Kvarteret Gripen innan stadsbranden 1655.....	49
Fas 2. Stensyllshus, 1655–1719.....	49
Fas 3. Stenlagd gårdsyta, 1719–1822.....	50
Fas 4. Stenlagd gårdsyta och gårdshus, 1822–1879	52
Fas 5. Innergården under modern tid	52
SLUTSATS.....	55
REFERENSER.....	57
Litteratur	57
Historiska kartor.....	59
Digitala källor.....	59
ADMINISTRATIVA UPPGIFTER	61
BILAGOR.....	63
Bilaga 1. Kontexter.....	65
Bilaga 2. Fynd.....	73
Bilaga 3. Matris.....	87
Bilaga 4. Arkeobotanisk analys – Stefan Gustafsson, Arkeologikonsult	91
Bilaga 5. Osteologisk analys – Tove Björk, Arkeologikonsult.....	95
Bilaga 6. Bestämning av mynt – Michel Carlsson, Arkeologikonsult	101
Bilaga 7. Bestämning av kritpipor – Michel Carlsson, Arkeologikonsult.....	105
Bilaga 8. Keramikanalys – Mikael Johansson, ARKEO keramikanalys	109
Bilaga 9. ¹⁴ C-analys – International Chemical Analysis Inc., Miami, USA	133
Bilaga 10. Konservering – Max Jahrehorn, Oxider	137

ARKEOLOGISK PERIODINDELNING

Vinjetbilder

INLEDNING

Mycket som händer på en begränsad yta, här en översiktsbild på stenläggningen från fas 3 med det pågående bygget runt omkring (s. 6).

HISTORISK BAKGRUND

Norrköpings äldsta karta från 1640. Källa: Lantmäteristyrelsens arkiv (LMS), aktbeteckning D75-1:4 (s. 8).

TIDIGARE UNDERSÖKNINGAR

Vykort över Gamla Torget i Norrköping från omkring 1895. Källa: Östergötlands museum, samling Foto, ID-nr OM.NORR.000270, PDM (s. 12).

GENOMFÖRANDE

Schaktningsarbete i full gång, recenta bärlager tas bort och äldre lager kommer i dagen (s. 16).

RESULTAT

Ett fat (kärn ID 1) i yngre rödgoods med dekor i vitlera. Fatet hittades ett utfyllnadslager (600) och dateras till 1700-talet (s. 20).

DISKUSSION

Handrensning av en del av de stenlagda ytorna på innergården (s. 46).

SLUTSATS

Rännal i en stenlagd gårdsyta (545; s. 54).

REFERENSER

Diskussion i fält arkeologer emellan; hur såg det ut här egentligen? I förgrunden ser vi stensyllshuset i fas 2 (s. 56).

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Ögonblicksbild, inmätning av lämningar med RTK-GPS (s. 60).

SAMMANFATTNING

Under hösten 2018 och våren 2019 genomförde Arkeologikonsult flera schaktningsövervakningar inom fastigheten Gripen 9 med anledning av planerad byggnation på innergården. Då det planerade arbetet skulle innebära att ytan helt schaktades ur beslutade Länsstyrelsen (dnr: 431-13479-2017) att arbetet skulle följas av arkeologer. På så sätt kunde lämningarna i området dokumenteras under schaktningsarbetets gång.

Vid undersökningarna i kvarteret Gripen påträffades lämningar efter såväl byggnader och konstruktioner som funnits på innergården. Vi har kunnat följa bebyggelselämningarna i fem faser, från nutid till sent 1500-tal. Vid undersökningarna har vi även kunnat se spåren efter de många bränder som raserat bebyggelsen omkring Gamla Torget, och ana den stora arbetsinsats som sedan krävts för att bygga upp området igen.

INLEDNING

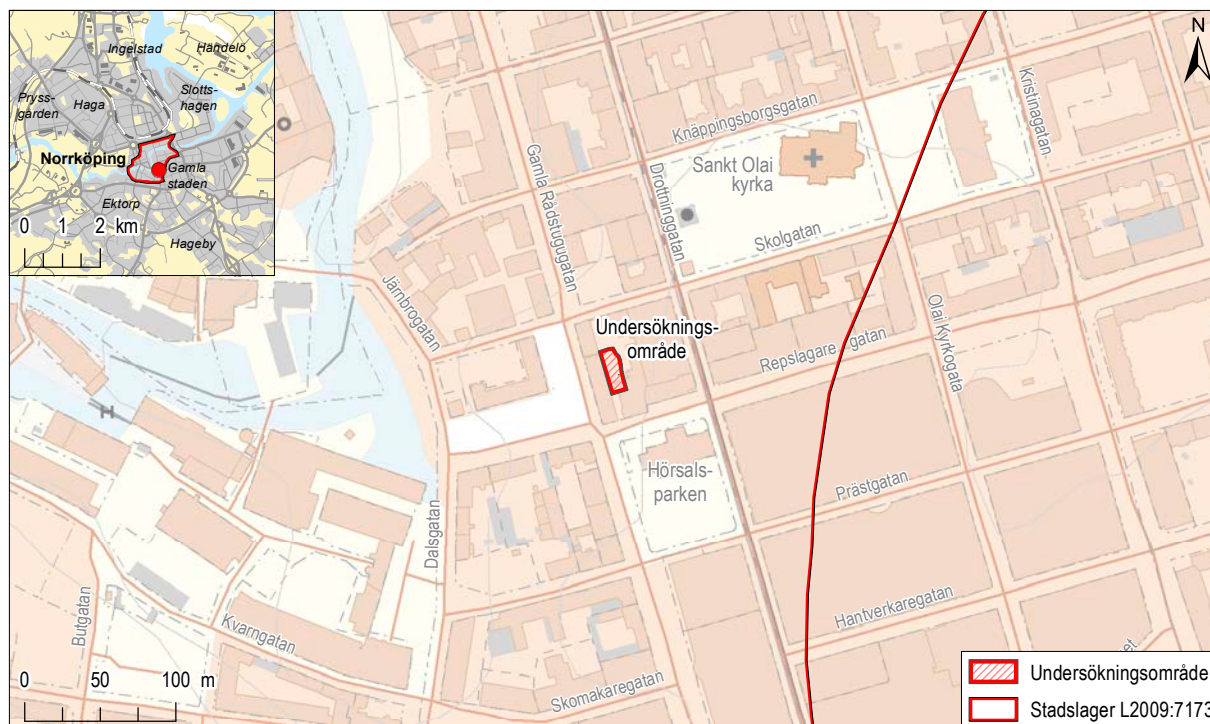
Under hösten 2018, samt vintern och våren 2019 genomförde Arkeologikonsult flera undersökningar inom fastigheten Gripen 9 vid Gamla Torget i Norrköping (figur 1). Detta med anledning av planerad byggnation på platsen. Då byggprojektet skulle beröra en stor del av innergården, genomfördes arbetet som en arkeologisk schaktningsövervakning.

Syftet med den arkeologiska schaktningsövervakningen var att se till att den fasta fornlämningen dokumenterades under schaktningsarbetets gång

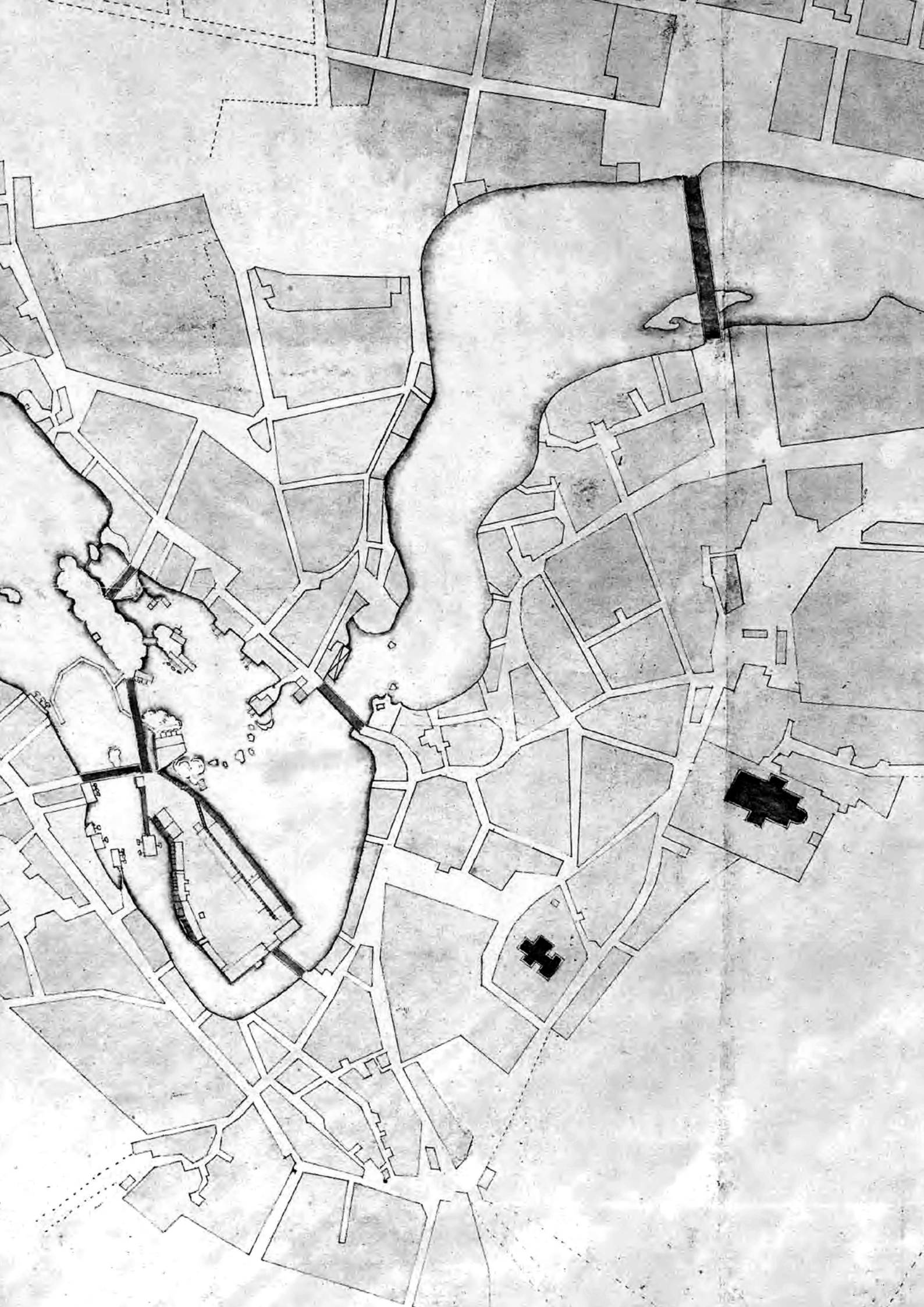
för att avgöra dess karaktär och omfattning samt om möjligt, datera den.

De frågeställningar som vi utgick ifrån var:

- ☞ Finns några lämningar av den fasta fornlämningen (L2009:7173 Norrköpings stads- lager) bevarade?
- ☞ Vad har dessa lämningar för karaktär?
- ☞ Hur gamla är lämningarna och finns lämningar som är äldre än 1600-tal?

Figur 1. Undersökningsområdet i kvarteret Gripen i Norrköping. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:5 000. Översikt med Vägkartan, skala 1:200 000.

HISTORISK BAKGRUND

Norrköping har växt fram på båda sidor om Motala Ström, där strömmen skär genom Norrköpingsåsen. Stränderna är här på många ställen branta och strömmen faller cirka 18 meter inom centrala Norrköping vilket har skapat strida forsar och fall. Vattenkraften har utnyttjats flitigt genom historien, i form av kvarn- och industriverksamhet av olika slag.

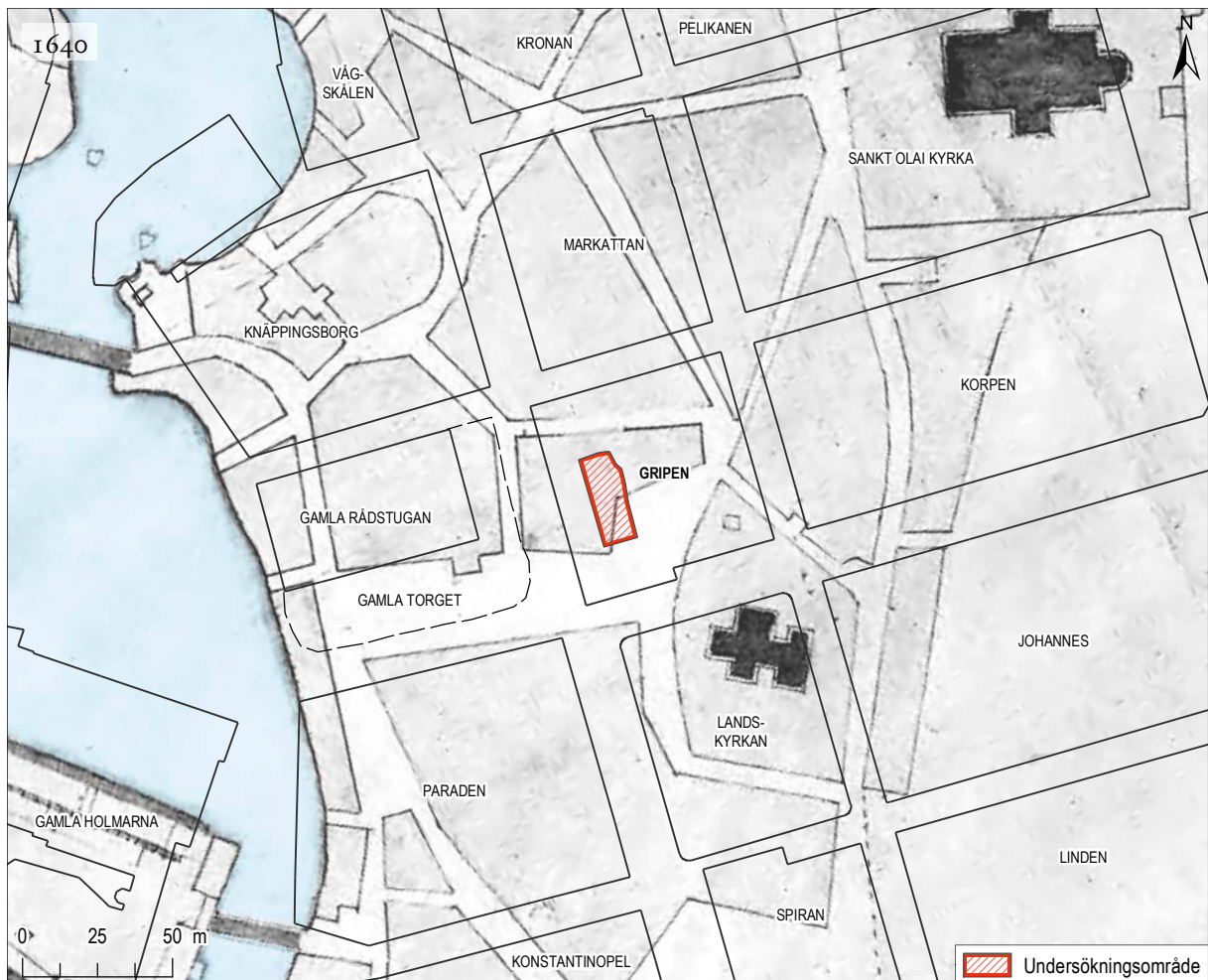
Norrköping har tidigt utgjort en marknadsplats vilket namnet vittnar om. Det fornsvenska *Køpunger* betecknar en handelsplats och väderstrecksbenämningen *Norr-* har lagts till för att särskilja platsen från Söderköping (Wahlberg 2003, s. 227).

Det äldsta Norrköping är fortfarande relativt okänt. På Strömmens norra sida har en tidigmedeltida gravplats från 900- och 1000-talen undersökts inom kvarteret *Mjölnaren* (Jonsson 2014). Fragment från två skilda *Eskilstunakistor* har framkommit i sekundära kontexter vid kvarteren *Tullhuset* och *Gamla Rådstugan*, i närheten av *Gamla Torget*, vilket möjligen indikerar att en äldre begravningsplats funnits också på södra sidan om strömmen (Carlsson 2011; Klange 2018).

Forsarna och fallen längs med denna del av Strömmen gjorde platsen lämplig för fiske och kvarndrift. År 1283 skänker drottning Sofia d. ä. sitt laxfiske i Norrköping till nunnorna i S:t Martins kloster i Skänninge. Detta är det äldsta skriftliga omnämnandet av staden som finns bevarat (Broberg 1984, s. 13). Norrköping får stadsprivilegier 1384 men förblev under hela medeltiden en ganska liten stad som överskuggades av närbelägna Söderköping.

Den äldsta stadsbebyggelsen i Norrköping antas ligga söder om Strömmen i området kring *Gamla Torget* och de två kyrkorna *Sankt Johannes* och *Sankt Olai* nära *Gamle Bro*. Här möttes landsvägarna från Söderköping, *Dagsberg* och *Bergslagen*. Det är mycket sannolikt att den handelsplats som gav staden dess namn ligger i anslutning till *Gamla Torget* (Broberg 1984).

Under 1500-talets andra hälft intensifierades bebyggelsen och en mer fastlagd tomtstruktur kan nu iaktas med hus och gränder. I takt med att stadens industrier expanderade ökade även stadsbefolkningen. Från 1500-talet var Norrköping även utskeppningshamn för export och därmed även en av de handelsstäder som tog del i utrikeshandeln. Staden växte snabbt och var vid 1600-talets mitt rikets andra största stad (Helmfrid 1971).

Figur 2. Norrköpings äldsta karta från 1640 rektifierad mot dagens stadskarta. Skala 1:2500.

Från 1600-talet och framåt var det industrin som präglade staden. Många av industrierna låg samlade kring forsarna i Motala ström, där de kunde dra nytta av vattenkraften. Under 1800-talet blev industrin alltmer teknisk och behovet av arbetskraft medförde en kraftigt stigande befolkningsökning. Norrköping var en trångbodd stad vars bebyggelse i huvudsak var koncentrerad till Strand och Dalskvarteren, söder om Motala ström. På strömmens norra sidan fanns de mer välbärgade borgarnas stora stenhus, i den nyanlagda stadsdelen Saltängen. Ett av dessa tillhörde den välkände industrimannen Louis de Geer som hade en stor roll i Norrköpings utveckling från köping till industristad. Det var beläget på den plats som idag heter kvarteret Stenhuset norr om strömmen (Helmfrid 1968).

Kvarteret Gripen ligger i de centrala delarna av det medeltida Norrköping. Kvarteret avgränsas av Skol-

gatan på den norra sidan och Repslagargatan i söder och Gamla Torget på den östra sidan. De båda gatorna tillkom i samband med stadsregleringen under mitten av 1600-talet (Broberg 1984). På 1640-års karta finns en öppen yta mellan de angränsande kvarteren och den västra sidan av den medeltida torgytan är stort sett densamma som utbredningen av dagens torg (figur 2). Dock sträckte sig den äldre torgytan längre österut, och omfattade även den sydöstra delen av nuvarande kvarteret Gripen.

Gamla Torgets östra del utgör ett mindre utskott till den stora rektangulära torgytan i söder och har varit en del av torget sedan 1700-tal (figur 3). Torgets L-form kan genom en karta från 1640-talet bekräftas sedan tidigare, dock något förskjutet åt öster och delvis inom det nuvarande kvarteret Gripen. Efter den stora stadsbranden 1655 blev torget anpassat till den rutnätsanpassade stadsplan som därefter

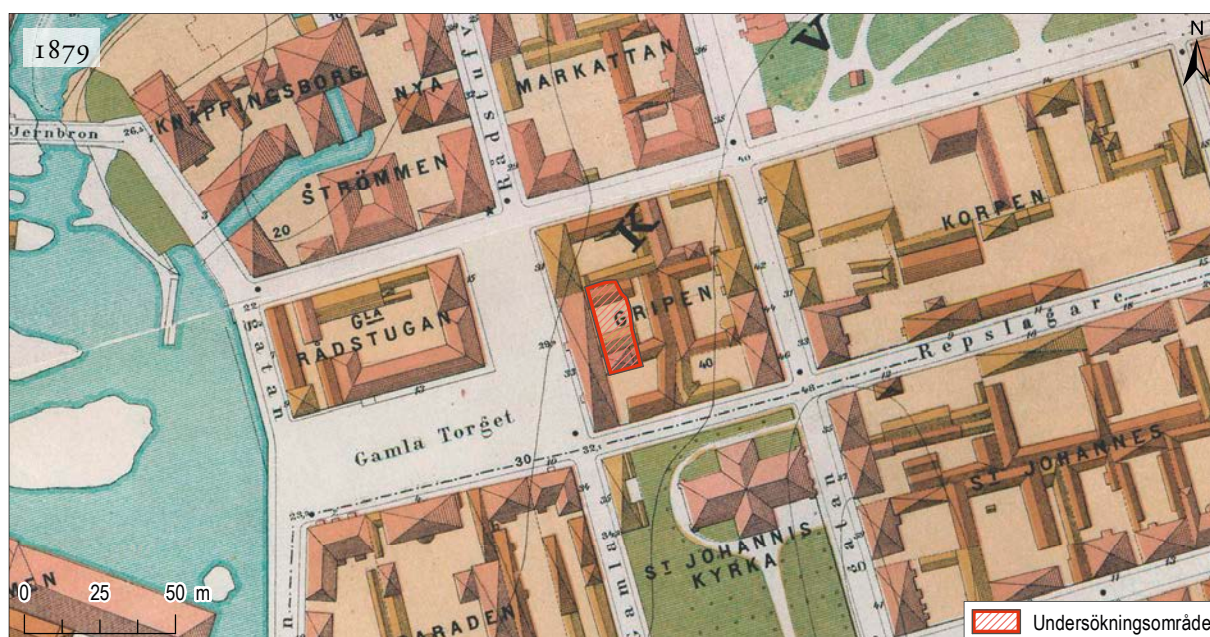
genomfördes, dock med liknande L-form och i något mindre format. Historiska kartor från 1700-talets andra hälft visar att denna östra del var lika stor som den södra (Fredriksson 2014, s. 35).

Under 1770-talet uppfördes en byggnad med fasaden ut mot Gamla Torget (Törnvall 1968, s. 38). Den försågs med en stor källare med murade tegelvalv, som ännu idag finns kvar.

Det Tesdorpfska huset som utgör kvarterets fasad ut mot Gamla Torget byggdes år 1827. Tidigare stod ett äldre hus på platsen vars källare fortfarande finns kvar under den nuvarande byggnaden. År 1840 tillkom en utbyggnad på den norra sidan och frontspisen byggdes till år 1853. Byggnaden fick sitt namn efter vinhandlare J.J. Tesdorpf som verkade här under 1800-talets första hälft och använde de gamla källarvalven som vinkällare.

Figur 3. Tomtindelningen inom kvarteret på stadskartan 1783. Skala 1:2500.

Figur 4. Bebyggelsen i kvarteret Gripén på Norrköpings stadskarta från 1879. Skala 1:2500.

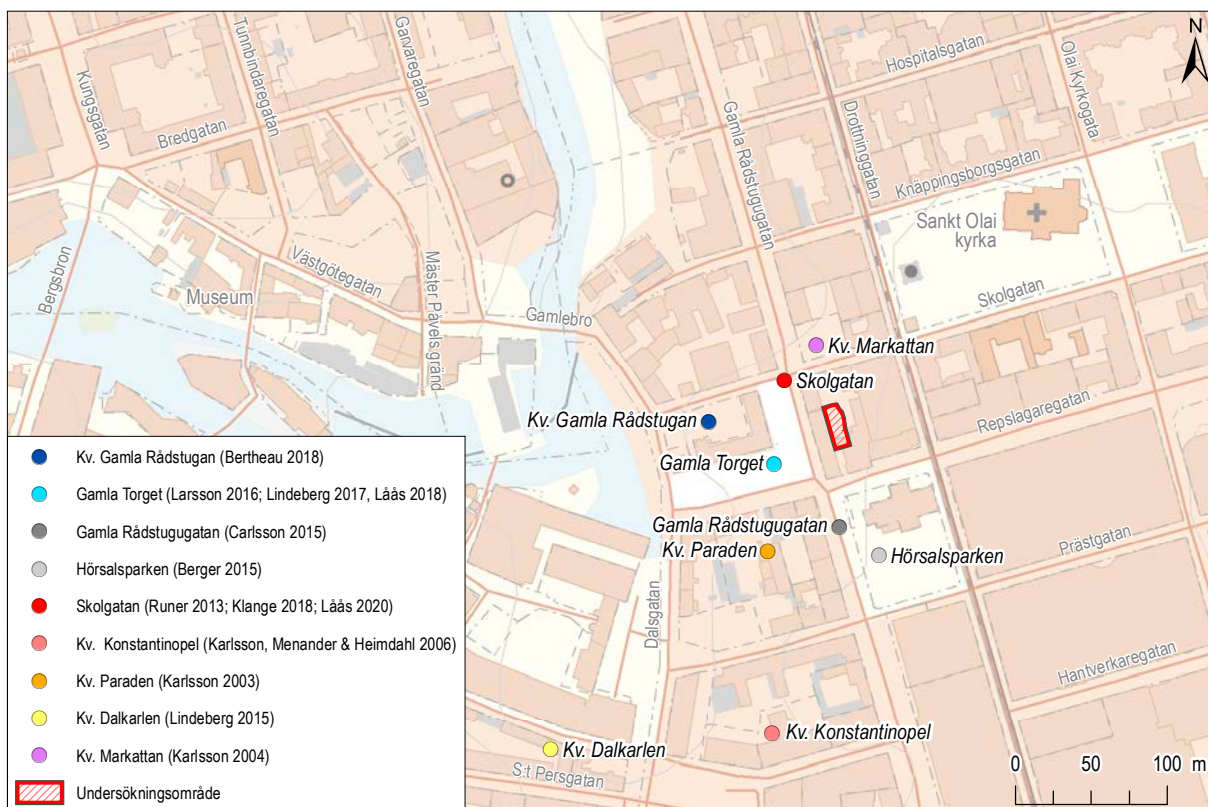
TIDIGARE UNDERSÖKNINGAR

Vid Gamla Torget

En arkeologisk undersökning gjordes inom kvarteret Gamla Rådstugan under sommaren 2016 (Bertheau 2018; figur 5). Vid undersökningen påträffades lämningar från vikingatid samt rester av bebyggelse från medeltid fram till 1800–1900-tal. Den makrofossila analysen visade att man under 1300-talet brukade marken som betes- och ängsmark. Successivt lät man fylla ut strandkanten för att motverka de periodiska översvämningarna men även för att vinna ny mark.

Markberedningar i form av en större grustäkt grävs under 1400-talet (Bertheau 2018).

I Hörsalsparken genomfördes en arkeologisk undersökning mellan 2012–2013 (Berger 2015; figur 5) då ett hundratal gravar från 1700-talet framkom. Gravarna låg på en del av kyrkogården som har tillkommit efter den omstrukturering av gatunätet som påbörjades på 1650-talet. Flera murar framkom inom ytan, varav den största har tolkats vara den äldsta kyrkogårdsmuren från 1600-talets mitt.

Figur 5. Tidigare undersökningar i området omkring Gamla Torget. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:5 000.

I anslutning till undersökningarna i Hörsalsparken gjordes även en arkeologisk undersökning i samband med efterkontroll av schakt för en fjärrvärmeledning strax söder om korsningen Gamla Rådstugugatan/ Repslagaregatan (Carlsson bilaga 1 i Berger 2015). Vid undersökningen framkom medeltida lämningar och kulturlager i form av ett möjligt torvtak och skiktade brandlager. Ett av brandlagren ¹⁴C-daterades till 1300-talet. Undersökningen visar att det i området finns spår efter bebyggelse, odling och möjlig djurhållning från medeltiden.

År 2003 gjordes en förundersökning inom kvarteret Paraden som ligger intill Motala ström, på den södra sidan av Gamla Torget (Carlsson 2003; figur 5). Omfattande kulturlager framkom framför allt i undersökningsområdets västra halva där kulturlagertjockleken varierade mellan 1,3–1,7 meter för att avta i tjocklek ner till 0,3–0,5 meter längre österut. Den topografiskt högst liggande ytan i öster saknade helt bevarade äldre lämningar. Resultatet av förundersökningen var att välbevarade och sammanhängande lämningar med dateringar från 1300–1600-talets mitt kunde konstateras. Lämningarna utgörs i det äldsta skedet av återkommande markberedningar och utfyllnadsarbeten i Motala ström. På dessa utfyllnader anläggs sedan bebyggelse och gårdsplaner.

År 2003 genomfördes en förundersökning inom kvarteret Markattan, beläget mitt emot Kvarteret Gripen (Carlsson 2004; figur 5). Här framkom lämningar som kunde delas in i två faser, en agrar fas och en urban fas. Den agrara fasen är den äldre och representerar tiden då området tas i bruk under den senare delen av 1500-talet. Lämningarna utgörs av kulturlager, en träbrolagd gata eller gränd samt spår efter en hägnad. Den urbana fasen präglas av en omstrukturering av ytan i samband med att bebyggelse uppförs. Bebyggelselämningarna utgörs av hus, gränder och en hägnad. Lämningarna tolkas som en hel äldre stadsgård från 1600-talets första hälft.

I den nordöstra delen av Gamla Torget gjordes en arkeologisk schaktningsövervakning år 2016 i samband med nedläggning av rör för fjärrkyla (Larsson 2016; figur 5). Vid undersökningen framkom ett medeltida brand- och raseringslager som ¹⁴C-daterats till 1400-talets andra hälft. I södra delen av schaktet framkom lämningar från 1600-talet i form av kulturlager.

En förundersökning genomfördes på torget år 2016 (Lindeberg 2017; figur 5). Medeltida lämningar och kulturlager framkom i form av stolphål, skiktade brandlager, tramphorisonter samt äldre markytor. Ett av stolphålen och ett av de understa brandlagren ¹⁴C-daterades till tidig medeltid. I brandlagret hittades även fyra skärvor östersjökeramik som daterades till perioden efter år 1100.

I anslutning till Eschelsonska husets sydöstra långsida (Gamla Rådstugan) utfördes en arkeologisk undersökning 2017 inför en planerad byggnation av en uteservering på Gamla Torget (Låås 2018; figur 5). Här påträffades vikingatida lämningar i form av stolphål, gropar och en härd. Ett av stolphålen ¹⁴C-daterades till 800-talet. I den västra delen av schaktet påträffades en klockgjutargrop. Ett brandlager i botten av gropen kunde ¹⁴C-dateras till första hälften av 1200-talet. Vid undersökningen påträffades östersjökeramik och proto-stengods från samma period.

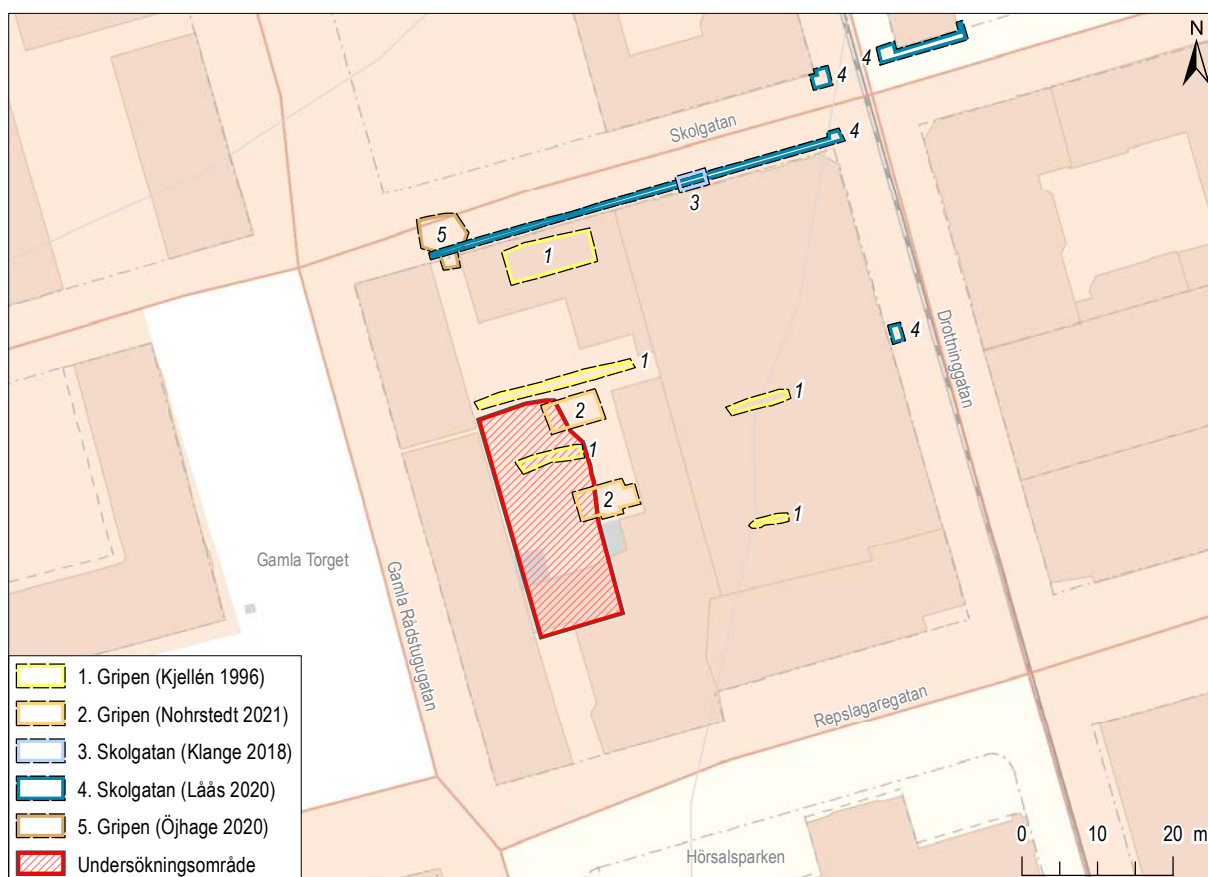
I samband med omläggning av VA-ledningar i Skolgatan gjordes en arkeologisk förundersökning år 2012 (Runer 2013; figur 5). Vid undersökningen framkom medeltida lämningar och kulturlager bland annat i form av en mur och rester av en huskonstruktion. Den fragmentariska byggnaden kunde ¹⁴C-dateras till 1260–1290. I anslutning till muren påträffades en skärva stengods som kunde dateras till 1200–1300-tal.

Ytterligare schaktningsövervakningar gjordes på Skolgatan år 2018 och 2019. Vid undersökningen 2018 grävdes ett schakt på Skolgatan i höjd med Gripen 9. Här påträffades ett senmedeltida kulturlager (¹⁴C-datering 1430–1630 e.Kr). Lagret har tolkats som rester efter tomtmark (Klange 2018; figur 5). Vid undersökningarna år 2019 påträffades endast rester efter utfyllnadslager (Låås 2020; figur 5).

I kvarteret Gripen

År 1983 genomfördes två undersökningar inom kvarteret Gripen med anledning av planerad nybyggnation (Kjellén 1996; figur 6). Vid den inledande undersökningen grävdes ett antal provschakt där kulturlager i form av brandlager och

Figur 6. Tidigare undersökningar inom kvarteret Gripen. Mot bakgrund av Fastighetskartan, skala 1:1 000.

utfyllnadslager påträffades. Vid den efterföljande undersökningen som genomfördes under hösten 1983 togs ett mindre schakt upp i den norra delen av området mot Skolgatan. Lämningarna här kunde delas in i fyra skeden, varav det äldsta (skede 1) kunde dateras till slutet av 1500-talet. Skede 2 utgjordes av lämningar efter en ladugård samt två nivåer av gårdsyta. I ett avsatt lager påträffades ett mynt från år 1573. Skede 2 har daterats till slutet av 1500-talet eller början av 1600-talet. Skede 3 utgörs av ett omrört påfört utfyllnadslager som tolkats som markberedning. Detta har grovt daterats till 1600-talets första hälft. Det sista skedet, skede 4, utgjordes av bebyggelselämningar och kulturlager och daterades till 1600-tal.

Efter att undersökningen som avhandlas i denna rapport avslutats genomföres ytterligare en schaktningsövervakning i den norra delen av kvarteret Gripen ut mot Skolgatan (Öjhage 2020; figur 6). Här påträffades kulturlager i form av raseringslager

och utfyllnadslager som kunde dateras till mitten av 1700-talet. Lagren framkom i den södra delen av schaktet, mellan huskropparna i passagen in till kvarterets innergård.

Kort summering av tidigare undersökningar

De arkeologiska undersökningar som gjorts i närområdet visar att det funnits någon form av bebyggelse här från vikingatid och framåt. Under 1300-talet gjordes utfyllnader med strandskoning längs med Motala ström. Spår efter markarbeten har påträffats på flera platser i området. De centrala delarna av det medeltida Norrköping fanns omkring Gamla Torget, men området verkar till del även ha använts som betesmark. Under 1500-talets andra hälft intensifierades bebyggelsen och en mer fastlagd tomtstruktur tog form.

CASE

Artsologikonstult

www.hvograv.se

EMP

GENOMFÖRANDE

De arkeologiska undersökningarna inom kvarteret Gripen genomfördes i omgångar under hösten 2018 och vårvintern 2019. Inledningsvis gjordes två mindre schaktningsövervakningar i samband med grundförstärkning av två kulvertar. Detta arbete fungerade även som en mindre förundersökning då det tidigt kunde konstateras att det fanns tjocka kulturlager och konstruktionslämningar på platsen (Nohrstedt 2021). Länsstyrelsen beslutade att de planerade schaktarbetena inom området skulle genomföras med en arkeologisk schaktningsövervakning.

Arbetet genomfördes som en schaktningsövervakning samtidigt som renoveringsarbetet av den intilliggande byggnaden pågick, vilket innebar att ytan delades av arkeologerna, entreprenören och dennes underentreprenörer (figur 7). Stundvis kunde det vara en logistisk utmaning att samsas om utrymmet. Dessutom var den enda infartsvägen belägen i den norra delen av området ut mot Skolgatan och denna väg användes alltså för samtliga transporter in och ut i området. Detta medförde att den norra delen av undersökningsområdet måste vänta tills övriga ytor var i stort sett färdigundersökta, så att

Figur 7. Schaktningsövervakning och pågående byggnation. Samtidigt som de arkeologiska lämningarna dokumenterades pågick bygget runtomkring.

Figur 8. En arkeolog och en byggnadsarbetare arbetar sida vid sida. Foto från söder.

det skulle finnas en väg in för transporter till bygget och en möjlighet att föra ut jordmassorna från grävarbetet. Det var också nödvändigt att under en kortare tid lämna en yta där en kranbil kunde stå i samband renoveringsarbete av tak och fönster på det Tesdorpfska huset. Då de mer recenta stenlagda gårdsbeläggningarna utgjorde betydligt mer stabil mark för en tung kranbil fick de ligga kvar en tid medan grävarbetet fortgick på de ytor som fanns tillgängliga runt omkring.

Under fältarbetet dokumenterades enskilda kontexter genom inmätning med RTK-GPS eller totalstation, fotograferade och beskrevs på digitala kontextblanketter. Anläggningar och lager (figur 9) dokumenterades i enlighet med vedertagen metodik. Fynd samlades in och makrofossilprover togs i relevanta lager i samråd med arkeobotaniker.

Förmedling

Under tiden fältarbetet pågick publicerades kortare inlägg på Arkeologikonsults sida på Facebook samt en artikel på Arkeologikonsults hemsida *Kvarteret Gripen – en innergård i Norrköping* (www.arkeologikonsult.se) publicerad den 20 maj 2019. På grund av de omständigheter som rådde på platsen kunde inte några visningar i fält genomföras.

Analyser

Då den största delen av de undersökta lagren utgjordes av utfyllnadsmassor och raseringslager som dessutom i hög grad påverkats av sentida störningar var möjligheten att utföra meningsfulla analyser begränsat.

Klassificering	Typ (definition)	Tillkomst	Depositionstyp
Brukningslager	Avfallslager	Tillkommer t ex då sopor slängs ut på en tomt efter att ett golv har städats.	Sekundär deposition, omlagrat men med tolkad härkomst
	Hantverksspill	Tillkommer i samband med hantverk.	Primär deposition
	Golvlager	Bildas på golvet i ett hus där föremål tappas, matrester slängs eller hantverksavfall avsätts i samband med utförandet.	Primär deposition
	Tramphorisont	Som golvlager men utomhus där människor rör sig frekvent.	Primär deposition
	Odlingslager	Bearbetning av jord i samband med odling.	Primär deposition
	Brandlager	Tillkommer vid matlagning, uppvärmning eller i samband med hantverksaktivitet.	Primär deposition
Konstruktionslager	Utfyllnadslager	Tillkommer t ex vid utfyllnad av svackor för att skapa en jämn yta, alternativt utfyllnad vid strandkant/fuktig mark för att skapa ny mark.	Tertiär deposition, omlagrat utan känd källa
	Utjämningslager	Tillkommer för att skapa en jämn yta inför byggandet av exempelvis ett hus, eller anläggandet av en gårdsplan.	Tertiär deposition, omlagrat utan känd källa
	Bärlager	Tillkommer som underlag för någon form av stående konstruktion. Exempelvis risbädd samt sand- eller gruslager.	Primär deposition
	Sättmaterial	Tillkommer som underlag till en stenläggning, vanligen i form av sättsand.	Primär deposition
	Byggnationslager	Bildas t.ex. i samband med att ett hus byggs. Kan innehålla träflis och huggspån när ett hus timrats eller kalkbruk och tegelfragment då ett hus murats o.s.v.	Primär deposition
	Golv	Tillkommer vid husbyggnation, till exempel ett lergolv.	Primär deposition
Destruktionslager	Brandlager	Bildas vid brand i t.ex. hus.	Primär deposition
	Rasering	Bildas till exempel när ett hus raserats. Har huset brunnit så kan delar av det återfinnas in situ. Raseringslager är ofta omrörda och har spritts ut i utjämnande syfte.	Primär deposition
Icke-antropogent lager	Svämlager	Tidvisa översvämningar i strandkant.	Ej deponerat
	Vegetationslager	Ursprunglig markhorisont.	Ej deponerat

Figur 9. Klassificering av lager (Tagesson 2003:28ff).

Arkeobotanisk analys

En stor del av de lager som undersöktes utgjordes av utfyllnadslager och påförda massor, vilka har ett begränsat informationsvärde. Makrofossilprover togs därför i första hand i vad som bedömdes vara säkert avsatta kontexter. Analysen har gjorts av Stefan Gustafsson, Arkeologikonsult (bilaga 4).

Osteologi

Endast översiktlig genomgång av materialet gjordes då detta var litet och i huvudsak kom från utfyllnadslager. Analysen har gjorts av Tove Björk, Arkeologikonsult (bilaga 5).

Keramik

Den större delen av fyndmaterialet på platsen utgjordes av keramik, som till största delen kom från utfyllnads och raseringslager. En utförlig registrering och översiktlig analys av det keramiska materialet har gjorts av Mikael Johansson, Arkeokeramik-analyser (bilaga 8).

¹⁴C-analyser

Material från tre kontexter daterades med hjälp av ¹⁴C-analys. Analyserna gjordes av International Chemical Analysis Inc. (bilaga 9).

RESULTAT

Sammanfattning av resultaten från de inledande provschakten

Resultaten från den inledande delen av projektet visade att det fanns välbevarade lämningar i kvarteret Gripen 9 som kunde dateras från åtminstone 1600-talet fram till nutid. Lämningarna som påträffades i undersökningsområdet utgjordes av tidigmoderna husgolv, större ytor av utfyllnadslager, samt tre kullerstensbelagda gårdsplaner. Bland bebyggelse-resterna framkom en latrin med kallmurade stenväggar, samt en recent brunn och husrest från andra halvan av 1800-talet.

Lämningarna skilde sig mycket schakten emellan, där schakt 1 hade mer komplicerad stratigrafi än schakt 2. Anledningen till att schakt 1 har många fler faser än schakt 2 är förmodligen för att schaktet ligger i den äldre husbebyggelsen där omläggningar av golvlager och utfyllnadsnivåer varit mer frekventa. Detta emedan ytan i schakt 2, dels störts av den möjliga latrinerna men verkar ha haft någon annan funktion som förutom stolpraden, inte har varit bebyggd (Nohrstedt 2021).

Resultaten från schaktningsövervakningen på innergården

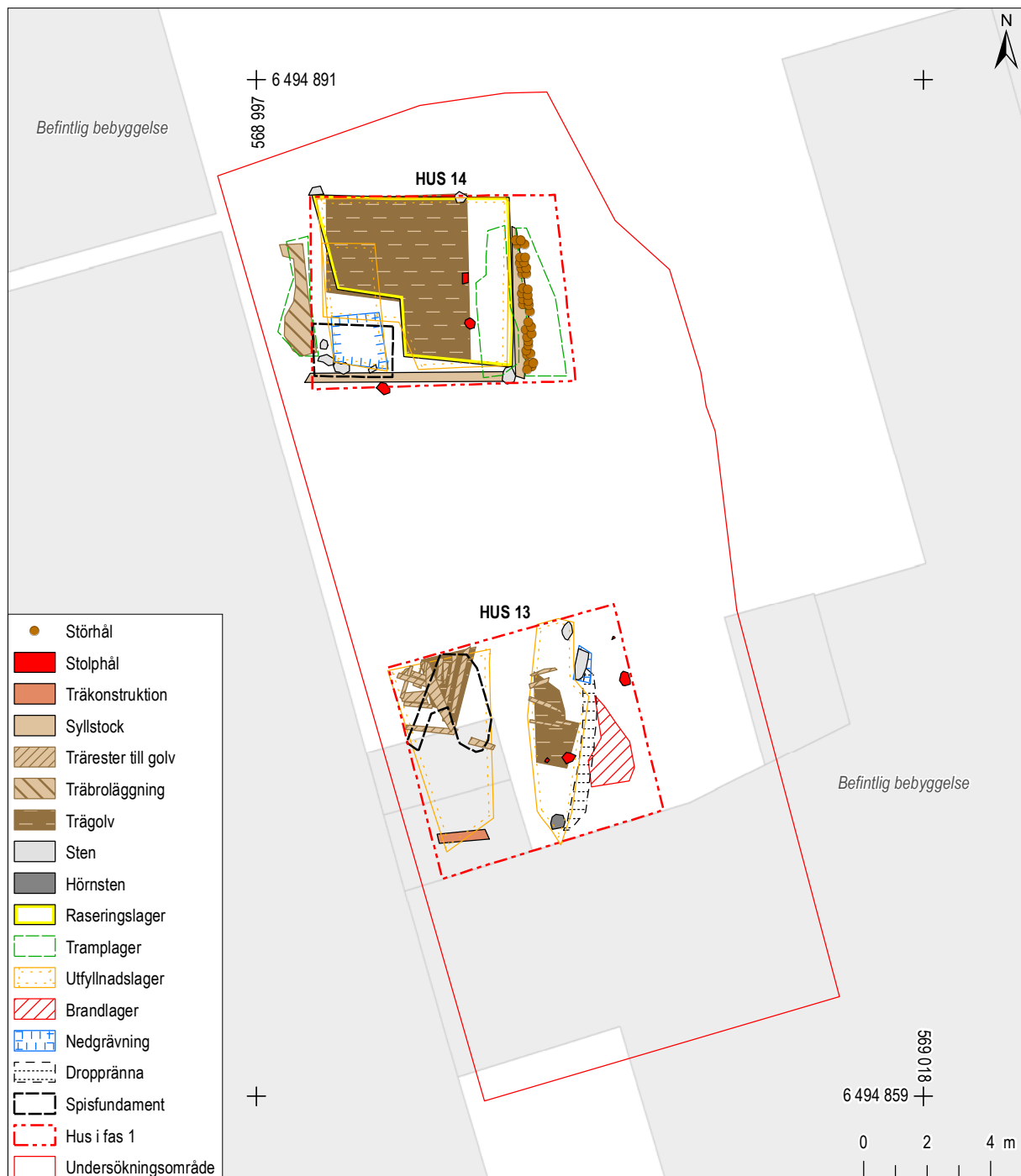
Ytan som undersöktes var cirka 365 m² stor och kulturlagertjockleken uppgick till ungefär 1,6 meter. Lämningarna kunde delas in i fem faser från sent 1500-tal och fram till nutid. Det visade sig att all eventuell äldre bebyggelse tidigt schaktats bort, troligen i samband med branden år 1567. Tidiga markarbeten, både där man schaktat ur områden och fyllt på massor för att jämna ut marken finns det exempel på flera platser runt omkring Gamla Torget.

Fasindelningen nedan är översiktlig och i stort baserad på de stratigrafiska observationer som gjordes i samband med undersökningarna. De stora utjämningslagren som separerade de olika nivåerna av bebyggelselämningar har utgjort skiftet mellan nivåerna av bebyggelselämningar. Det olika nummer som namnger kontextgrupperna har tagits ut i fält under undersökningens gång. Senare under bearbetningen av materialet har vissa grupper slagits ihop och andra utgått, därför är inte nummerserien i löpordning i kapitlet nedan.

Fas 1, 1567–1655: Trähusbebyggelse

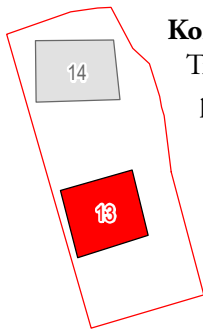
Under den senare delen av 1500-talet fanns trähusbebyggelse inom området. Bebyggelsen bestod av två hus med träsyllar och trägolv, som haft torvtak. Det kunde konstateras att båda husen brunnit ned, sannolikt i samband med stadsbranden år 1655. Fynd från fas 1 indikerar att husen varit i bruk

under sent 1500-tal och fram till mitten av 1600-talet. Den äldsta keramiken som hittades vid undersökningarna daterades till 1500-tal. Ett ¹⁴C-prov från hus 13 gav dateringar mellan 1450–1640 e.Kr. Hela området söder om strömmen brann år 1567 och igen 1655. Däremellan har de båda trähusen (13 och 14) i kvarteret varit i bruk (figur 10).

Figur 10. Översiktlig plan över de strukturer som ingår i fas 1. Mot bakgrund av Fastighetskartan (urval bebyggelse), skala 1:200.

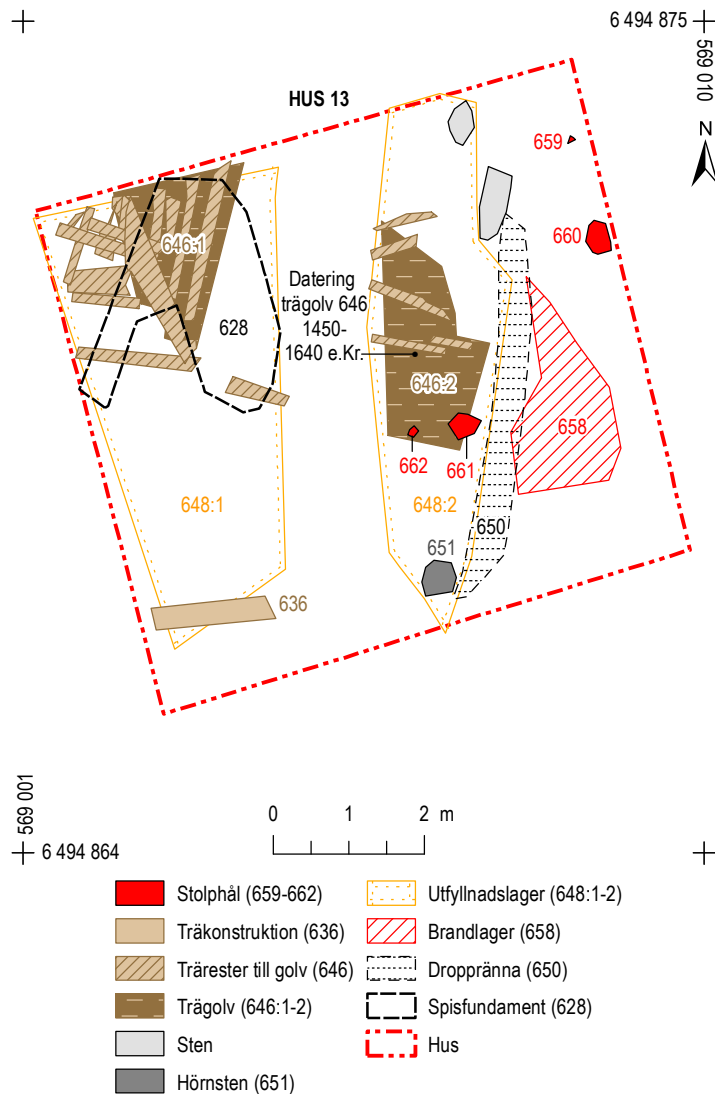

Kontextgrupp 13, trähus i södra delen

Trähus med fragmentariska rester av plankgolv (646; figur 11). En senare kulvert skar tvärs över ytan, vilket medfört att byggnaden blivit kraftigt skadat och i snabbare takt brutits ned. På båda sidor av störningen observerades bränd torv efter byggnadens tak. Även

byggnadens golvplankor var kraftigt eldpåverkade. I husets nordvästra del fanns rester efter en stenkonstruktion som kan ha varit ett spisfundament (figur 11).

Längs med byggnadens östra sida fanns en i stort sett intakt droppränna (650), fylld med mindre stenar. Denna var cirka 5 meter lång och 0,5 meter bred. Dropprännan visar byggnadens utbredning på den

Figur 11. Kontexter tillhörande hus 13 i fas 1, skala 1:100.

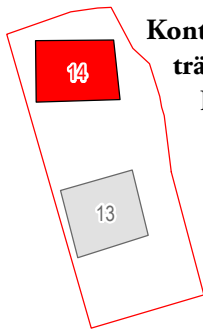
Figur 12. Hus 13 med trägolvet (646) och dropprännan (650) rensas fram. Foto från nordväst.

östra sidan, då den har löpt längs med husets långsida (figur 12 och 13). Huset har inte kunnat avgränsas i övrigt, eftersom det var stört av yngre konstruktioner på alla sidor. I raseringslagren från huset påträffades såväl brända som obrända ben, huvudsakligen från nötkreatur och får/get som sannolikt utgör hushållsavfall. Material från husets golvlager kunde ^{14}C -dateras, med resultat mellan 1450–1640 e.Kr. (2 sigma).

Byggnaden har troligen varit ett bostadshus som förstördes i en kraftig brand, sannolikt stadsbranden 1655. Hus 13 har antagligen varit samtida med hus 14.

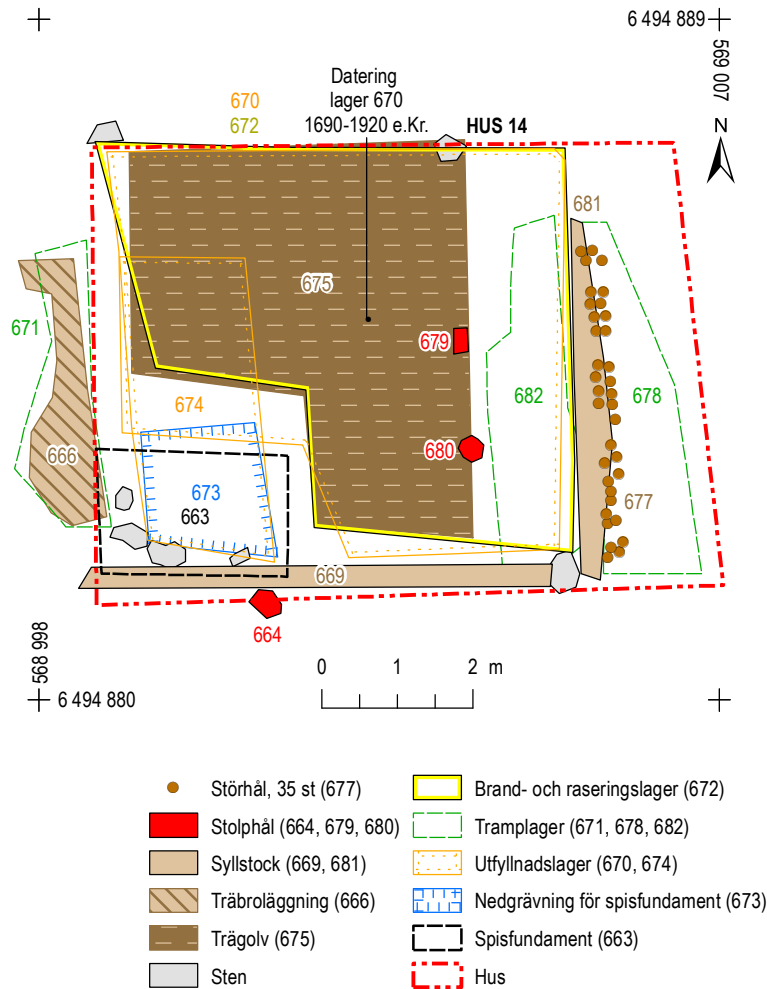
Figur 13. Dropprännan (650) i hus 13. Foto från sydsydöst.

**Kontextgrupp 14,
trähus i den norra delen**

Hus med träsyllar och trägolv. Byggnaden låg i öst – västlig riktning i undersökningsområdets norra del och täcktes av ett tjockt brand- och raseringslager (672; figur 14). Under brandlagret fanns ett kraftigt bränt trägolv (675). Detta

bestod av grova plankor i öst – västlig riktning. På båda sidor om golvet fanns syllstockar och syllstenar som stockarna vilat på. I anslutning till syllan på den östra sidan fanns även två stolphål (679 och 680) som troligen hör till väggkonstruktionen. I husets sydvästra hörn påträffades en fyrkantig nedgrävning (673) som var fylld av stenar och raseringsmassor. Detta är möjligen lämningar efter ett spisfundament, cirka 1,8 x 2 meter stort.

Figur 14. Kontexter tillhörande hus 14 i fas 1, skala 1:100.

Figur 15. Hus 14 under undersökning. I förgrunden syns en rad av störar och en träsyll (677 och 681), centralt i bild ser vi de brända golvplankorna (675). Foto från öster.

Ungefär en meter öster om golvet fanns en konstruktion med en träsyll och en rad med störar i nord – sydlig riktning, sannolikt rester efter ett staket eller liknande (677 och 681). Området emellan trägolvet och väggen utgjordes av en yta med trampad siltig lera där det verkar ha funnits en passage genom huset. Direkt väster om plankgolvet fanns en mindre yta med trä som var i mycket dåligt skick, troligen lämningar efter ytterligare ett rum i byggnaden. Detta var dock stört av den befintliga byggnadens frischakt på den västra sidan.

Huset var en träbyggnad (figur 15) med ett stort spisfundament samt en passage i den östra delen i nord – sydlig riktning. Ett relativt välbevarat med hårt bränt plankgolv påträffades i det centrala rummet. Byggnaden har troligtvis haft en större utbredning åt väster men de delarna har försvunnit i samband med senare byggnation på platsen. De västra delarna av hus 14 var betydligt mer fragmentariska. Huset har brunnit ned, antagligen i samband med branden 1655 och sannolikt samtida med hus 13.

Fas 2, 1655–1719: Stensyllshus, torg och brunn

Efter branden 1655 förändrades bebyggelsen i området en hel del. Efter branden röjdes området upp och ytan bereddes med hjälp av påförda massor på vissa ställen. I stället för hus med träsyllar byggdes nu hus på stensyll. De två hus (13 och 14) som tidigare fanns här ersattes av ett hus (10; figur 16) placerat mer centralt i området. Runt byggnaden fanns ytor med stensättning och väster om huset fanns även en träbroläggning som var lagd i nord – sydlig riktning. En bit söder om huset fanns en brunn med ett stensatt brunnskar. Torgytan i det sydöstra hörnet är nu stenslagd.

Efter en tid brann hus 10 ned. Denna brand verkar dock ha varit lokal eftersom det inte verkar ha genomförts några större organiserade röjnings- och återuppbyggningsarbeten efteråt. På samma plats där hus 10 stod byggdes nu en mindre byggnad som del-

Figur 16. Översiktsbild över hus 10. Foto från väster.

Figur 17. Översiktsbild över hus 9. Foto från nordväst.

vis återanvände den tidigare stensyllen i sin konstruktion (hus 9; figur 17). Under 1600-talet uppfördes även en större byggnad med fasaden ut mot Gamla Torget och området får nu en mer tydlig innergårds-karaktär. Vid förundersökningar som gjordes på

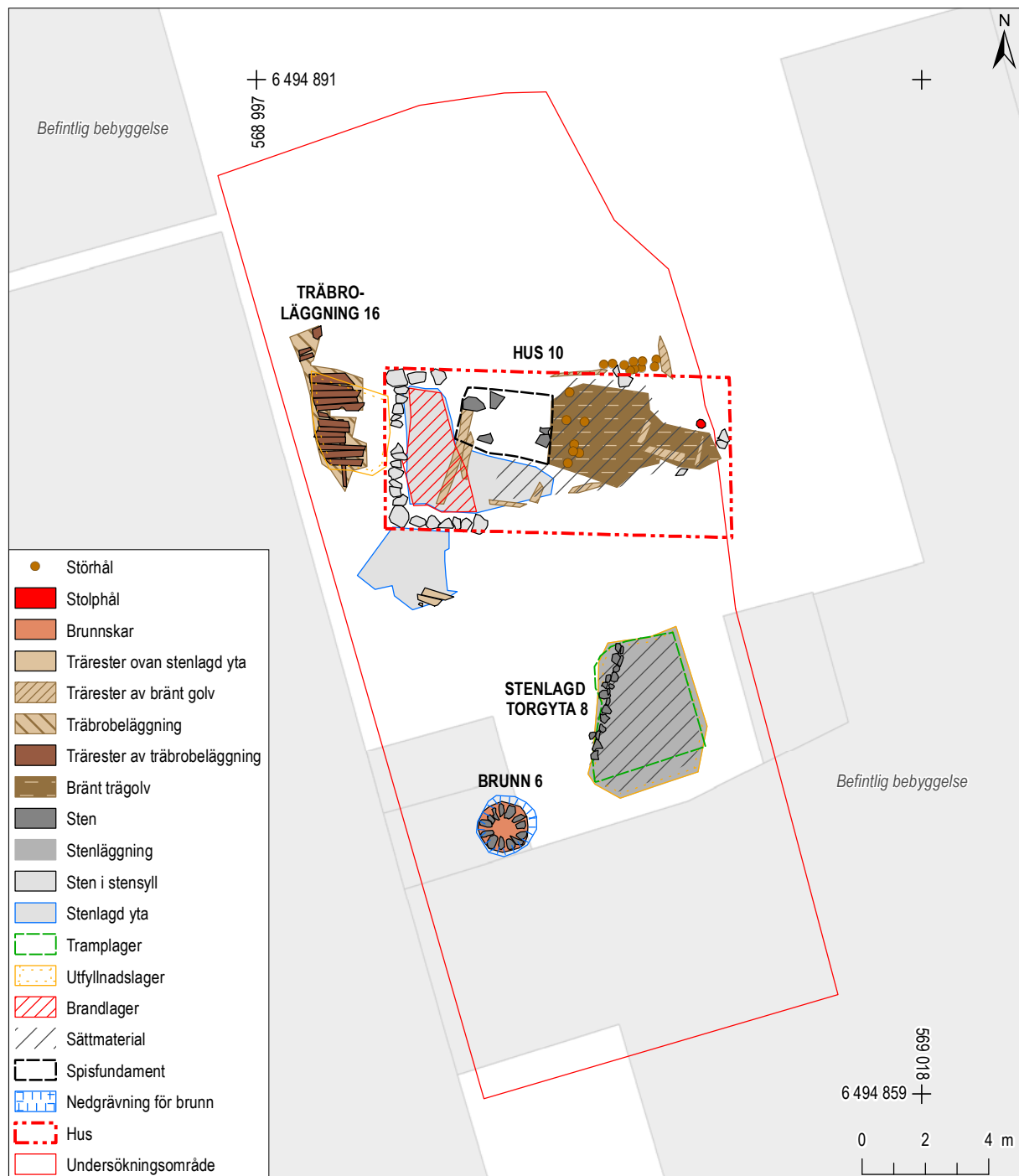
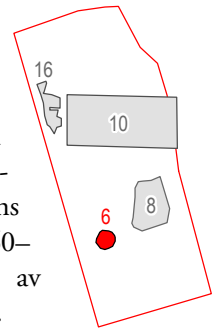
Gamla Torget 2016 (Lindeberg 2017) påträffades ett flertal stenläggningar, samt trampytor och knaderytor som representerar olika nivåer av torgytan. En mindre del av torgytan återfanns även i det sydöstra hörnet av kvarteret Gripen.

Fas 2a: Hus med stenlagt golv

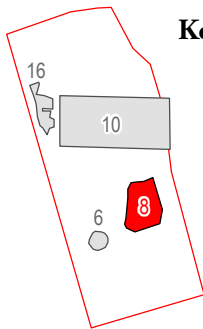
Kontextgrupp 6, brunn

Brunn med välbevarat brunnskar i sten i den södra delen av området (figur 18 och 19). Konstruktionen var 2 meter i diameter och 2,5 meter djup och hade ett murat brunnskar. Toppen av brunnskaret var konstruerat av större naturstenar ordnade i cirkel med kortsidorna in mot brunnsens centrum (figur 20).

I ett senare skede har ytterligare en konstruktion tillkommit, i form av en tegelbäddad kulvertliknande konstruktion vilken var murad direkt mot brunnskaret (kontextgrupp 7). Ett prov från brunnsens bottenfyllning daterades till 1460–1650 e.Kr. (2 sigma) med hjälp av ^{14}C -analys på makrofossilt material.

Figur 18. Översiktlig plan över de strukturer som ingår i fas 2a. Mot bakgrund av Fastighetskartan (urval bebyggelse), skala 1:200.

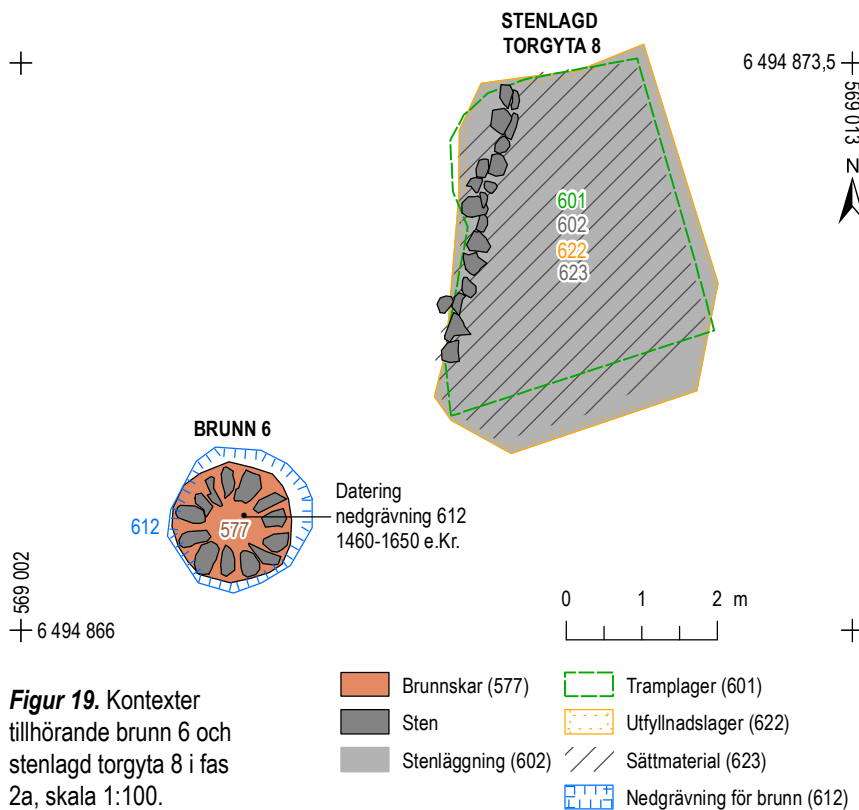

Kontextgrupp 8, stenlagd torgyta

I det sydöstra hörnet av undersökningsområdet fanns en mindre yta belagd med relativt stora rundade stenar (figur 19 och 21). Längs den västra sidan fanns en rännal i nordöst – sydvästlig riktning. Stenarna var satta i grov gulbrun sand. På stenläggningen fanns ett

mycket kompakt tramlager i vilket ett Kristinamynt daterat till år 1642 påträffades (F601:7906:1).

Vid rektifiering mot 1640 års karta ligger stenläggningen precis i kanten på den dåvarande torgytan, så som den såg ut innan gaturegleringen. Den södra kanten av stenläggningen hade schaktats bort i samband med byggnation av de källare som påträffades i undersökningsområdet södra del. Den östra sidan

Figur 19. Kontexter tillhörande brunn 6 och stenlagd torgyta 8 i fas 2a, skala 1:100.

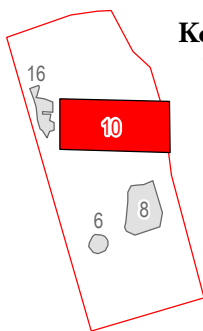

Figur 20. Brunn 6 med brunnskaret (577). Foto från väster.

Figur 21. Detalj av stenläggning (602). Foto i lod.

hade försvunnit i samband med uppförandet av den byggnad som står där idag. Den stenlagda ytan utgjorde troligen en del av Gamla Torget i den utbredning det hade innan gaturegleringen. På äldsta kartan kan man se att den ursprungliga utbredningen av torget gick in en bit i det område som senare blev kvarteret Gripen. Den stenläggning som anlagts på torgytan har tillkommit efter det att hus 13 brunnit ned och raseringsmassorna jämnats med marken.

Kontextgrupp 10, hus med stensyll

Kontextgruppen utgjordes av ett hus med stensyll med en storlek av cirka 5 x 9 meter (figur 23). Den västra gaveln hade en välbevarad stensyll i två skift. Centralt i byggnaden påträffades ett spisfundament (625). Detta var stort, 2 x 3 meter, och upptog nästan halva husets bredd. Öster om spisfundamentet utgjordes byggnadens golv av trä som var kraftigt bränt. De plankor som kunde observeras var alla i mycket dåligt skick. I den nord-

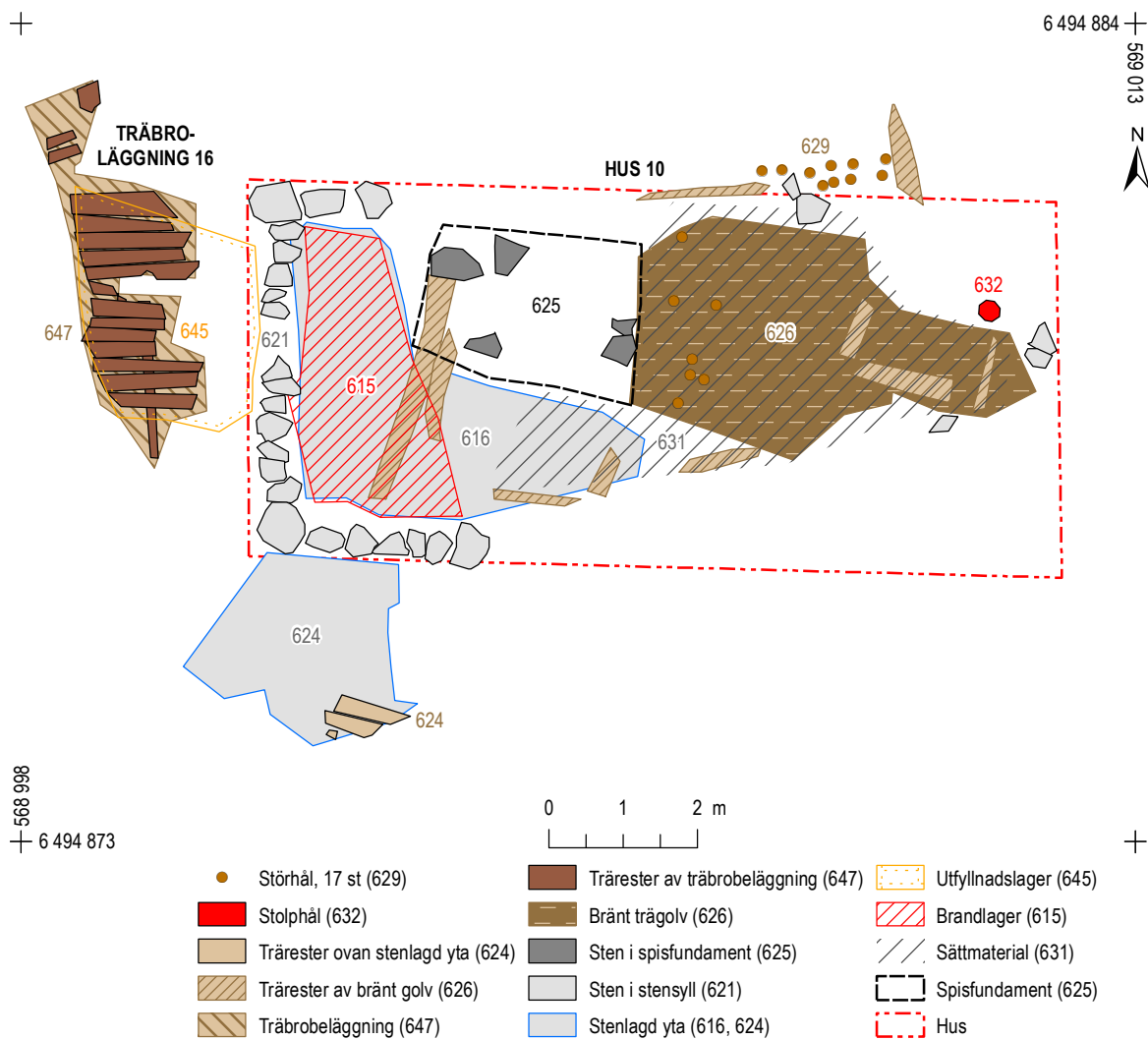
östra delen fanns en rad med störhål vilka sannolikt utgör lämningar efter en väggkonstruktion. Väster om spisfundamentet var golvet stenlagt (616; figur 22). Stenläggningen hade en kraftig sättning åt väster. Över stenläggningen fanns ett tjockt lager med bränt material och raseringsmassor (614). Vid något tillfälle har byggnaden uppenbarligen eldhärjats och sedan rivits.

Byggnaden hade två rum, ett på var sida om en stor spis/ugn. Att golven i rummen utgjordes av olika material tyder på att utrymmena varit avsedda för olika typer av aktiviteter. Längs med den västra gaveln påträffades en träbroläggning (16) som var orienterad i rakt nord – sydlig riktning och troligen är samtida med hus 10 då de ligger på såväl samma fysiska som stratigrafiska nivå. Direkt sydväst om hus 10 fanns en mindre yta belagd med flata naturstenar i olika storlekar. Norrut förefaller stenläggningen gå ihop med den stenlagda golvytan i hus 10. Stenläggningen har sedan legat kvar efter att själva byggnaden brunnit ned och återanvänts vid senare byggnation.

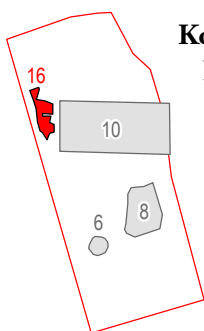
Figur 22. Den stenlagda ytan (616) i hus 10. Foto från söder.

Figur 23. Kontexter tillhörande hus 10 och träbroläggning 16 i fas 2a, skala 1:100.

Kontextgrupp 16, träbroläggning

Kontextgruppen utgjordes av en träkonstruktion i form av en träbroläggning som gick i nord – sydlig riktning strax väster om hus 10 (figur 23). Konstruktionen var cirka 1,5 meter bred och hade underliggare i nordsydlig riktning samt tvärplankor i öst – västlig riktning. Träet var i mycket dåligt skick (figur 24). Konstruktionen var samtida med hus 10. Raseringsmassor från hus 10 låg även på träbroläggningen utanför.

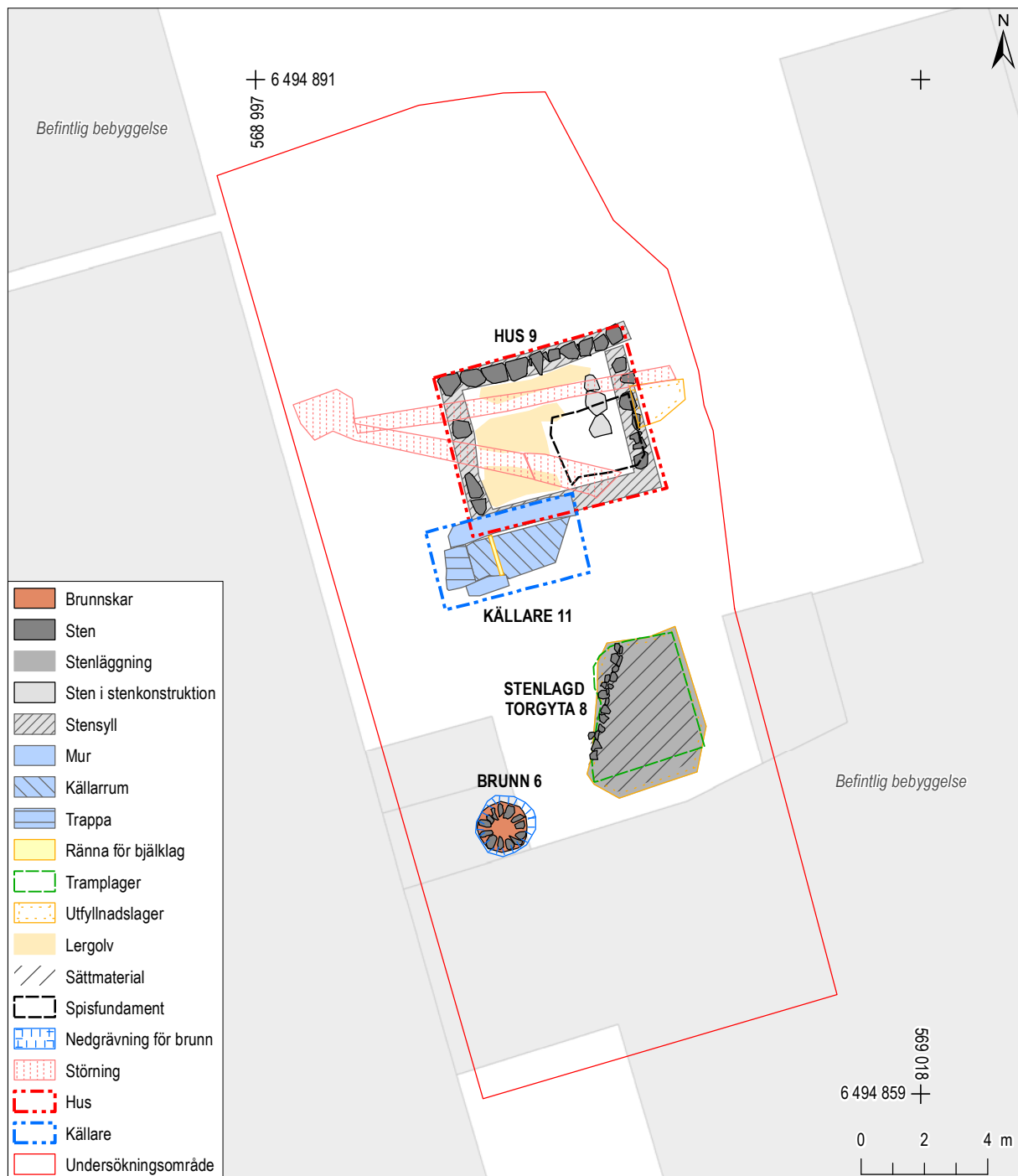
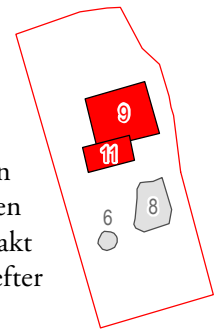
Figur 24. Träbroläggning 16 med trärester (647) framrensade. Foto från söder.

Fas 2b: Kokhus med källare

Kontextgrupp 9 och 11, kokhus med källare

Hus 9 var en mindre byggnad med kraftig stensyll, cirka 4,5 x 6 meter (figur 25 och 26). I byggnadens sydvästra hörn fanns en fyrkantig nedgrävning fylld med eldpåverkade spruckna stenar och mycket kol och sot (606), troligen ett spisfundament.

Spisfundamentet hade måtten 2 x 2 meter var stort i förhållande till den övriga byggnaden då det i princip upptog en fjärdedel av den totala golvytan. I den östra delen fanns ett lager med mycket kompakt lera som tolkats som lämningar efter ett lergolv.

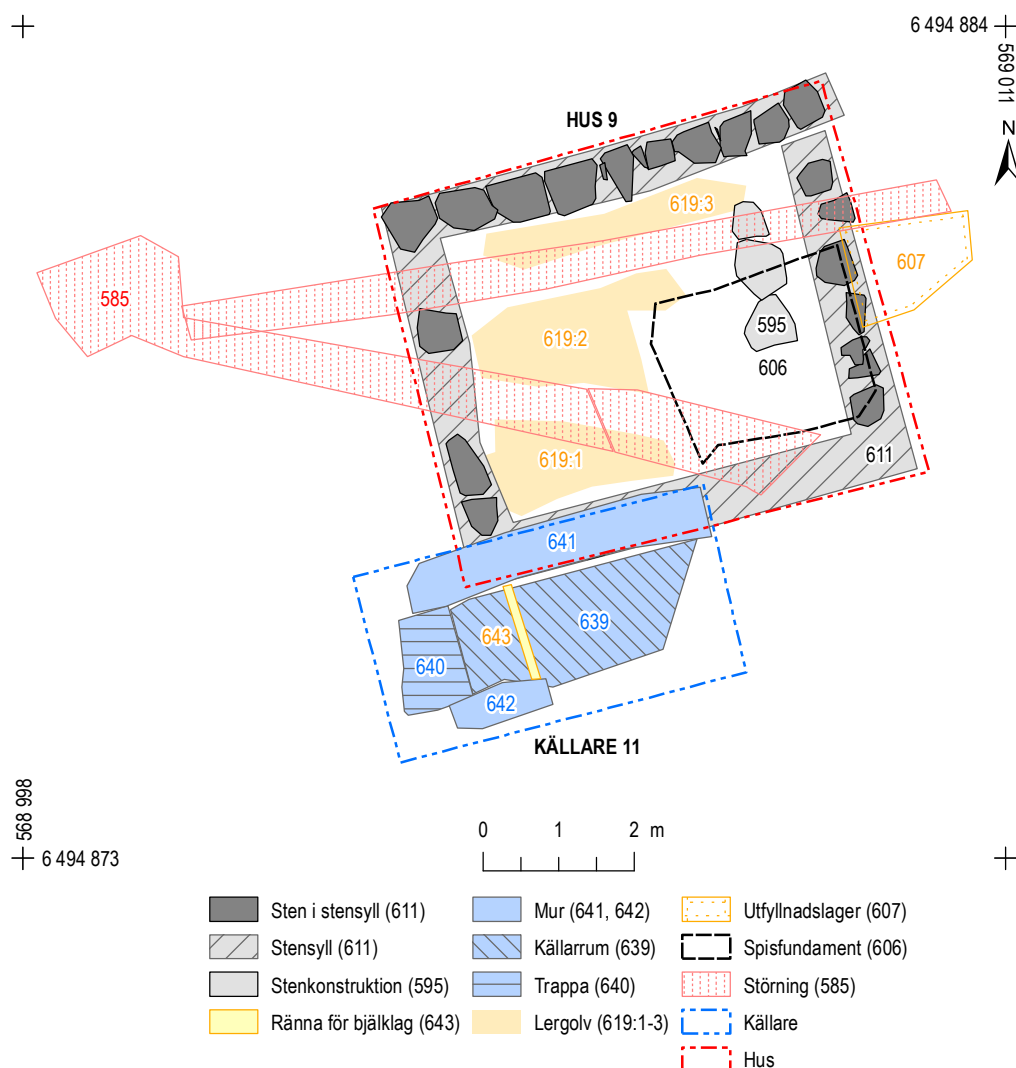
Figur 25. Översiktlig plan över de strukturer som ingår i fas 2b. Mot bakgrund av Fastighetskartan (urval bebyggelse), skala 1:200.

Längs med den södra långsidan på hus 9 fanns en mindre halvkällare (11). Ingången till källaren verkar ha varit placerad utanför huset och en trappa med tre trappsteg ledde ned i källaren från väster (640; figur 27). Källargolvet var stenlagt och en mindre ränna gick tvärs över golvet strax framför trappan. Rännan har troligen varit avsedd som plats för en bjälke, som en del av en dörrkonstruktion. Den norra källarväggen och den södra väggen av hus 9 använde samma grundmur. Den södra källarväggen kan ha utgjorts av den kulvert som gick förbi på den sidan.

Med tanke på det förhållandevis stora spisfundamentet kan byggnaden ha fungerat som ett kokhus. Källaren har sannolikt fungerat som förvaringsutrymme.

Figur 27. Källartrappa och källargolv (11). Foto från väster.

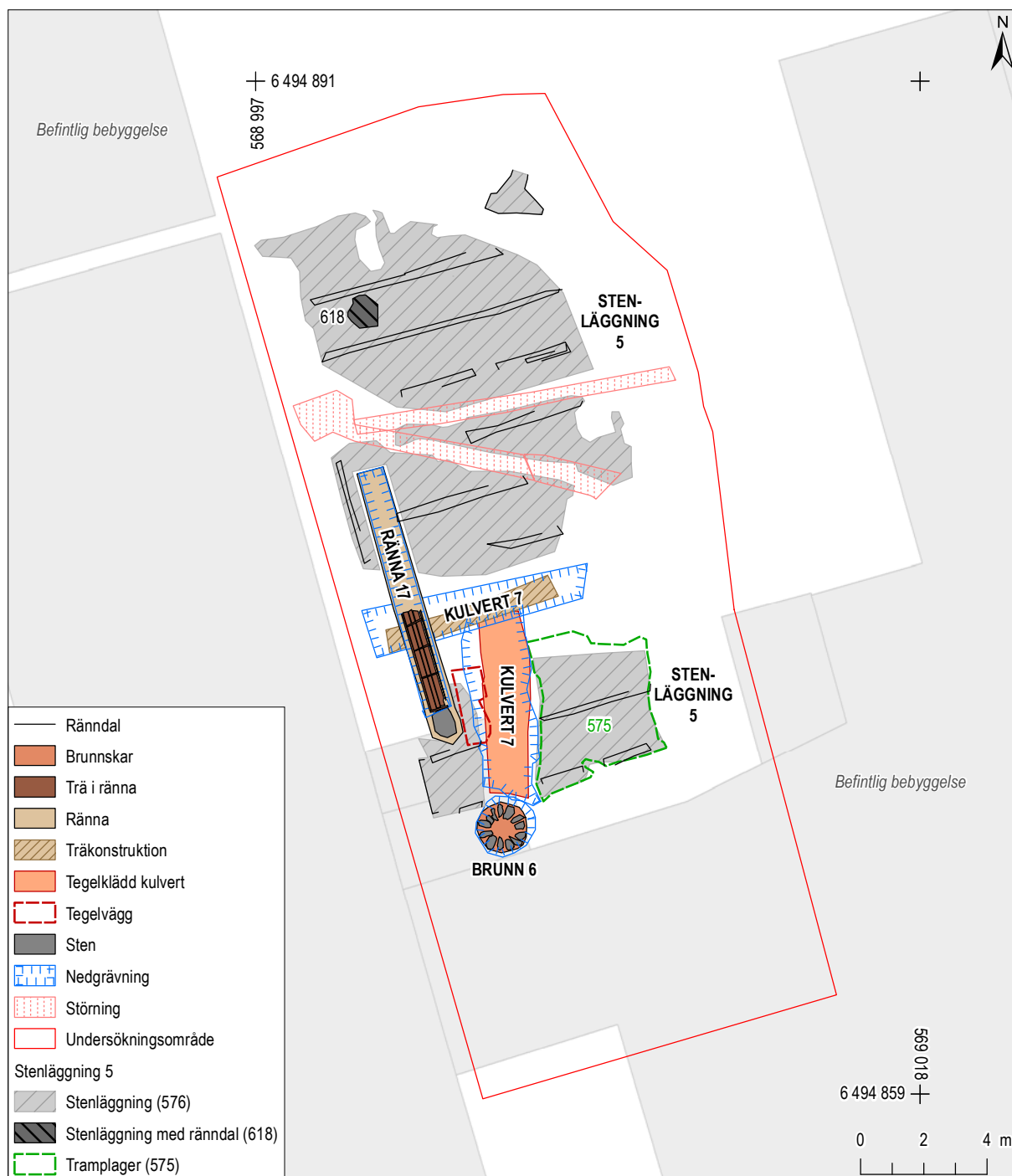
Figur 26. Kontexter tillhörande hus 9 och källare 11 i fas 2b, skala 1:100.

Fas 3, 1719–1822: Stenlagd gårdsplan

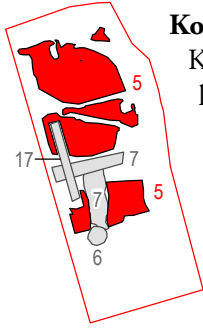
År 1719 bränns Norrköping till stora delar ned av ryska soldater, däribland kvarteret Gripen. Den äldre bebyggelsen inne i kvarteret Gripen röjdes efterhand undan och området fylldes ut med stora mängder påförda massor (600). Staden brinner återigen år 1822, den sista stora stadsbranden.

Det Tesdorpfska huset byggdes år 1827, delvis på grunden till det hus som stod där tidigare. Innergården utgjordes under 1800-talet av en större sammanhängande stenlagd yta (figur 28).

Spår efter en stor brand fanns kvar i form av flera raseringslager med mycket bränt material. Dessa representerar troligen en och samma händelse, stadsbranden år 1822.

Figur 28. Översiktlig plan över de strukturer som ingår i fas 3. Mot bakgrund av Fastighetskartan (urval bebyggelse), skala 1:200.

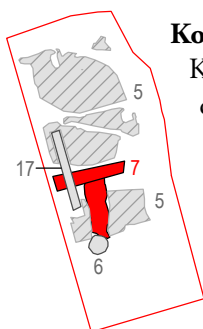
Kontextgrupp 5, stenlagd gårdsyta

Kontextgruppen består av en stenlagd yta som sträckte sig över stora delar av innergården, cirka 19 x 9 meter (figur 28). Den bestod av prydligt lagda mindre rundade

stenar (figur 29). På stenarna fanns ett tramplager (575) där ett par mynt påträffades. Över hela stenläggningen fanns ränndalar med ungefär 2 meters mellanrum, främst i öst – västlig riktning men även längs med den västra sidan i nord – sydlig riktning.

Figur 29. Den äldsta stenlagda gårdsplanen (576). Foto från norr.

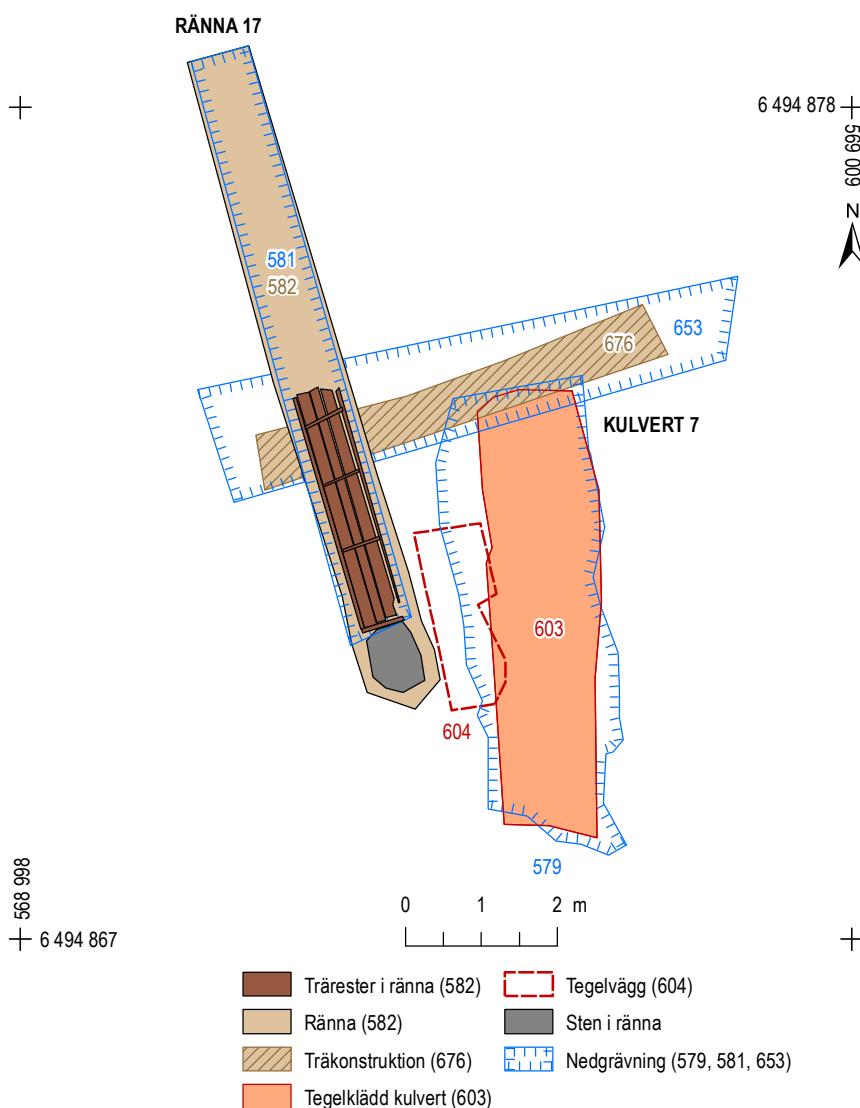

Kontextgrupp 7, kulvert

Kontextgruppen utgörs av två större diken som går i rät vinkel mot varandra, cirka 7 meter långa och 1,5 meter breda (figur 30). Här fanns lämningar efter en större tegelkonstruktion klädd med kompakt ljus lera, och fylld med raseringsmassor och tegel. Det har möjligen varit en kulvert som kavat in. Tegelkonstruktionen var relativt intakt i den södra delen, där det tydligt kunde observeras att den var murad direkt upp mot brunnskaret (577; figur 31). Längre norrut hade tegelkonstruktionen rasat in förutom längs den västra kanten där en mindre del fortfarande var intakt. Denna (604) utgjordes av en mindre plan tegelyta vilken var murad direkt på

större naturstenar vilka troligen tillhört den underliggande huskonstruktionen. I botten av båda diken fanns dräneringskonstruktioner bevarade. Dessa var konstruerade av träklädda rännor vilka var fyllda av stenar.

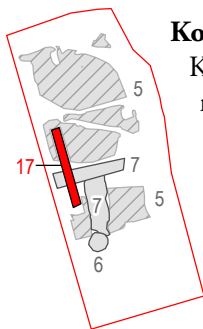
Kulverten verkar ha hört samman med källaren i huset på den västra sidan av innergården och har varit ansluten till kallmurade brunnskaret från den äldre brunnen, kanske för att leda bort vatten. Det har inte gått att avgöra närmare men det verkar ha förekommit någon form av verksamhet som krävt rejäla konstruktioner för att leda vatten. Den äldre brunnskonstruktionen har även återanvänts i detta företag. Stenläggningen som täcker gårdsytan (grupp 5) har sedan lagts över kulverten. När kulverten senare sjunkit ihop har den tagit med sig stenläggningen i partier.

Figur 30. Kontexter tillhörande kulvert 7 och träklädd ränna 17 i fas 3, skala 1:100.

Figur 31. Bilden visar hur kulvertkonstruktionen ser ut att vara murad upp mot brunnskaret (577; till höger i bild). Foto från väster.

Kontextgrupp 17, träklädd ränna

Kontextgruppen utgjordes av en lång rektangulär nedgrävning genom stenläggning 576. Den gick i nord – sydlig riktning i den östra delen av området. Rännan var 8 meter lång och 0,8 meter bred och med ett djup av cirka 0,2 meter (figur 30). Rännan var invändigt klädd med plankor och hade ett lager av kompakt ljus lera i botten (figur 32). I den södra änden var en stor flat sten placerad.

På grund av de omständigheter som rådde vid undersökningen handgrävdes rännan endast till hälften och den kvarvarande delen undersöktes med maskinstöd. Exakt vilken funktion rännan haft har inte kunnat avgöras med säkerhet, men av konstruktionen att döma har den använts för att leda vatten. Rännan var tydligt nedgrävd genom stenläggningen (kontextgrupp 5) och var således

Figur 32. Detaljbild där man kan ana träplankorna som klär rännan i kontextgrupp 17. Foto från väster.

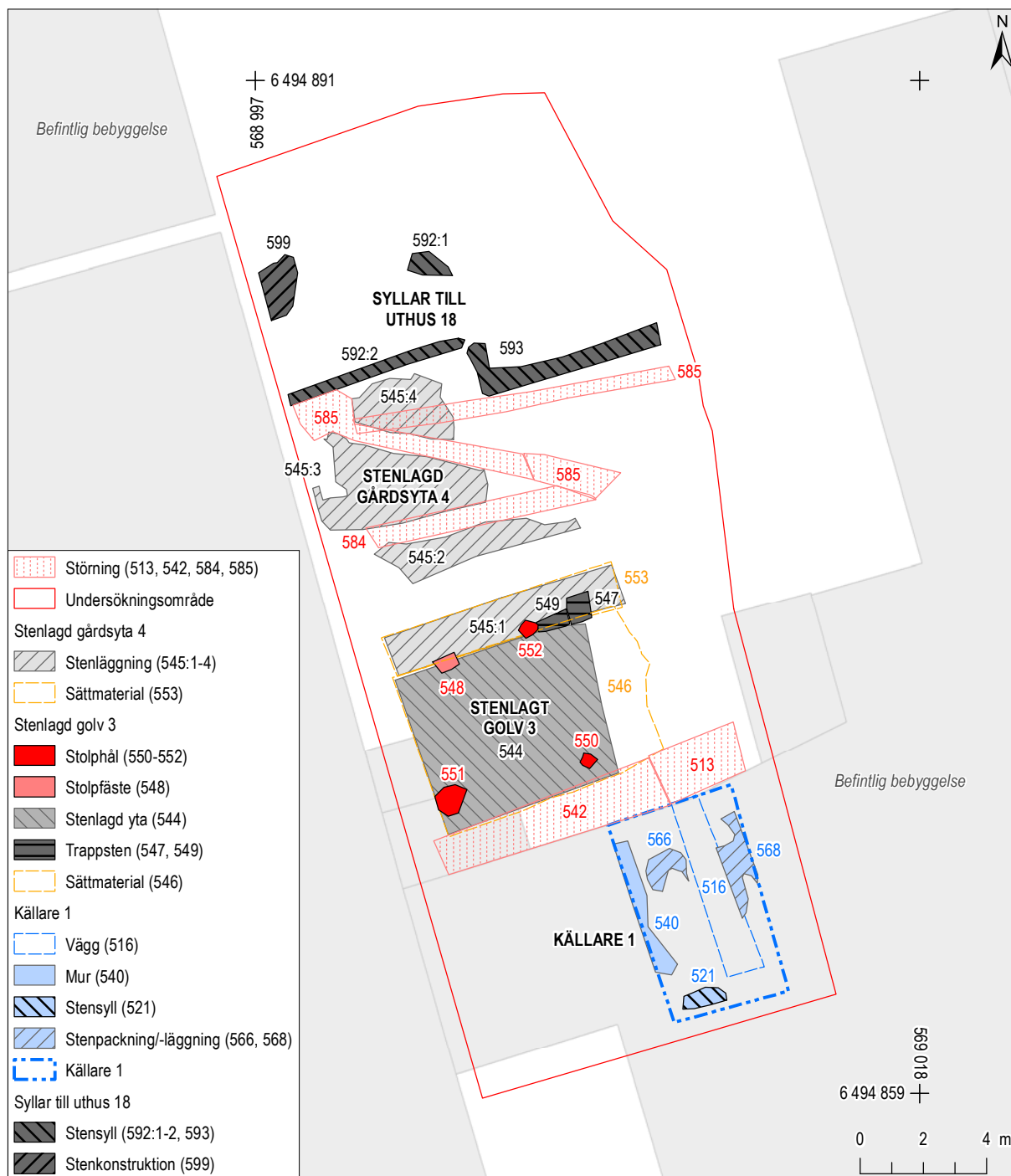
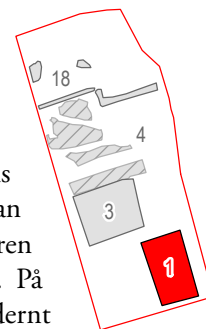
yngre än denna. Rännan låg också över kulverten (grupp 7) och har tillkommit medan den senare varit i bruk.

Fas 4, 1822–1879: Stenlagd innergård och gårdshus

På 1879 års karta finns bebyggelsen inom kvarteret tydligt redovisad. Lämningar efter de två gårdshus eller uthus (3 och 18) som påträffades under undersökningarna finns med på kartan. Även delar av källaren (1) till det hus som enligt kartan fanns i undersökningsområdets södra del framkom vid undersökningarna.

Kontextgrupp 1, källare

Källarrum, cirka 4 x 5,5 meter stort. Den norra väggen var i stort sett intakt till en höjd av cirka 1,2 meter, övriga väggar fanns delvis kvar (figur 33). På den västra sidan hade den ursprungliga källarmuren ersatts av en modern betongmur. På den västra sidan fanns även ett modernt

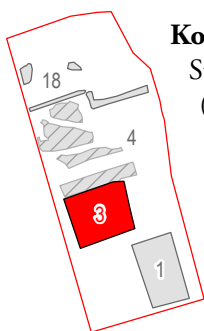
Figur 33. Översiktlig plan över de strukturer som ingår i fas 4. Mot bakgrund av Fastighetskartan (urval bebyggelse), skala 1:200.

Figur 34. Kanten mellan gårdsplanen och uthusets stenlagda golv (kontextgrupp 3 och 4). Stolpfäste 548 är även synligt till höger om skalstocken. Foto från söder.

källarutrymme. I det mindre äldre källarummet påträffades delvis bevarade golvkonstruktioner och tillhörande konstruktionslager. Källaren tillhörde ett av husen som finns utsatta på kartan från 1879.

Kontextgrupp 3, stenlagt golv

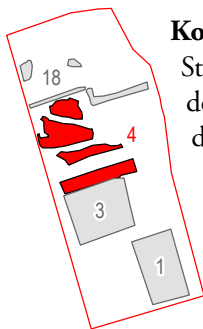
Stenlagd yta om cirka 5 x 6 meter (figur 33) Stenläggningen var något oregelbunden och bestod av rundade stenar i olika storlekar (figur 34). På den södra sidan har ytan blivit avskuren i samband med konstruktionen av den moderna källaren (kontextgrupp 2). Den norra kanten låg dikt an mot den stenlagda gårdsytan vilken är samtida (kontextgrupp

4). Det är dock en tydlig nivåskillnad mellan dessa ytor. Två större stolphål (550 och 551) var nedgrävda genom stenläggningen i den södra delen. I den norra delen finns ytterligare ett stolphål (552) samt lämningar efter stolpfundament i järn (548) samt ett trappsteg (547 och 549), alla belägna i kanten mellan de två stenlagda ytorna. Stenläggningen hade en tydlig sättnings efter den underliggande kulverten på den östra sidan.

Kontextgrupp 3 har sannolikt utgjort golvet till en enklare byggnad med stolpburet tak, sannolikt ett lider. Det är en tydlig avgränsning mellan den öppna innergården åt norr med en trappa som leder ned till ytan åt norr. Det har funnits en port eller grind av något slag som skiljt ytorna åt.

Figur 35. Översiktsbild över den södra delen av stenlagd gårdsplan (grupp 4) och stenlagt golv (grupp 3). Foto från norr.

Kontextgrupp 4, stenlagd gårdsyta

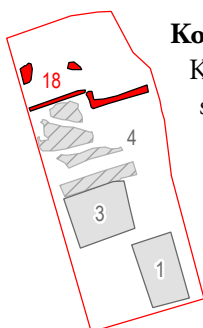
Stenlagd yta belägen direkt norr om den stenlagda golvytan i den södra delen av undersökningsområdet (cirka 9 x 7 meter; figur 33 och 35). De båda ytorna har varit samtida. Den södra kanten mot stenläggning 544 var satt med större rektangulära kantstenar, med urtag för trappsteg i den östra delen. I övrigt bestod stenläggningen av prydligt lagda större rundade stenar. Cirka 1 meter norr om den södra kanten fanns en tydlig rännedal vilken sträckte sig i nord – sydlig riktning rakt över hela ytan.

Stenläggningen har troligen täckt större delen av innergårdens yta. Då den på vissa ställen sträckte sig hela vägen fram till väggen på det Tesdorpska huset kunde det konstateras att den hade tillkommit efter det att huset byggts.

I den nordvästra delen av området fanns en avlång grund svacka fylld med större stenar som löpte i nordöst – sydväst riktning, genom det nordvästra hörnet av stenläggning 576. Troligen är detta någon form av utfyllnad/utjämning som gjorts i samband med markarbeten för den överliggande stenläggningen (kontextgrupp 4).

Figur 36. Stensyll (592:1) till uthus 18 nedgrävd i kontextgrupp 5. Foto från norr.

Kontextgrupp 18, syllar till uthus

Kontextgruppen utgörs av två syllar som påträffades i den norra delen av ytan, 5 meter långa och 0,6 meter breda (figur 33 och 36). De bestod av större rektangulära stenblock fogade med murbruk och hade grävts ned cirka 0,25 meter genom den underliggande stenlagda ytan (kontextgrupp 5).

Inom utbredningen av syllarna fanns en mindre fyrkantig nedgrävning som fyllts igen med stora

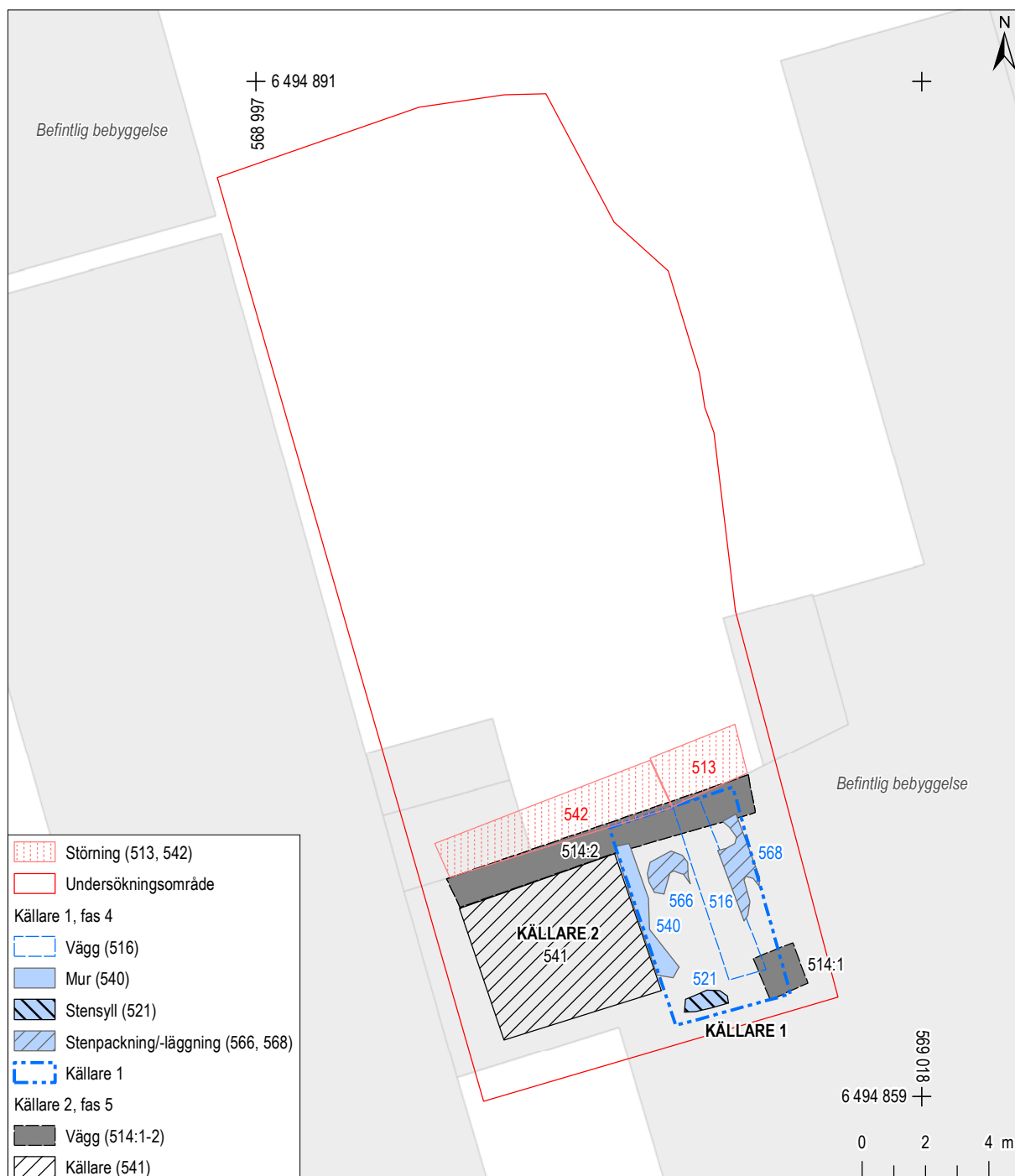
stenar. Det översta skiktet av stenfyllningen var lagd i en rektangulär form med öppning i mitten (cirka 0,5 x 0,3 meter). Vid undersökningen kunde det konstateras att nedgrävningen fortsatte djupt ner, men det har inte med säkerhet gått att avgöras vad det kan ha varit för typ av konstruktion.

På kartöverlägg kan man se att syllarna med största sannolikhet tillhör grundkonstruktionen till det hus som stod på platsen år 1879 (se figur 47). Den del av murarna som går i nord – sydlig riktning kan ha burit upp en av byggnadens innerväggar.

Fas 5: 1900-tal

Någon gång efter år 1879 revs gårdshuset. Man fyllde återigen på med stora mängder grus och raseringsmaterial (583) för att jämna ut gårdsytan, och

innergården försågs med en ny asfaltsbeläggning. I den sydvästra delen av kvarteret byggdes en fastighet med en källare i betong, delvis på de befintliga källarmurarna (figur 37).

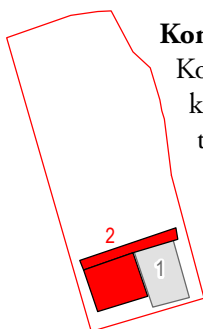

Figur 37. Översiktligt plan över de strukturer som ingår i fas 5. Mot bakgrund av Fastighetskartan (urval bebyggelse), skala 1:200.

Figur 38. Bilden visar källare 2, som var fylld av stora mängder grus och rasing. Foto från sydöst.

Under 1900-talet genomfördes flera större ledningsdragningar i området, då vatten, avlopp och elektricitet installerades. Spåren efter dessa återfanns vid undersökningarna i form av störningar som gick tvärs över undersökningsytan på flera ställen (figur 38).

Kontextgrupp 2, källarrum

Konstruktionen utgörs av ett större källarrum med betonggolvet och betongväggar (5,2 x 4,5 meter) byggda upp mot de befintliga källarmurarna av sten (figur 37–39). Utöver stenmurarna fanns inte några äldre lämningar bevarade. Stora mängder rivningsmassor fyllde källarrummet då undersökningen inleddes.

Figur 39. Innermur (514) i källare 2. Foto från västsydväst.

Figur 40. Blandade fynd från utfyllnadslager 600 som täckte en stor del av ytan. Bland fynden finns en lokaltillverkad kritpipa (F600:7987:8) från pipbruket Kronan i Norrköping.

Fynden

Den större delen av fynden från undersökningarna kommer från de tjocka lager med påförda massor som forslats till platsen, övriga lämningar har även i hög grad påverkats av recenta störningar (figur 40). Endast ett mycket litet antal fynd kunde sägas komma från säkra kontexter. Dit hör främst de mynt som påträffades i tramlager på två av de stenlagda ytorna (figur 41). Flera av fynden från utfyllnadslagren är dock intressanta även om de kanske inte kan säga så mycket om kvarteret Gripen specifikt, utan kanske snarare om Norrköping i stort. Föremålen som framkom under undersökningarna var till största delen antingen byggnadsdetaljer så som spikar, fönsterglas, en dörrstapel bland annat. Det framkom även en del personliga föremål och byggnadsdetaljer som söljor, en fingerborg och en del från ett gångjärn (figur 42).

Keramikmaterialet var den största fyndkategorin och bestod till största delen av hushållskärl som skålar, fat och grytor av rödgods. Större delen av keramiken utgjordes av yngre rödgods, den näst största keramikgruppen var flintgods och därefter fajans. Andra keramiktyper som förekommer är stengods, yngre vitgods och majolika med mera (figur 43). Brukningstiden för keramikmaterialet i sin helhet sträckte sig från 1500-talets andra hälft och fram till 1800-tal. Bland fynden påträffades också ugnskakel och ett gjutformsfragment i bränd lera (F524:5211:10). En del av materialet utmärkte sig lite extra, bland annat

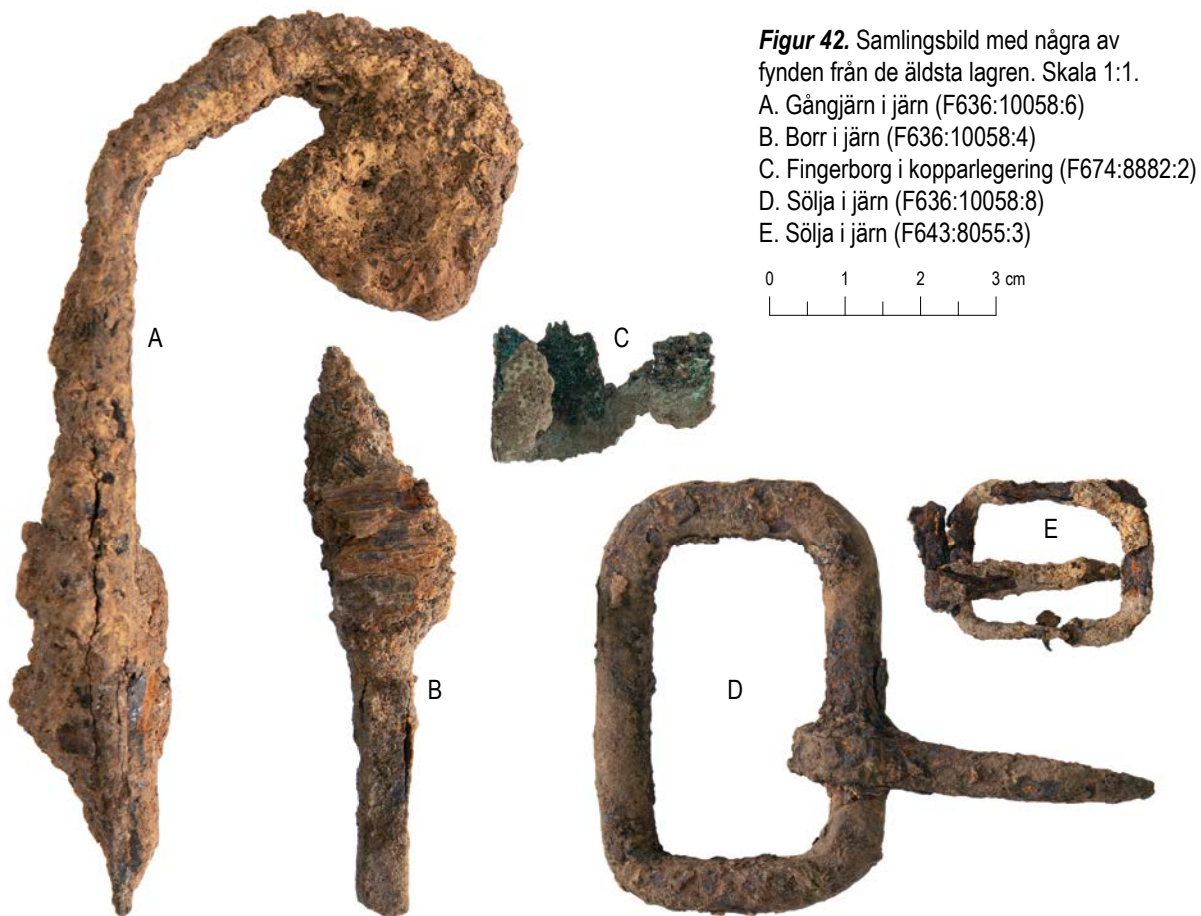
Figur 41. Mynten som påträffades i tramlager på den stenlagda gårdsplanen (grupp 5) och på stenläggningen till Gamla Torget (grupp 8). Skala 1:1.

A. Mynt av 2/3 skilling banco (F575:7875:1) daterad 1838

B. Mynt av 1 skilling (F575:7874:1) daterad 1819–1830

C. Mynt av 1/4 öre (F601:7906:1) daterad till 1633–1636

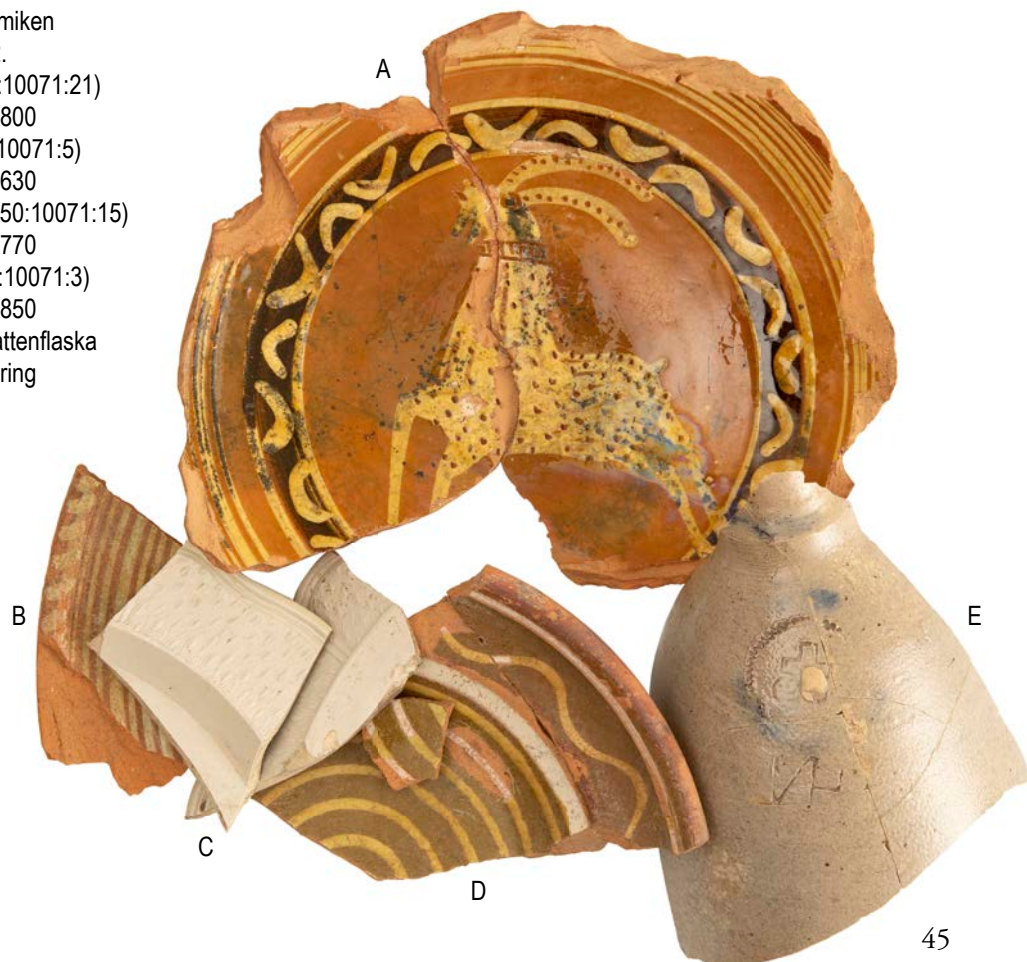
det rödgodsfat med en ovanlig dekor av en prickig getabock avbildas (F550:10071:21). Det påminner om Werra-keramik men tillverkades sannolikt någon annanstans, möjligen i Silesia i Polen (se bilaga 8).

Figur 43. Ett urval av keramiken från kontext 550. Skala 1:2.

- A. Skärvor av ett fat (F550:10071:21) med datering cirka 1600–1800
- B. Skärva av ett fat (F550:10071:5) med datering cirka 1580–1630
- C. Skärvor av en tallrik (F550:10071:15) med datering cirka 1740–1770
- D. Skärvor av ett fat (F550:10071:3) med datering cirka 1700–1850
- E. Skärvor av en mineralvattenflaska (F550:10071:13) med datering cirka 1750–1800

0 1 2 3 4 5 cm

DISKUSSION

Stadsbränderna i Norrköping

Som nämnts tidigare har Norrköping under historien återkommande drabbats av stora bränder (Helmfrid 1984). En av de första dokumenterade stadsbränderna inträffade under år 1567, då danska styrkor anföll staden under det nordiska sjuårskriget. Hela staden söder om strömmen brändes då ner (figur 44). Översikt över de olika faserna i kvarteret Gripen och hur de förhåller sig till stadsbränderna.

Ungefär hundra år senare, år 1655, råkade staden återigen ut för en stor brand och området söder om

strömmen brann återigen ner. När staden sedan skulle återuppbyggas införde man den gatureglering med den rätvinkliga gatuplan som finns idag. Denna hade varit planerad en tid men mött hårt motstånd från stadens tomtägare (Jonsson 2015).

Under 1700-talet drabbades Norrköping av såväl pest som bränder. Under 1710–1711 härjade en omfattande pestepidemi och bara några år senare brann staden än en gång. Nu var det hela den svenska östersjökusten som drabbades av ryska soldaters räder i de så kallade rysshärjningarna som pågick under flera år. Stora delar av Norrköping brändes ned i en av räderna år 1719.

Fas	Händelse/bebyggelse	Ungefärlig datering
5	Recent källare, störningar från recenta rörledning Bärlager för recent gårdsbeläggning	1900-tal
4	Stengolv, stenläggning (efter 1827), källare, gårdshus Utjämning/ bärlager för stenläggning – återuppbyggnad Stadsbrand 1822	1822 – minst fram till 1879
3	Stenlagd gårdsplan, ränna, kulvert (1770) Utfyllnad/utjämning över hela ytan, bärlager för stenläggning – återuppbyggnad Stadsbrand 1719, rysshärjningar	1719–1822
2b	Kokhus, källare, Gamla Torget (stenläggning), brunn Brand hus 10	–1719
2a	Stengrundshus, kavelbro, Gamla Torget (stenläggning), brunn Utfyllnad, utjämning – markarbete/återuppbyggnad Stadsbrand 1655	1655–
1	Trähus, kavelbro Markarbeten schaktning/återuppbyggnad Stadsbrand 1576, nordiska sjuårskriget Äldre/medeltida bebyggelse?	1576–1655

Figur 44. En överblick över hur de olika faserna förhåller sig till de många bränder som härjat i området.

År 1822 brann de södra och östra delarna av staden och fyra år senare, år 1826, brann sjuvton kvarter kring Kungsgatan. Nu hade stadens styrande fått nog och efter den sista branden förbjöds trähusbebyggelse och alla hus i staden måste hädanefter uppföras i sten. Branden år 1822 är den enda av de stora bränderna som vi kunnat se spåren efter vid undersökningarna i kvarteret Gripen.

Det verkar som om kvarteren omkring Gamla Torget varit särskilt utsatta för brand, vilket inte är så förvånande med tanke på att det var stadens centrala del och mest tätbefolkade område. Bränderna orsakades av såväl krig som av slarv och försummelse, dock så verkar stadens invånare varit snabba med att röja upp och bygga nytt. I kvarteret Gripen kan vi se spåren efter de återuppbyggningsfaser som skett efter respektive brand. Det fanns däremot inte riktigt lika tydliga spår efter själva bränderna, förutom efter enstaka eldsvådor som i hus 10 där raseringsmassorna fått ligga kvar efteråt. Det förefaller som att man efter de stora stadsbränderna gjort ett grundligare röjningsarbete i området innan man byggt nytt.

Markarbeten kring Strömmen

Norrköping stad, särskilt den äldsta delen av staden, ligger i ett naturligt mycket kuperat område på Norrköpingsåsen och längs Motala ström. Strömmen faller cirka 18 meter inom området för den centrala staden. I omgångar har stora markarbeten skett i området och man har dels fört bort jordmassor från högre belägna platser, dels fyllt på med stora utfyllnadslager på andra mer låglänta ställen. Allt för att skapa jämna ytor som lämpar sig bättre för byggnation och annan användning.

Exempel på detta finns till exempel i Kvarteret Gamla Rådstugan där strandskoning och påförda utfyllnadslager påträffades i slutningen ned mot Strömmen (Bertheau 2017). Även i kvarteret Paraden var den högst belägna delen inom undersökningsområdet urschaktad och saknade helt äldre lämningar medan de lägre delarna av området hade hög förekomst av tjocka utfyllnadslager. I kvarteret Dalkarlen påträffades stora mängder jordmassor som använts för utfyllnad vid stora markarbeten (Lindeberg 2015).

På andra platser som till exempel i kvarteret Markattan, kunde man vid undersökningarna år 2004 konstatera att stora mängder massor schaktats bort i samband med genomförandet av gatuplaneringen under 1600-talets mitt (Karlsson 2004). Det fanns inga äldre lämningar kvar på platsen, vilket tolkades som att dessa helt enkelt schaktats bort i ett tidigt skede.

I kvarteret Konstantinopel gjordes en arkeologisk undersökning 1999–2000 (Menander & Heimdahl 2006). Här kunde man tydligt se att den branta slänten ner mot Motala ström fyllts ut med halvmeter tjocka utfyllnadslager. Senare skedde stora samtida markplaneringsarbeten inom området vilket omfattade uppförandet av terrasser och utfyllnadsarbeten.

År 2013 undersöktes kvarteret Dalkarlen som ligger längs med strömmen en bit söder om Gamla Torget (Lindeberg 2015). De äldsta lämningarna från 1600-talet utgjordes av en väg längs med Strömmen, med strandnära bebyggelse i form av ekonomibyggnader och bodar. Senare lämningar utgörs av stenlagda gårdplaner och stadsbebyggelse på platsen. Troligen genomförs gaturegleringen tidigare här än i de mer centrala delarna av staden. I samband med gaturregleringen genomförs också markarbeten i området, och jordmassor tillförs för att jämna ut slutningen ned mot strömmen.

Det äldsta som fanns bevarat inne på gården i kvarteret Gripen var spåren efter de markarbeten som utförts här, troligen i samband med återuppbyggnaden efter branden år 1567. Eftersom området omkring Gamla Torget har sluttat brant ned mot strömmen har det varit nödvändigt att genomföra stora insatser för att bereda plan mark att bygga på. Det är såväl schaktningsarbeten där massor forslas bort (därav att man på vissa platser inte hittar några äldre lämningar) men även att stora mängder massor påförts för att skapa en mer plan yta. Det innebär att stora delar av den medeltida bebyggelsen helt eller delvis saknas på vissa platser. Markarbetena var så pass omfattande att de organiserades och styrdes från högre ort och utfördes till stor del vintertid (Jonsson 2015, s. 17).

Fas 1. Trähusbebyggelse. Kvarteret Gripen innan stadsbranden 1655

De äldsta daterade fynden från undersökningen i Gripen utgörs av keramik från 1500-talets senare hälft. Dateringen stämmer även väl med tidigare observationer från området, dels inom kvarteret Gripen (Kjellén 1996), dels i kvarteret Markattan alldeles intill där man vid en förundersökning hittade trähusbebyggelse från 1500-talet (Karlsson 2004). Att ingen äldre bebyggelse bevarats antas bero på att man efter branden år 1567 genomförde ett rejält röjningsarbete och även passade på att jämna ut marken i området innan man byggde nytt.

Den äldsta bebyggelsen som påträffades vid undersökningarna bestod av två trähus, ett i den norra delen av undersökningsytan och ett i den södra delen. Det södra huset (13) var mycket förstört av senare tiders konstruktioner och grävarbeten. Husen låg mitt emot varandra med ungefär 7 meters avstånd. De verkar ha haft samma typ av konstruktion, med träsyllar och plankgolv samt torvtak. Det norra huset (14) hade ett bättre bevarat golv än det södra, där det endast fanns mycket fragmentariska rester kvar. Båda husen har brunnit, troligen vid den stora stadsbranden år 1655. Branden har varit så pass kraftig att golvplankornatill stora delar var förkolnade. Det fanns även tydliga spår av bränd torv från taken i raseringsmassorna.

De raserade nedbrunna husen har sedan till stor del röjts undan för att bereda mark för ny bebyggelse.

Gamla Torget hade innan gaturegleringen en annan utbredning än idag och var mer L-format och omfattade även delar av det som idag är kvarteret Gripen. En del av torgytan omfattades av undersökningsområdets sydvästra hörn. Vid tidigare undersökningar på torget har man återfunnit torgytor från flera tidsperioder som sett ut på olika sätt men det har varit svårt att datera dem. Stenläggningen som återfanns inom kvarteret Gripen kunde dateras genom ett myntfynd i trampлагret, ett Kristinamynt (F601:7906:1) daterat mellan 1633–1636.

Fas 2. Stensyllshus, 1655–1719

Perioden omfattar lämningar från mitten av 1600-talet och fram till början av 1700-talet. Till en början är det ett hus med stensyllar och delvis stenlagt golv som stod här. Detta brann ned och ett nytt mindre hus uppfördes på samma plats, direkt ovanpå det utmakade brand- och raseringslagret.

I raseringslagren efter branden finns fynd med dateringar från 1600-tal fram till sent 1700-tal. Detta kan förklaras med de störningar som finns i området som rört omkring fyndmaterialet.

Den del av Gamla Torget som fanns inom undersökningsområdet utgjordes nu av en stenlagd yta på vilket det även fanns ett tramplager där myntfynd gjordes.

På innergården fanns nu ett hus, som stod mitt på gården. Huset hade en stensyll och stenlagt golv i den västra delen samt trögolv i den östra. Keramikfynden från huset utgjordes främst av hushållskärl av rödgods med dateringar främst mellan 1650–1750. Vid husets västra gavel fanns en stenlagd yta, och lite längre norrut fanns en träbroläggning, båda utgjorde sannolikt delar av gårdsbeläggningen på innergården.

Gårdshuset brinner senare ned, och ersätts av en betydligt mindre byggnad som uppförs på samma plats och delvis använder samma syll. Vid det tillfället var man inte lika noga med att röja upp efter branden som vi de tidigare stadsbränderna, vilket antagligen beror på att det var en enskild tomtägare med mer begränsade resurser som stod för arbetet till skillnad från de tillfällen skadan varit mer allmänt spridd. Man har jämnat ut raseringsmassorna och helt enkelt byggt direkt ovanpå.

Det yngre huset har tolkats som ett kokhus baserat på den stora spisen som fanns i det sydöstra hörnet av byggnaden. Spisen utgjorde nästan en fjärdedel av den totala golvytan. Vid husets södra sida fanns en mindre källare med stenlagt golv, sannolikt för förvaring.

I den sydöstra delen av innergården fanns nu en brunn, med ett kallmurat brunnskar.

Figur 45. De bevarade källarvalven under Tesdorpfska huset.

Fasen avslutas med att bebyggelsen raseras, troligen i samband med stadsbranden år 1719 då stora delar av staden brändes av ryska soldater. Det fanns inte några direkta spår som kunde kopplas till själva branden, däremot av påförda massor som innehöll stora mängder bränt material.

Fas 3. Stenlagd gårdsyta, 1719–1822

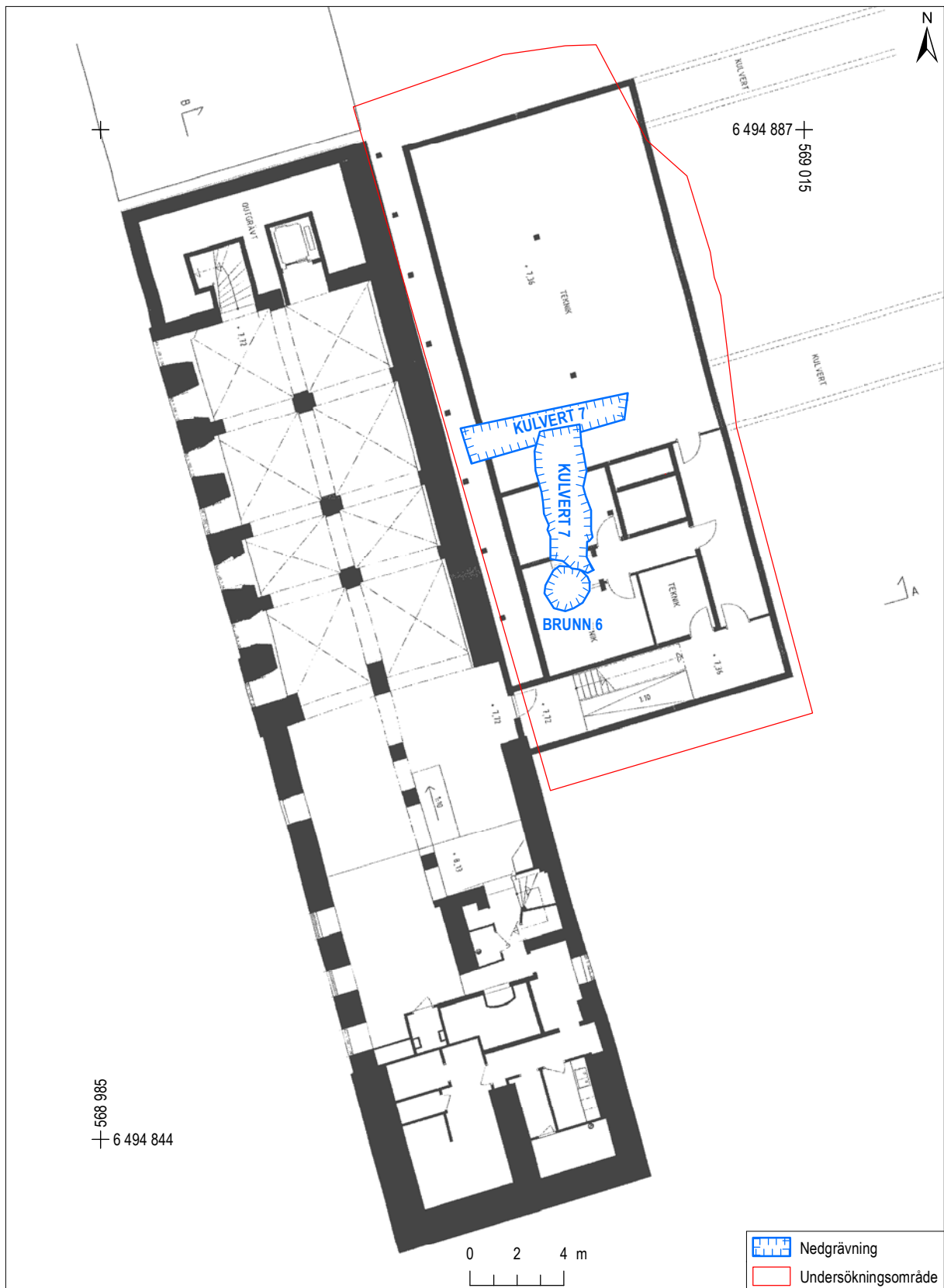
Efter stadsbranden år 1719 röjdes ytan på innergården, nya massor forslades dit för att fungera som bärlager för den nya stenläggningen.

År 1770 byggdes ett stort hus som stod på den plats där det Tesdorpfska huset står idag, på innergårdens västra sida med fasaden ut mot Gamla Torget. Huset som kallades Gula huset, hade rejäla källarvalv som finns kvar än idag (figur 45). I byggnaden fanns en salubod och där bedrev där en hökare vid namn Peter Lindahl handel med specerier och

kemikalier (Törnvall 1968, s. 39). Senare var det en bryggare och krögare som ägde huset. Det brann ned 1822.

I anslutning till källarvalven fanns även en kulvert i tegel som var fodrad med lera och med dränering i form av stenpackning och med en träklädd ränna i botten (figur 46). Denna ledde från källarens östra sida rakt ut över innergården, samt i en arm i syd-östlig riktning. Den avstickande delen var i sin tur murad direkt på det äldre brunnskar som fanns på platsen. Det har inte gått att avgöra exakt funktion på den här konstruktionen, annat än att den är avsedd att kunna leda bort och dränera vatten. Det har inte gått att fastställa anläggningens funktion, men sannolikt hör den samman med den verksamhet som bedrivits i huset intill.

På bygglovshandlingarna (figur 46) för det aktuella arbetsföretaget finns de äldre källarvalven med på ritningarna. Av dessa framgår att den tvärgående delen av den äldre kulvertkonstruktionen leder rakt in mot den delen av byggnaden där källaren finns.

Figur 46. På bygglovhandlingarna ser man de gamla källarvalven och även hur kulverten ligger i förhållande till källaren, skala 1:250.

Stenläggningen som nu täckte ytan hade en stor mängd rännदार som löpte parallellt på ungefär två meters avstånd tvärs över ytan i östvästlig riktning. Längs med den västra långsidan på det Tesdorpfska huset fanns en träskodd, lerklädd ränna, sannolikt avsedd att leda bort vatten. En tolkning är att det rör sig om ett litet ”skvaldike”, en övertäckt träklädd ränna som anlades för att leda bort det dag- och spillvatten som tidigare rann fritt i rännstenen. Dessa finns beskrivna från Stockholm under 1800-talets första del (Vattentrycket, Sthlm Vattens personaltidning, 2011, s. 15).

År 1822 brinner stora delar av staden återigen ned, detta är den enda av de många bränderna som direkt syns i det arkeologiska materialet (Helmfrid 1984). Detta i form av brandlager som ligger direkt på den stenlagda ytan i den sydöstra delen av innergården. Rester från branden fick här ligga kvar och vid återuppbyggnaden påfördes nya massor över brandlagren. År 1828 byggdes det Tesdorpfska huset, delvis på grunden till det äldre hus som tidigare stått här. De gamla källarvalven fick vara kvar som en del av den nya byggnaden.

Fas 4. Stenlagd gårdsyta och gårdshus, 1822–1879

På kartan från år 1879 kan man se att kvarteret nu är indelat i fem tomter (figur 47). Det är också tydligt utsatt vilka typer av byggnader som finns, och hur de är konstruerade. På tomten där det Tesdorpfska huset ligger ser vi att bostadshuset (det Tesdorpfska samt ett mindre gårdshus) är byggda i tegel medan uthusen är byggda antingen i korsvirke och tegel eller i trä. På tomten i det nordvästra hörnet är bostadshuset byggt i trä medan uthusen är byggda dels i korsvirke och tegel, dels i trä. Lämningarna efter två uthus återfanns vid undersökningarna,

vilka båda syns på 1879 års karta. Gårdsplanen har återigen fått en ny stenläggning som täcker större delen av gårdsytan.

I den norra delen av ytan återfanns syllarna till ett av husen, som var byggt i korsvirke och tegel och har märkts upp som uthus på kartan.

I den södra delen återfanns en närmast kvadratisk stenlagd yta, med en tydlig avsats på den norra sidan. Den här stenlagda ytan (kontextgrupp 3) var betydligt mer ojämn och bestod av mer varierat stenmaterial än stenläggningen som täckte själva gårdsplanen. Från gårdsplanen fanns ett trappsteg ned till vad som troligen varit ett lider. Det fanns även stolphål i ytans båda södra hörn som kan ha varit del av konstruktionen till tak och väggar. Invid trappsteget fanns även rester efter en dörrpost.

I den södra delen av innergården finns nu ett hus med en källare med stenlagt golv. Huset i fråga är uppmärkt på kartan som ett uthus eller magasin och var byggt i korsvirke och tegel.

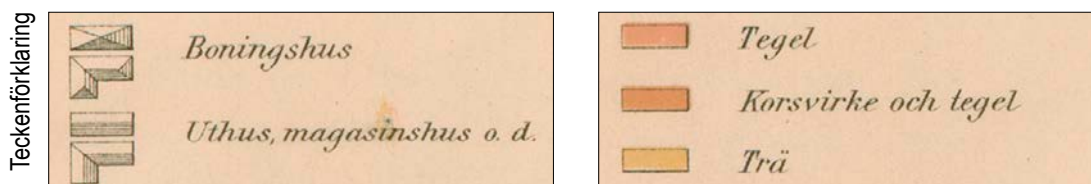
Fas 5. Innergården under modern tid

Innergården får återigen en ny gårdsbeläggning, anledningen är troligen att man behöver jämna ut ytan som har satt sig då den gamla tegelkulkerten kavat in. Nya massor förs på och ytan jämnas ut och täcks med asfalt.

I den södra fastigheten byggs en ny källare, som till del använder de gamla grundmurarna. I flera omgångar under modern tid har arbeten gjorts inne på innergården. Det är dels grävarbeten för rörledningar av olika slag som grävts ned över ytan och nya byggnader har tillkommit.

Figur 47. Uthusen på innergården finns med på en karta från 1879, skala 1:400. Nedan finns utsnitt ur kartans teckenförklaring som berättar hur byggnaderna varit konstruerade.

SLUTSATS

Vid undersökningarna kunde vi urskilja lämningar från fem olika faser, varav den äldsta utgjordes av bebyggelse från 1500-talets senare del. Det var tydligt att de stora bränder som härjat i Norrköping påverkat kvarteret Gripen i hög grad då bebyggelsen här helt raserats vid ett flertal tillfällen. De olika byggnadsfaserna har skiljts åt av tjocka lager med påförda massor som använts som markutjämning. Allt röjnings- och återuppbyggnadsarbete efter bränderna har medfört att det inte påträffades så många kontexter som var orörda i området. Större delen av de kulturlager som dokumenterats har antingen utgjorts av raseringslager eller påförda massor. Det förekom även en hel del recenta ledningsschakt i området, vilka även de till del stört arkeologin.

Återkoppling till frågeställningarna:

- ∞ Finns några lämningar av den fasta forn-lämningen (L2009:7173 Norrköpings stads-lager) bevarade?
- ∞ Vad har dessa lämningar för karaktär?
- ∞ Hur gamla är lämningarna och finns lämningar som är äldre än 1600-tal?

Lämningarna som fanns kvar inom kvarteret var omfattande, recenta störningar till trots. Vid undersökningarna kunde vi urskilja fem olika faser av bebyggelse, som främst utgjordes av konstruktioner som husgrunder och stenlagda ytor. Det fanns även

stora lager av påförda massor. De äldsta lämningarna på platsen kunde dateras till sent 1500-tal och bestod av trähusbebyggelse. Troligen har äldre lämningar schaktats bort i samband med byggnationen av denna.

Undersökningens förutsättningar i fält har påverkat resultatet av undersökningen då det inte varit möjligt att dokumentera alla lämningar så grundligt som varit önskvärt. Detta avspeglas även i denna rapport som avser att i första hand vara en övergripande redogörelse för de resultat som framkommit och inte innehåller några mer djuplodande analyser av dessa.

När det gäller analyserna kunde det konstateras att den största delen av det osteologiska såväl som det keramiska materialet härrör från hushållsaktiviteter som matlagning till exempel. Den arkeobotaniska analysen visade på en del spår efter frukt och bär samt de stadsodlingar som fanns i staden under 1700-talet. Generellt kan dock sägas att analysresultaten bidrar mer till den allmänna bilden av det gamla Norrköping snarare än just innergården i kvarteret Gripen.

Med tanke på lämningarnas omfattning (som kunde anas utifrån föregående undersökningar) hade det varit önskvärt att ha haft möjligheten att genomföra undersökningen som en slutundersökning i stället för en schaktningsövervakning. Det har varit svårt att rent logistiskt hålla ihop undersökningen och utföra den i enlighet med gängse metodik.

REFERENSER

Litteratur

- BERGER, Å. 2015. *Under marken i Hörsalsparken. Förundersökning av gravar och äldre murar inom kvarteret Landskyrkan 4. Fornlämning 96:1, S:t Johannes socken, Norrköpings stad och kommun.* Rapporter från Arkeologikonsult 2015:2610.
- BERTHEAU, M. 2018. *Kvarteret Gamla Rådstugan. 900 år av ständigt förändring. En arkeologisk undersökning av vikingatida lämningar samt bebyggelse från 1100-talet till 1800-talet i Norrköping.* Rapporter från Arkeologikonsult 2018:2653.
- BROBERG, B. 1984. *Norrköping. Medeltidsstaden 50.* Stockholm. Riksantikvarieämbetet och Statens historiska museer.
- CARLSSON, M. 2012. *Spår av det preurbana Norrköping – lämningar från 1100-tal till 1700-tal i kvarteret Gamla Rådstugan. Arkeologisk förundersökning inom fornlämning RAÄ 96 (stadslager) i kvarteret Gamla Rådstugan, Norrköpings stad och kommun, Östergötland.* Rapporter från Arkeologikonsult 2012:2504.
- CARLSSON, M. 2015. *Efterkontroll av schakt i Gamla Rådstugugatan. I: Berger, Å. 2015. Under marken i Hörsalsparken. Förundersökning av gravar och äldre murar inom kvarteret Landskyrkan 4. Fornlämning 96:1, S:t Johannes socken, Norrköpings stad och kommun.* Rapporter från Arkeologikonsult 2015:2610.
- FREDRIKSSON, M. 2014. *Kulturbeskrivning av byggnadsinventering. Fördjupning. 2014–09. Kvalitetsprogram för Kvarteret Gamla Rådstugan, Norrköping.* Fredrikssons Arkitektkontor, på uppdrag av Henry Ståhl Fastigheter AB.
- HELMFRID, B. 1968. *Norrköpings historia. IV. Tiden 1719–1870.* Stockholm.
- HELMFRID, B. 1971. *Norrköpings historia. Tiden 1655–1719.* Stockholm.
- JONSSON, K. 2015. Om 1600-talets idealstäder och arkeologi i sluttande plan – vertikala förändringar av stadsrummen och exemplet Norrköping. *Bebyggelsehistorisk tidskrift.* 70/2015, s. 8–23.
- KARLSSON, P. 2003. *Välbevarad medel- och stormakts-tid i kvarteret Paraden. Norrköpings stad och kommun, Östergötland.* Arkeologisk undersökning. Rapport UV Öst 2003:52.
- KARLSSON, P. 2004. *Efterreformatorisk urbanisering i kvarteret Markattan. RAÄ 96, Norrköping stad och kommun, Östergötland.* Arkeologisk förundersökning. UV Öst 2004:3.
- KARLSSON, P, MENANDER, H & HEIMDAHL, J. 2006. *Kvarteret Konstantinopel. Omfattande profana lämningar i central Norrköping. RAÄ 96, Norrköpings stad och kommun, Östergötland.* Rapport UV Öst 2006:9.

- KJELLÉN, ULF. 1996. *1500- och 1600-talslämningar i kvarteret Gripen, Östergötland, Norrköping, Kv Gripen 2*. UV Stockholm Rapport 1996:61.
- KLANGE, J. 2018. *Skolgatan. Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning inom RAÄ 96:1, Skolgatan längs fastigheten Gripen 9, Sankt Johannes socken, Norrköping, Östergötlands län*. Rapporter från Arkeologikonsult 2018:3143.
- LARSSON, E. 2016. *Schaktningsövervakning vid Gamla Torget, Norrköping. Fornlämning RAÄ 96 inom fastigheten Gamla staden 1:2, Norrköpings stad och kommun, Östergötland. Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning*. Rapporter från Arkeologikonsult 2016:2945.
- LINDBERG, M. 2015. *Närmast Strömmen, bebyggelselämningar från 1600- och 1700-tal i Kvarteret Dal-karlen, Norrköping*. Rapporter från Arkeologikonsult 2015:2710
- LINDBERG, M. 2017. *Spår efter det äldsta Norrköping. Kulturlager från medeltid och tidigmodern tid på Gamla Torget. Arkeologisk förundersökning inom RAÄ 96:1, Norrköpings stad och kommun, Östergötlands län*. Rapporter från Arkeologikonsult 2017:3023.
- LÅÅS, J. 2018. *En medeltida klockgjutargrop i Norrköping, spår av aktiviteter vid Gamla Torget från vikingatid till modern tid. En arkeologisk undersökning inom fornlämning RAÄ Sankt Johannes 96:1, Fastighet Gamla Rådstugan 1 och 3, Norrköping stad och kommun, Östergötland*. Rapporter från Arkeologikonsult 2018:3059.
- LÅÅS, J. 2020. *Schaktningsövervakning, Gamla Staden 1:2 Norrköping. Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning inom Norrköpings stadslager L2009:7173 (tidigare RAÄ Sankt Johannes 96:1), Norrköping stad och kommun, Östergötlands län*. Rapporter från Arkeologikonsult 2020:3311.
- NOHRSTEDT, M. 2021. *PM angående resultat från arkeologisk undersökning i form av schaktövervakning inom stadslager L2009:7173, fastigheten Gripen 9, Sankt Johannes socken, Norrköpings kommun, Östergötlands län*. PM 2021:3188.
- RUNER, J. 2013. *Från betesmark till borg – medeltida lämningar utmed Skolgatan i Norrköping. RAÄ Sankt Johannes 96:1, fastighet Gamla Staden 1:2, Norrköpings stads och kommun, Östergötland*. Arkeologisk förundersökning. Rapporter från Arkeologikonsult 2013:2570.
- TAGESSON, G. 2003. "Bodde dom därnere" - Om kulturlagerbildning och avfallshantering i stormaktstidens Norrköping. I *Tyskebacken - Hus, människor och industri i stormaktstiden Norrköping*. Riksantikvarieämbetet, arkeologiska undersökningar, Skrifter 47. Stockholm.
- TÖRNVALL, A. 1968. *Gamla Norrköpingsgårdar*. Publikationsserie berörande Norrköpings och Norrköpingstraktens kulturhistoria, nr 12. AB Trycksaker, Norrköping.
- WAHLBERG, M (RED). 2003. *Svenskt ortnamnslexikon*. Uppsala.
- WIKSTRÖM ERLANDSSON, C. 2011. *Stockholms avloppshistoria – ett mörkt kapitel*. I *Vattentrycket, ett särtryck ur Stockholm Vattens personaltidning*. s. 15.
- ÖJHAGE, P. 2020. *Gripen 9. Arkeologisk schaktningsövervakning, inom fastigheten Gripen 9 vid Skolgatan. Fornlämningsområde L2009:7173 (RAÄ Sankt Johannes 96:1) i S:t Johannes socken, Norrköpings stad, Östergötland*. Rapporter från Arkeologikonsult 2020:3317.

Historiska kartor

Lantmäteristyrelsens arkiv (LMS)

NORRKÖPINGS STAD 1640

Aktbeteckning D75-1:4

Stadsplan före branden 1655

Förrättningsman obekant

NORRKÖPING 1783

Östergötlands län, Norrköpings stad

Aktbeteckning D75-1:28

Dals- strand- bergs- o nordankvarterens kvadrat- o tomtindelning 1783

Lantmätare Jonas Cederblad

Norrköpings stadsarkiv

NORRKÖPINGS STAD 1879

Östergötlands län, Norrköpings stad

Karta över Norrköping

Förrättningsman Alfred Rudolf Lundgren

Digitala källor

KULTURMILJÖREGISTRET (KMR)

Riksantikvarieämbetets söktjänst (Fornsök) med alla kända registrerade fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar i Sverige

<https://app.raa.se/open/fornsok/>

ARKEOLOGIKONSULTS HEMSIDA

Artikel: Kvarteret Gripen – en innergård i Norrköping

Datum: 2019-05-20

<https://www.arkeologikonsult.se/49-undersokningar/2019/kvarteret-gripen/167-kvarteret-gripen-en-innergard-i-norrkoeping>

ARKEOLOGIKONSULT PÅ FACEBOOK

Två artiklar om grävningen

1. Datum: 2019-03-13

<https://www.facebook.com/arkeologikonsult/posts/2206008692753935>

2. Datum: 2019-05-20

<https://www.facebook.com/arkeologikonsult/posts/2305528372801966>

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Arkeologikonsults projektnr:	3244
Länsstyrelsens diarienummer:	431-13479-2017
Länsstyrelsens beslutsdatum:	2019-01-20
Uppdragsgivare:	Byggtec AB
Uppdragsnummer i KMR:	202000487
Län:	Östergötland
Landskap:	Östergötland
Kommun:	Norrköping
Socken:	S:t Johannes
Fastighetsbeteckning:	Gripen 9
Berörda lämningar i KMR:	L2009:7173
Typ av undersökning:	Arkeologisk schaktningsövervakning
Utförandetid, fältarbete:	Del 1: 12–27 november 2018 Del 2: 30 januari – 5 april 2019
Inmätningssmetod:	RTK-GPS och totalstation
Koordinatsystem:	SWEREF99 TM
Höjdsystem:	RH2000
Projektledare:	Elin Evertsson, Matilda Nohrstedt
Rapportansvarig:	Elin Evertsson
Fältpersonal:	Mikael Berteau, Johan Karlsson, Michél Carlsson, Ebba Drugge, Matilda Nohrstedt
Planer och layout:	Ida Söderström
Fyndfotografering:	Stefan Gustafsson
Kvalitetsgranskning:	Michel Carlsson

Arkeobotanisk analys:	Stefan Gustafsson, Arkeologikonsult
Osteologisk analys:	Tove Björk, Arkeologikonsult
Bestämning av mynt/kritpipor:	Michel Carlsson, Arkeologikonsult
Keramikanalys:	Mikael Johansson, ARKEO keramikanalyser
¹⁴ C-analys:	International Chemical Analysis inc. Miami, USA
Konservering:	Max Jahrehorn, Oxider
Fynd:	Fynden förvaras hos Arkeologikonsult i avvaktan på fyndfördelningsbeslut

BILAGOR

Bilaga 1	Kontexter	65
Bilaga 2	Fynd	73
Bilaga 3	Matris	87
Bilaga 4	Arkeobotanisk analys – Stefan Gustafsson, Arkeologikonsult	91
Bilaga 5	Osteologisk analys – Tove Björk, Arkeologikonsult	95
Bilaga 6	Bestämning av mynt – Michel Carlsson, Arkeologikonsult.....	101
Bilaga 7	Bestämning av kritpipor – Michel Carlsson, Arkeologikonsult.....	105
Bilaga 8	Keramikanalys – Mikael Johansson, ARKEO keramikanalyser	109
Bilaga 9	¹⁴ C-analys – International Chemical Analysis Inc., Miami, USA	133
Bilaga 10	Konservering – Max Jahrehorn, Oxider	137

BILAGA 1

KONTEXTER

Kontexter

Kontext	Objekt	Storlek (m)	Tjocklek/ höjd (m)	I grupp	Beskrivning	Klassificering
509	Spis	1,5			Spisfundament?	Konstruktion
510	Utfyllnadslager	1,5 x 5,8		1	Utfyllnadslager i källare, består till stor del av återdeponerat material.	Konstruktionslager
511	Stenfundament	0,7 x 2,0			Stenfundament.	Konstruktion
512	Brandlager	4,8	0,05		Brandlager, nivå 1. Överlagrade delvis 509 (spisfundament).	Destruktionslager
513	Recent störning	1,6 x 2,7			Rörschakt, samma som störning 542.	Störning
514	Vägg	1,0 x 9,5	1,06	2	Innermur i källare.	Konstruktion
515	Utjämningslager	2,70	0,18		Utjämningslager.	Konstruktionslager
516	Vägg	5,74 x 1,55		1	Yttermur i källare, var belägen i N-S orientering.	Konstruktion
517	Brandlager	0,7 x 2,8			Brandlager under utjämningslager 515.	Destruktionslager
519	Markhorisont	4,34 x 3,56	0,13		Markhorisont, innehåller kalk.	Brukningsslager
520	Träkonstruktion	0,7 x 1,8			Träplankor.	Konstruktion
521	Stensyll	1,39 x 0,59		1	Del av stensyll eller ett väldigt skadat golv.	Konstruktion
522	Golvlager	1,2 x 4,2			Lergolv.	Konstruktionslager
523	Utfyllnadslager	0,5 x 3,5			Brungrått lager, utfyllnad?	Konstruktionslager
524	Utfyllnadslager	4,7 x 1,34	0,25		Utfyllnadslager mellan innermurarna 514.	Konstruktionslager
525	Utfyllnadslager	1,39 x 1,35			Tegelbemängt raseringslager som nyttjats som utfyllnadslager.	Konstruktionslager
526	Sättmaterial	1,3 x 2,1			Tegel och sandlager på kullerstensbeläggning.	Konstruktionslager
527	Stenläggning	1,3 x 2,5			Stenlagd yta i spontschakt. Troligen samma som stenläggning 545 (på samma höjd).	Konstruktion
528	Stolphål	0,2			Stolphål i kullerstensbeläggning.	Stolphål
529	Konstruktionslager	1,4 x 2,3			Sättmaterial/utfyllnad till stenläggning 527.	Konstruktionslager
530	Spis	1,5 x 1,7			Spisfundament samt håll.	Konstruktion
532	Eldpåverkat lager	0,8 x 1,2			Potentiellt uttraktionslager från spis 530.	Brukningsslager
533	Bärlager	2,65 x 1,64	0,10		Bärlager till spis 530.	Konstruktionslager
534	Stenpackning	1,4 x 7,3			Stenpackning i spontschaktet. På samma nivå som 576.	Konstruktion
535	Utfyllnadslager	0,6 x 2,3			Brunt fett lager.	Utfyllnadslager
536	Stolphål	0,4			Stolphål, släntning.	Stolphål
537	Stenläggning	0,9 x 0,5		1	Stenläggning i källare.	Konstruktion
538	Sättmaterial	3,1 x 1,3	0,22	1	Sättmaterial till stenläggning 537.	Konstruktionslager
540	Mur	1 x 9,8	1,60	1	Källarmur Ö-V riktning, längst söderut.	Konstruktion
541	Källare med betongväggar	4,6 x 5,2	1,60	2	Källarrum med betongväggar.	Konstruktion
542	Recent störning	1,6 x 7,2			Rörschakt, samma som störning 542.	Störning
543	Utjämning	4,2 x 1,25	0,65	1	Utjämningslager i källare.	Konstruktionslager
544	Stenlagd yta	5,9 x 5,10	0,20	3	Stenläggning/golvnya. Belägen mellan källarmur och stenläggning 545 (samtida). Består av rundade naturstenar. Två stolphål/nedgrävningar i den södra delen. I norr en kant upp emot stenläggning 545. Konstruktioner i "trappsteget" mellan stenläggningar: 549, 547, 548 = trappsteg samt fundament för stolpe/dörrpost. Golvnya i uthus. Finns på karta från 1879.	Konstruktion
545	Stenläggning	7,8 x 9,0	0,25	4	Stenlagd gårdsyta.	Konstruktion
546	Sättmaterial	7,46 x 4,97	0,35	3	Sättsand/lager till stenläggning 544. Samma som 553 som var sättagret till stenläggning 545.	Konstruktionslager
547	Trappsten	0,9 x 0,6	0,25	3	Trappsteg ned från stenläggning 545 till 544. Skär in i 545. Består av två rader med flata stenar, den inre raden med större stenar och kanten mot s mindre sten. På den västra kanten står en ytterligare större sten på högkant längs med trappsteget.	Konstruktion

Kontexter, forts.

Kontext	Objekt	Storlek (m)	Tjocklek/höjd (m)	I grupp	Beskrivning	Klassificering
548	Stolpfäste	0,4 x 0,6	0,30	3	Stenfundament/fäste för stolpe.	Konstruktion
549	Trappsten	0,4 x 0,9	0,30	3	Trappsteg.	Konstruktion
550	Stolphål	0,43	0,52	3	Stolphål grävt igenom det stenlagda golvet 544. I stolphålet påträffades en större mängd keramik (som kan vara uppblandat med underliggande kontexter).	Stolphål
551	Stolphål	1,05 x 0,95	0,27	3	Stolphål i kullerstensläggning 544.	Nedgrävning
552	Stolphål	0,6 x 0,53	0,42	3	Stolphål i kullerstensläggning.	Stolphål
553	Sättmaterial	1,7 x 7,5	0,20	4	Sättsand till stenläggning 545. Grov gulbrun sand.	Konstruktionslager
558	Avfall	0,98 x 0,44	0,17	1	Avfallslager, stora mängder brända ben.	Konstruktion
561	Tramphorisont	1,27 x 0,47	0,04	1	Tramphorisont på tolkat stengolv 562.	Konstruktion
562	Golv	1,57 x 0,87		1	Mindre stenlagd yta i källare.	Konstruktion
563	Sättmaterial	1,57 x 0,87	0,07	1	Sättsand till stengolv 562.	Konstruktion
564	Utjämningslager	4 x 1,9		1	Utjämningslager i källare.	Konstruktionslager
565	Utjämningslager	3,8 x 2,8	0,40	1	Utjämningslager under källare.	Konstruktionslager
566	Stenpackning	1,3 x 1,1	0,05	1	Stenpackning i källare. Golvbeläggning.	Konstruktion
567	Tramphorisont	1,6 x 1,4	0,05	1	Trampat lager på stenläggning (566) i källarrum.	Brukningsslager
568	Stenläggning	3,26 x 0,94		1	Stengolv mellan innermurarna 514 och 2.	Konstruktion
570	Sättmaterial	3,67 x 1,24	0,13	1	Sättsand till stenläggning 568.	Konstruktionslager
571	Stolphål	0,53 x 0,51	0,28	1	Stenskott stolphål. Stenskoning bestod av fem stenar.	Stolphål
572	Stolphål	0,65 x 0,6	0,45	1	Stolphål öster om källare.	Stolphål
574	Konstruktion vid brunn	1,2 x 1,0			Sensamling placerad invid brunnskar, hör sannolikt till den senare kulvert som byggts på brunnskalet.	Konstruktion
575	Tramphorisont	4,2 x 8,0	0,05	5	Tramphorisont på den södra delen av stenläggning 576. Kompakt brunt leringt lager. Myntfynd.	Brukningsslager
576	Stenläggning	8,6 x 19,4	0,12	5	Stenlagd yta som täcker större delen av undersökningsområdet. Rännadalar i Ö-V riktning på jämna mellanrum över ytan. Störd av recenta rörledningar på flera ställen.	Konstruktion
577	Brunnskar	1,57 x 1,54		6	Brunnskar i sten, kallmurat. Tolkades vara samtida med stenläggning 602 (Gamla Torget).	Konstruktion
578	Trappsten	1,2 x 0,82	0,30		Del av trappa, ingång till uthus. Större flat sten i kanten mellan de stenlagda ytorna 544 och 545.	Konstruktion
579	Nedgrävning	6,31 x 2,14	3,50	7	Nedgrävning för kulvert 603.	Nedgrävning
580	Brandlager	1,0 x 5,6	0,09		Brand- och raseringslager, upp emot de bevarade tegelfundamentet 604.	Destruktionslager
581	Nedgrävning för ränna	0,9 x 8,0	0,25	17	Rektangulär nedgrävning, klädd med kompakt ljus lera och träplankor (582).	Nedgrävning
582	Ränna	0,9 x 8,1	0,25	17	Träklädd ränna, fodrad med kompakt ljus lera.	Konstruktion
583	Utfyllnadslager	11,1 x 21,7	0,40		Bärlager, från recent gårdsyta. Grovt grus och sand.	Konstruktionslager
584	Recent störning	0,6 x 7,0			Går tvärs över ytan. Cirka 0,5 m brett.	Störning
585	Recent störning	0,8 x 7,6			Går tvärs över ytan. Cirka 0,6 m brett.	Störning
586	Lager med rasering	1,3 x 2,2	0,05		Innehåller tegelkross och kalkbruk. Del av raseringslager efter branden 1822.	Destruktionslager
587	Rasering	3,77 x 3,2	0,10		Raseringslager, använt som utfyllnad.	Konstruktionslager
588	Brandlager	1,3 x 1,6	0,05		Brandlager, varvig/laminerat med sand.	Destruktionslager
589	Brunnskar	1,0 x 2,4			Konstruktion av stora naturstenar, kallmurad. Den orörda delen av tidigare dokumenterat brunnskar (118, schakt 1).	Konstruktion
590	Utjämningslager	7,5 x 21,6	0,40		Utjämningslager/utfyllnadslager beläget under sättlagrenna till den översta gatunivån.	Konstruktionslager

Kontexter, forts.

Kontext	Objekt	Storlek (m)	Tjocklek/ höjd (m)	I grupp	Beskrivning	Klassificering
591	Utjämningslager				Lager samma som utjämningslager 590.	Konstruktionslager
592	Stensyll/grundmur	5,8 x 0,3	0,40	18	Stensyll/grundmur till uthus.	Konstruktion
593	Stensyll/grundmur	5,9 x 0,5	0,40	18	L-formad murfundament som skär igenom stenläggning 576. Bestående av betong täckt av ett lager bruk. I Ö-V riktning. Syll till uthus.	Konstruktion
594	Stenpackning	8,4 x 1,7	0,50		Avlång samling löst packade stenar i utkanten av stenläggning 576. Troligen anlagd i syfte att jämna ut ytan innan ny stenläggning anlädes.	Konstruktion
595	Stenkonstruktion	0,7 x 1,9	0,40	9	Samling av större stenar, löst packade. Möjligen utjämnning för ovanliggande gårdsyta.	Konstruktion
599	Stenkonstruktion	0,75 x 0,5		18	Fyrkantig stenkonstruktion invid husväggen. Fyllt med lera och stenar. Kallmurade väggar.	Konstruktion
600	Utfyllnadslager	20,42 x 8,34	0,70		Stort utfyllnadslager över hela ytan, flera olika horisonter. Fyndbärande. Lagret är mycket uppblandat med raseringsmaterial. Påförda massor, bärlager för ny stenläggning.	Konstruktionslager
601	Tramplager	4,6 x 3,99	0,03	8	Kompakt tramplager på stenlagd yta. Mörkt brunsvart färg med mycket bränt material.	Brukningsslager
602	Stenläggning	4,6 x 3,99	0,20	8	Stenläggning i den sydöstra delen av ytan. I den västra kanten fanns en rännal. Stenläggning, troligen från Gamla Torget.	Konstruktion
603	Tegelklädd kulvert	5,83 x 1,44	1,5	7	Avrinning/tillrinning från/till brunn 577. Tegelklädd, med träklädd dränering i botten. Fodrad med tjockt lager ljus kompakt lera i botten och på sidorna. Har troligen haft välvt tak som rasat in.	Konstruktion
604	Vägg	2,57 x 1,14	0,22	7	Tegelkonstruktion, vägg? Tre rader av lagt tegel, den östra var munkförband.	Konstruktion
605	Stolphål	0,15			Litet stolphål strax intill syllen till hus 10.	Stolphål
606	Spisfundament	2,4 x 2	0,30	9	Spisbotten.	Konstruktion
607	Sandigt utfyllnadslager	1,2 x 1,6	0,15	9	Påfört sandlager öster om hus 9.	Konstruktionslager
608	Trampat lager	0,9 x 2,0	0,05		Mindre trampad yta med kompakt lera intill en murrest (610).	Brukningsslager
609	Utfyllnadslager	1,8 x 3,7	0,15		Samma som 600.	Konstruktionslager
610	Stenkonstruktion	0,7	0,50		Rest efter murad vägg till latrinbrunn (161).	Konstruktion
611	Stensyll/grundmur	0,7 x 6,0	0,50	9	Kallmurad stensyll i två skift. Kvadratisk form. Belägen direkt ovanpå grunden för hus 10. I den södra delen används den äldre stensylen i en mindre källare i direkt anslutning till hus 9.	Konstruktion
612	Brunn	1,83 x 1,93	2,50	6	Nedgrävning till brunnen (577).	Nedgrävning
613	Sandlager	3,5 x 9,1	0,15		Sandlager norr om hus 10. Täcker en större yta.	Konstruktionslager
614	Brandlager	5,6 x 8,7	0,20		Tjockt lager med förkolnat och brandpåverkat material som täcker ytan där hus 10 stod. Fyndförande.	Destruktionslager
615	Brandlager	1,6 x 3,7	0,30	10	Tjockt lager med förkolnat och brandpåverkat material på stenläggning 616. Brandlager från branden i hus 10.	Destruktionslager
616	Stenlagd yta	1,2 x 3,8	0,15	10	Stenläggning i den västra delen av hus 10. Fint lagda rundade naturstenar. Ordentlig svacka åt väster, troligen orsakad av marksättning. Ligger under lergolv 619.	Konstruktion
617	Eldpåverkat lager	1,6 x 1,7	0,16		Brandlager upp emot de bevarade tegelfundamentet 604.	Destruktionslager
618	Stenläggning med rännal	0,9 x 25		5	Rest av stenläggning. Rännal längs den södra sidan.	Konstruktion
619	Lergolv	2,9 x 3,7	0,10	9	Ljus kompakt lera med inslag av kol och organiskt material. Skuret av rörledning.	Konstruktionslager
620	Kalklager	1,53 x 3,5	0,10		Kalklager invid brunn (577).	Konstruktionslager

Kontexter, forts.

Kontext	Objekt	Storlek (m)	Tjocklek/ höjd (m)	I grupp	Beskrivning	Klassificering
621	Stensyll/grundmur	5 x 0,5		10	Grundmur / syll till hus 10. Rektangulär form, låg i Ö-V riktning. Mur i två bevarade skift, delvis kallmurad (i nedre skiftet och kalkbruk i övre skiftet. 5 m (gavel), 0,5 m bred. Större stenar i hörnen. Den västra gaveln bevarad, förstörd åt öster.	Konstruktion
622	Utfyllnadslager	4,6 x 3,99	0,10	8	Fett organiskt lager under stenläggning.	Utfyllnadslager
623	Sättmaterial	4,6 x 4,0	0,20	8	Sättsand för stenläggning 602. Grov gulbrun sand.	Konstruktionslager
624	Stenlagd yta	2 x 3	0,10	10	Mindre stenlangd yta söder om hus 10. Stenar i varierande storlek.	Konstruktion
625	Spisfundament	2 x 3	0,20	10	Spisfundament. Fyrkantig nedgrävning fylld med stora stenar. Fylld av siltig sand med mycket kol. Ligger centralt belägen i hus 10.	Konstruktion
626	Bränt trägolv	2,9 x 8,2	0,10	10	Eldpåverkat trägolv. Mkt fragmentariskt och ruttnat. Ligger i NO-SV riktning, inom stensyll 621.	Konstruktion
627	Utjämningslager	3,8 x 7,5	0,20		Lager med gul sand innehållande rasering. Ligger N om kontextgrupp 10.	Konstruktionslager
628	Spisfundament	1,9 x 3,0	0,48	13	Spisfundament under tegelkonstruktion, kraftigt skadad av överliggande konstruktioner.	Konstruktion
630	Utjämningslager	3,2 x 3,4	0,25		Utjämningslager innehållande mycket rasering under golv 626.	Konstruktionslager
631	Sättmaterial	3,4 x 6,4	0,15	10	Sättmaterial till trägolv 626. Sand och fint grus uppblandat med raseringsmaterial.	Konstruktionslager
632	Stolphål	0,30		10	Stolphål i anslutning till golv 626. Beläget längs vad som troligtvis utgör den östra gaveln av huset.	Stolphål
633	Stolphål	0,35			Stolphål i anslutning till golv 626. Beläget i den NO delen av byggnaden.	Stolphål
636	Träkonstruktion	5,1 x 5,7	0,20	13	Kraftigt brända och förmultanade plankor. Kan ha varit del av tak eller väggar till hus 13.	Konstruktion
639	Källarrum	1,52 x 3,3	0,60	11	Stengolv i källare.	Konstruktionslager
640	Trappa	1,30	0,55	11	Trappa från marknivå ner till en halvkällare.	Konstruktion
641	Mur	0,6 x 4	0,55	11	Norra källarväggen.	Konstruktion
642	Mur	0,5 x 1,2	0,55	11	Södra källarväggen.	Konstruktion
643	Konstruktionsdetalj	0,15 x 1,7	0,15	11	Ränna för bjälklag i källare. Troligen har en bjälke varit placerad i rännan, möjligen för en dörrkonstruktion i källaren.	Konstruktion
645	Utfyllnadslager	2,5 x 2,8	0,12	16	Utfyllnadslager utanför hus 10.	Konstruktionslager
646	Golv	1,35 x 2,5	0,20	13	Träggolv, äldsta konstruktionen. Brända torven ovanpå indikerar ett raserat hus.	Konstruktion
647	Träbroläggning	1,2 x 4,8	0,10	16	Träbroläggning belägen strax öster om hus 10. Löper i NS riktning.	Konstruktion
648	Utfyllnadslager	5,3 x 5,8	0,10	13	Lager med mycket träffis under golv. Utfyllnad för ovanliggande konstruktion.	Konstruktionslager
649	Utfyllnadslager	5 x 9	0,05		Gruslager som påträffades söder om hus 10. Grovt grus med inslag av organiskt material och kolfnyk. Utfyllnadslager.	Konstruktionslager
650	Droppränna	0,45 x 4,8	0,15	13	Dropprum, avlång svacka fylld med stenar i varierande storlek.	Konstruktion
651	Hörnsten	1,1 x 0,4	0,40	13	En hörnsten i hus 13.	Konstruktion
652	Stensyll	0,4 x 2,4	0,40		Rest av syll. Ensast en mindre del bevarad då konstruktionen var kraftigt störd av kulvertdike.	Konstruktion
653	Nedgrävning för kulvert	1,5 x 7,13	1,50	7	Nedgrävning, Ö-V orientering. Belägen norr om 603 och söder om källare 11.	Nedgrävning
654	Stolphål	0,15			Stolphålsbotten, påträffades under brandlager och rasering från hus 13.	Stolphål

Kontexter, forts.

Kontext	Objekt	Storlek (m)	Tjocklek/ höjd (m)	I grupp	Beskrivning	Klassificering
655	Stolphål	0,21			Stolphålsbotten, påträffades under brandlager och raserings från hus 13.	Stolphål
656	Stolphål	0,15			Stolphålsbotten, påträffades under brandlager och raserings från hus 13.	Stolphål
657	Utfyllnadslager	0,9 x 5,8	0,12		Utfyllnadslager.	Konstruktionslager
658	Brandlager	1,3 x 2,5	0,05	13	Svart sotigt lager öster om droppränna 650.	Destruktionslager
659	Stolphål	0,10	0,21	13	Stolphål.	Stolphål
660	Stolphål	0,34	0,40	13	Stolphål inom hus 13.	Stolphål
661	Stolphål	0,24		13	Stolphål inom hus 13.	Stolphål
662	Stolphål	0,12		13	Litet stolphål inom hus 13.	Stolphål
663	Spisfundament	2,4 x 1,6	0,40	14	Träkonstruktion inom hus 14. Fyrkantig, fylld med grus och sten. Fylld av raseringsmassor.	Konstruktion
664	Stolphål	0,40	0,12	14	Stolphål inom hus 14.	Stolphål
665	Bränd torv	0,7 x 1,4	0,10		Liten rest av bränd torv (tak?). Rödbränd siltig fin sand. Framkom under träkonstruktion 647. Rest av bränt torvtak.	Destruktionslager
666	Träbroläggning	3,5 x 0,8	0,15	14	Mycket fragmenterade plankor, 3,5 x 0,8 m. Belägna direkt V om hus 10. Samma konstruktion som 647? Träbroläggning eller möjligen golv i hus 10.	Konstruktion
667	Utfyllnadslager	3,3 x 6,5	0,05		Utfyllnadslager.	Konstruktionslager
668	Stolphål	0,25			Stolphål beläget strax söder om hus 10. Del av huskonstruktionen? Cirka 0,25 m i diam.	Stolphål
669	Syllstock	0,3 x 6,4		14	Syllstock längs den södra sidan av hus 14.	Konstruktion
670	Utfyllnadslager	5,3 x 5,8	0,10	14	Utfyllnadslager med mycket träflis och organiskt material i hus 14.	Konstruktionslager
671	Tramlager	1,18 x 3,80	0,10	14	Siltigt lager med träflis och organiskt material på träbroläggning 666.	Brukningsslager
672	Brand- och raseringslager	5,24 x 6,18	0,10	14	Mörkt lager med träflis och kol på golvplankor 675.	Destruktionslager
673	Nedgrävning för spisfundament	1,5 x 1,8	0,40	14	Rektangulär nedgrävning i den sydvästra delen av hus 14. Fylld med grus och stora stenar. Plankor längs sidorna. Troligen en rest efter ett raserat spisfundament.	Konstruktion
674	Utfyllnadslager	1,7 x 3,8	0,40	14	Grusigt lager i konstruktion 663. Grovt grus, sand och småsten.	Konstruktionslager
675	Golv	4,0 x 4,6	0,15	14	Brandpåverkat trägolv. Består av grova plankor liggande i Ö-V riktning. 0,2–0,3 m breda, ca 2–4 m långa.	Konstruktion
676	Träkonstruktion	5,5 x 0,6	0,20	7	Träklädd dräneringsåder under kulvert 603, var fylld av stora stenar.	Konstruktion
677	Rad av störrar	3,9		14	N-S orienterad rad med störrar parallell med den östra väggen av hus 14. Del av vägg, eller staket.	Konstruktion
678	Avsatt lager	1,2 x 4,6	0,03	14	Siltigt infiltrerat lager under störrad 677. Brungrå siltig lera med kolinslag. Trampad yta eller markhorisont?	Brukningsslager
679	Stolphål	0,2 x 0,3		14	Stolphål som skär trägolv 675. Fyrkantig form.	Stolphål
680	Stolphål	0,3		14	Stolphål i trägolv. Rund form, skär trägolv 675 i den östra delen av huset.	Stolphål
681	Syllstock	5 x 0,4		14	0,4 m tjock. Låg i N-S riktning. Skadad och påträffades i två delar.	Konstruktion
682	Tramlager	1,2 x 4,6	0,05	14	Mindre yta med kompakt siltig lera i utrymmet mellan trägolv 675 och störrad 677. Siltig lera, grå med kol. Lergolv/avsatt lager i passage?	Brukningsslager

BILAGA 2

FYND

Fynd

Fynd-nr*	Objekt	Typ	Del	Material	Antal	Vikt (g)	Beskrivning	Datering	Gallrad (X)
504:10073:1	Kärl	Kruka	Mynning, hals, buk, botten	Keramik	12	274		Ca 1650–1800	X
504:10073:2	Kärl	Fat	Mynning, brätte, buk	Keramik	9	260		Ca 1650–1850	X
504:10073:3	Kärl	Skål	Buk	Keramik	1	10		Ca 1650–1800	X
504:10073:4	Kärl	Skål	Buk	Keramik	1	11		Ca 1625–1700	X
504:10073:5	Kärl	Krus	Buk	Keramik	2	7		Ca 1675–1800	X
504:10073:6	Kärl	Fat	Mynning, buk	Keramik	3	4		Ca 1700–1780	X
504:10073:7	Kärl	Tallrik/fat, krus	Mynning, brätte, buk, botten	Keramik	12	72		Ca 1650–1800	X
504:10073:8	Kärl	Tallrik/fat mm	Mynning, brätte, buk, botten	Keramik	47	273		Ca 1770–1860	X
508:7089:1	Kärl	Trebenspanna	Botten	Keramik	3	45		Ca 1550–1700	X
508:7089:2	Kärl	Skål	Mynning	Keramik	1	18		Ca 1600–1700	X
508:7089:3	Kärl	Fat	Mynning	Keramik	1	9		Ca 1580–1630	
510:6292:1	Mynt			Koppar-legering	1	13,8	10 öre. 1917. Gustav V.	1917	X
510:7289:2	Obestämd			Bly	9	102	Klipp		X
510:7289:3	Spik		Fragment	Järn	4	27,5			X
510:7289:4	Obestämd		Hel	Ben/horn	1	20,2	Tandborste, helt skaft och antydan till borst bevarad. Troligen 1800-tal.	1800	
510:7289:5	Sko		Sula	Läder	1	5	Klack från damsko.		X
510:7289:6	Fönsterglas		Fragment	Glas	1	104	Mindre fragment, ljust blågrönt glas.		X
510:7289:7	Kärl	Flaska	Fragment	Glas	2	778,8	Ölflaskor, brunt glas.	1800–1900tal	X
510:7289:8	Kärl	Flaska	Fragment	Glas	6	78,6	Div fragment, flaskor.		X
510:7289:9	Kärl	Flaska	Fragment	Glas	1	65,9	Flaskbotten, brunt glas. Text: Arnäs.		X
510:7289:10	Kärl		Kant, botten, buk, fragment, hals, mynning	Glas	45	1052			X
510:7289:11	Kärl		Skaft, fot	Glas	4	80,6			X
510:7289:12	Kärl		Fragment	Glas	2	14,1	Pressglas, fat.		X
510:7289:13	Kärl		Hals, mynning	Glas	1	47,5	Text: Arracs punsch.		X
510:7289:14	Pipa	Kritpipa	Huvud	Lera	1	6,3	Slitet klackmärke. Möjligen krönt vas. Holländsk pipa. Klackmärket krönt vas användes i Gouda mellan 1667–1751.	1667–1751	X
514:7000:1	Kärl	Fat	Mynning, brätte, buk, botten	Keramik	18	240		Ca 1700–1800	X
514:7000:2	Kärl	Fat	Mynning, brätte, buk, botten	Keramik	7	132		Ca 1700–1800	X
514:7000:3	Kärl	Skål	Buk	Keramik	1	8		Ca 1600–1725	X
515:5133:1	Kärl	Fat mm	Mynning, buk	Keramik	2	2		Ca 1790–1850	X
518:5249:1	Kärl	Fat	Brätte, buk	Keramik	3	58		Ca 1600–1750	X

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Fynd, forts.

Fynd-nr*	Objekt	Typ	Del	Material	Antal	Vikt (g)	Beskrivning	Datering	Gallrad (X)
518:5249:2	Kärl	Skål	Mynning, buk	Keramik	1	13		Ca 1675–1775	X
519:5191:1	Kärl	Trebensgryta/ kruka	Buk	Keramik	1	23		Ca 1600–1800	X
519:5191:2	Kärl	Fat	Mynning, brätte, buk	Keramik	4	53		Ca 1600–1800	X
519:5191:3	Kärl	Skål	Buk	Keramik	2	21		Ca 1600–1725	X
519:5191:4	Kärl	Krus	Buk	Keramik	2	6		Ca 1650–1750	X
519:5191:5	Kärl	Tallrik/fat	Mynning, brätte, buk, botten	Keramik	4	17		Ca 1770–1860	X
522:5360:1	Kärl	Trebensgryta	Buk, botten, ben	Keramik	2	37		Ca 1600–1750	X
522:5360:2	Kärl	Krus	Buk	Keramik	1	9		Ca 1600–1675	X
523:5190:1	Kärl	Trebensgryta/ kruka	Buk	Keramik	2	28		Ca 1600–1800	X
523:5205:1	Kärl	Fat/skål	Buk	Keramik	1	22		Ca 1600–1800	X
524:5211:1	Kärl	Trebensgryta, fat mm	Mynning, brätte, hänk, buk, botten, ben	Keramik	21	351		Ca 1600–1750	
524:5211:2	Kärl	Trebensgryta	Mynning, buk	Keramik	6	153		Ca 1600–1750	X
524:5211:3	Kärl	Skål	Mynning, hänk	Keramik	2	22		Ca 1600–1725	X
524:5211:4	Kärl	Fat, skål	Mynning, brätte, hänk, buk, botten	Keramik	14	357		Ca 1600–1800	X
524:5211:5	Kärl	Skål	Mynning	Keramik	1	5		Ca 1600–1725	X
524:5211:6	Kärl	Skål?	Buk	Keramik	1	5		Ca 1500–1650	X
524:5211:7	Kärl	Fat/skål	Mynning, buk	Keramik	1	8		Ca 1650–1750	X
524:5211:8	Kärl	Fat/skål	Buk	Keramik	2	2		Ca 1650–1750	X
524:5211:9	Ugnskakel	Pottkakel	Rump	Keramik	1	19		Ca 1600–1800	X
524:5211:10	Gjutform	Gjutform	Fragment	Keramik	1	47		Ca 1500–1700	
524:5248:1	Kniv		Blad, skaft	Järn	1	18,7	Kraftigt korroderad.		X
529:5346:1	Pipa	Kritpipa	Skaft	Lera	2	8,1			X
529:5346:2	Slagg			Järn	1	98,6			X
529:5347:1	Kärl	Fat/skål, kruka	Mynning, brätte, buk	Keramik	3	27		Ca 1600–1800	X
529:5347:2	Kärl	Fat	Mynning, brätte	Keramik	3	110		Ca 1600–1750	
529:5347:3	Kärl	Tallrik/fat	Botten, fotring	Keramik	2	7		Ca 1730–1820	X
531:5344:1	Kärl	Trebensgryta/ kruka, fat	Brätte, buk	Keramik	2	9		Ca 1600–1800	X
531:5345:1	Hästkosöm		Fragment	Järn	1	6,7			X
533:7215:1	Kärl	Trebensgryta/ kruka	Mynning, buk	Keramik	6	105		Ca 1600–1750	X
533:7215:2	Kärl	Skål	Buk	Keramik	1	6		Ca 1600–1725	X
538:6243:1	Kärl	Fragment	Fot	Glas	1	12,9			X
538:6243:2	Kärl	Fragment	Botten, buk, fot, Fragment, hals, mynning, skärva, odef.	Glas	20	195,6			X
538:6244:1	Kärl	Tallrik/fat	Mynning, brätte, buk	Keramik	2	3		Ca 1770–1860	X
543:6281:1	Kärl	Fat	Mynning, brätte, buk botten	Keramik	12	995		Ca 1700–1800	

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Fynd, forts.

Fynd-nr*	Objekt	Typ	Del	Material	Antal	Vikt (g)	Beskrivning	Datering	Gallrad (X)
543:6281:2	Kärl	Trebensgryta	Mynning, buk, botten, ben	Keramik	7	184		Ca 1600–1750	X
543:6281:3	Kärl	Trebensgryta mm	Mynning, buk	Keramik	9	93		Ca 1600–1750	X
543:6281:4	Kärl	Fat, skål	Mynning, brätte, buk, botten	Keramik	13	169		Ca 1650–1800	X
543:6281:5	Kärl	Kruka/krus	Botten	Keramik	1	61		Ca 1600–1800	X
543:6281:6	Kärl	Skål	Mynning, buk	Keramik	4	19		Ca 1750–1850	X
543:6281:7	Kärl	Fat, skål	Mynning	Keramik	2	10		Ca 1700–1800	X
543:6281:8	Kärl	Fat/skål	Mynning, buk	Keramik	2	35		Ca 1600–1750	X
543:6281:9	Kärl	Kruka	Buk	Keramik	1	4		Ca 1600–1750	X
543:6281:10	Kärl	Fat/skål	Buk	Keramik	1	8		Ca 1650–1750	X
543:6281:11	Kärl	Tallrik/fat	Mynning, brätte, buk	Keramik	3	11		Ca 1650–1800	X
543:6281:12	Kärl	Tallrik mm	Mynning, brätte, buk	Keramik	3	18		Ca 1770–1860	X
543:6281:13	Kärl	Fat	Botten	Keramik	1	2		1736–1795	X
543:6282:14	Fönsterglas	Fragment	Fragment	Glas	1	94,9			X
546:7510:1	Kärl	Kruka	Buk	Keramik	1	7		Ca 1600–1800	X
550:10057:1	Pipa	Fragment	Skaft	Lera	2	6,1			X
550:10071:1	Ugnskakel	Rumpkakel	Rump, kant, blad	Keramik	5	349		Ca 1700–1800	X
550:10071:2	Kärl	Fat, skål	Mynning, brätte, buk, botten	Keramik	10	120		Ca 1700–1850	X
550:10071:3	Kärl	Fat	Mynning, brätte, buk, botten	Keramik	3	95		Ca 1700–1850	X
550:10071:4	Kärl	Fat	Mynning, brätte	Keramik	2	87		Ca 1600–1800	X
550:10071:5	Kärl	Fat	Mynning, brätte	Keramik	1	47		Ca 1580–1630	
550:10071:6	Kärl	Trebensgryta/kruka	Buk	Keramik	6	95		Ca 1600–1750	X
550:10071:7	Kärl	Fat mm	Mynning, brätte, buk	Keramik	4	30		Ca 1600–1750	X
550:10071:8	Kärl	Skål mm	Mynning, buk	Keramik	9	35		Ca 1750–1850	X
550:10071:9	Kärl	Skål	Buk	Keramik	2	26		Ca 1600–1725	X
550:10071:10	Kärl	Skål	Mynning, hänk, buk	Keramik	4	15		Ca 1650–1750	X
550:10071:11	Kärl	Kruka?	Buk	Keramik	1	23		Ca 1600–1800	X
550:10071:12	Kärl	Mineralvattenflaska	Mynning, hals, hänk, buk	Keramik	5	182		Ca 1750–1800	X
550:10071:13	Kärl	Mineralvattenflaska	Hals, buk	Keramik	9	128		Ca 1750–1800	
550:10071:14	Kärl	Krus	Buk, botten	Keramik	2	20		Ca 1650–1750	X
550:10071:15	Kärl	Tallrik	Brätte, buk, botten	Keramik	2	45		Ca 1740–1770	X
550:10071:16	Kärl	Fat, skål/terrin	Mynning, brätte, buk, hänk	Keramik	8	51		Ca 1720–1800	X
550:10071:17	Kärl	Kopp	Mynning, buk, botten	Keramik	5	16		Ca 1800–1900	X
550:10071:18	Kärl	Tallrik, skål	Mynning, buk, botten	Keramik	17	90		Ca 1770–1860	X
550:10071:19	Kärl	Kopp	Mynning, buk	Keramik	1	4		Ca 1810–1850	X
550:10071:20	Kärl	Kopp	Mynning, buk, botten, fotring	Keramik	3	22		Ca 1820–1850	X

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Fynd, forts.

Fynd-nr*	Objekt	Typ	Del	Material	Antal	Vikt (g)	Beskrivning	Datering	Gallrad (X)
550:10071:21	Kärl	Fat	Botten	Keramik	2	293		Ca 1600–1800	
554:7135:1	Kärl	Skål	Mynning, hänk	Keramik	1	24		Ca 1600–1750	X
554:7135:2	Kärl	Skål	Mynning	Keramik	1	9		Ca 1600–1725	X
554:7136:1	Hästsksöm			Järn	1	11,8			X
558:10060:1	Bössflinta			Flinta	1	58,2			X
558:10060:2	Obestämd			Järn	5	191,7			X
558:10060:3	Hyska			Kopparlegering	1	2,4	Kraftigt korroderad.		X
558:10060:4	Fönsterglas	Fragment	Fragment	Glas	1	8,2			X
558:10072:1	Kärl	Kanna?	Buk	Keramik	1	7		Ca 1600–1750	X
564:7238:1	Kärl	Trebensgryta mm	Buk	Keramik	3	17	Med årtalsmärkning, 169	Ca 1600–1750	X
564:7238:2	Kärl	Kruka/skål	Botten	Keramik	1	106		Ca 1675–1699	
564:7239:1	Kärl	Fragment	Fragment	Glas	2	21,9			X
565:7286:1	Kärl	Trebensgryta, kruka	Mynning, buk, ben	Keramik	4	100		Ca 1600–1800	X
565:7286:2	Kärl	Trebensgryta	Hänk, buk	Keramik	1	31		Ca 1600–1750	X
565:7287:1	Obestämd	Fragment	Fragment	Glas	1	313,2			X
572:7283:1	Kärl	Trebensgryta	Mynning, buk, botten, ben	Keramik	7	93		Ca 1625–1750	X
572:7283:2	Kärl	Trebensgryta	Mynning, buk	Keramik	2	25		Ca 1625–1750	X
572:7283:3	Kärl	Skål	Buk	Keramik	1	20		Ca 1600–1725	X
572:7283:4	Kärl	Trebensgryta	Mynning, hänk	Keramik	1	52		Ca 1600–1750	X
572:7283:5	Kärl	Kruka?	Buk	Keramik	1	1		Ca 1550–1650	X
572:7283:6	Kärl	Kruka	Buk	Keramik	1	12		Ca 1550–1650	
572:7284:1	Kärl		Fragment	Glas	1	3			X
572:7284:2	Kärl		Skärva, odef., mynning, fragment, fot, buk	Glas	6	41,8			X
575:7511:1	Kärl	Fat, skål	Buk, botten	Keramik	3	86		Ca 1600–1750	X
575:7511:2	Kärl	Fat	Mynning, brätte, buk, botten	Keramik	5	36		Ca 1675–1800	X
575:7513:1	Spik			Järn	18	179,4			X
575:7513:2	Gångjärn			Järn	2	436,1			X
575:7513:3	Krampa			Järn	1	97,5			X
575:7513:4	Kärl	Fragment	Fragment	Glas	1	18,3			X
575:7874:1	Mynt			Kopparlegering	1	9,41	1 skilling, Carl XIV Johan.	1819–1830	X
575:7875:1	Mynt			Kopparlegering	1	9,57	2/3 skilling banco, Carl XIV Johan.	1838	X
580:7588:1	Hästsksöm		Fragment	Järn	1	167			X
580:7588:2	Obestämd			Järn	1	266			X
580:7588:3	Kniv		Tånge, blad	Järn	1	40			X
580:7588:4	Spik			Järn	10	180			X

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Fynd, forts.

Fynd-nr*	Objekt	Typ	Del	Material	Antal	Vikt (g)	Beskrivning	Datering	Gallrad (X)
580:7588:5	Obestämd			Järn	1	50			X
580:7605:1	Fönsterglas	Fragment	Fragment	Glas	1	13,2			X
580:7605:2	Kärl	Fragment	Fragment	Glas	16	52,9			X
580:7634:1	Ugnskakel	Rumpkakel	Rump, kant	Keramik	2	45		Ca 1700–1800	X
580:7634:2	Ugnskakel	Mineralvatten-flaska/krus	Buk, botten	Keramik	1	36		Ca 1750–1870	X
580:7634:1	Taktegel			Lera	1	1373			X
581:8173:1	Obestämd		Fragment	Koppar-legering	1	8			X
582:7754:1	Kärl	Skål	Mynning, buk	Keramik	2	19		Ca 1600–1800	X
582:7755:1	Kärl	Fragment	Fragment	Glas	2	29,1			X
587:7853:1	Kärl		Botten	Glas	1	312,4			X
587:7853:2	Kärl		Knopp?	Glas	1	33,4			X
587:7854:1	Kärl	Skål	Mynning, buk	Keramik	2	7		Ca 1700–1900	X
587:7854:2	Kärl	Tallrik	Mynning, brätte, buk	Keramik	3	39		Ca 1770–1860	X
587:7854:3	Kärl	Kopp	Mynning, öra, buk, botten	Keramik	1	19		Ca 1800–1900	X
590:7873:1	Mynt			Koppar-legering	1	5,75	1/2 skilling, Carl XIV Johan.	1825	X
590:7877:1	Kärl	Fat, kruka	Mynning, brätte, buk, botten	Keramik	4	68		Ca 1700–1850	X
590:7877:2	Kärl	Tallrik/fat	Mynning, brätte	Keramik	1	4		Ca 1830–1890	X
590:7877:3	Kärl	Mineralvatten-flaska	Buk	Keramik	3	19		Ca 1750–1900	X
590:7877:4	Kärl	Fat	Buk	Keramik	1	2		Ca 1720–1800	X
590:7877:5	Kärl	Kopp, fat	Mynning, buk	Keramik	7	26		Ca 1820–1850	
590:7877:6	Kärl	Skål	Buk	Keramik	1	1		Ca 1810–1850	X
590:7877:7	Kärl	Tallrik, fat, skål, kopp	Mynning, brätte, buk, botten	Keramik	101	720		Ca 1770–1860	X
590:7877:8	Ugnskakel	Rumpkakel	Rump, kant, blad	Keramik	8	296		Ca 1700–1800	X
590:7878:1	Pipa		Skaft, fragment	Lera	7	23,8			X
590:7878:2	Griffel				1	3,5			X
590:7878:3	Kärl		Mynning, hals, buk, botten	Glas	23	311			X
590:7878:4	Kärl		Fot, ben	Glas	1	27,2			X
590:7879:1	Spik			Järn	6	97,8			X
590:7879:2	Obestämd			Järn	1	11,8			X
591:8304:1	Tegel, odef.	Fragment	Fragment	Keramik	1	532,7			X
591:8304:2	Kniv			Järn	1	353,2			X
591:8304:3	Spik			Järn	4	82,8			X
591:8304:4	Obestämd			Järn	1	81,8			X
591:8304:5	Obestämd		Fragment	Järn	1	66,6			X
591:8304:6	Kniv		Tånge, blad	Järn	1	24,2	Kraftigt korroderad.		X
591:8304:8	Gångjärn			Järn	1	25			X

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Fynd, forts.

Fynd-nr*	Objekt	Typ	Del	Material	Antal	Vikt (g)	Beskrivning	Datering	Gallrad (X)
591:8304:9	Slagg			Glas	1	354			X
591:8304:10	Kärl	Fragment	Fragment	Glas	16	200			X
591:8304:11	Kärl	Fragment	Fragment	Glas	6	123,7			X
591:8305:1	Kärl	Kruka	Mynning, hänk, buk	Keramik	9	148		Ca 1700–1850	X
591:8305:2	Kärl	Fat, skål	Mynning, brätte, buk, botten	Keramik	8	96		Ca 1700–1850	X
591:8305:3	Kärl	Fat	Mynning, brätte, buk	Keramik	1	42		Ca 1750–1850	X
591:8305:4	Kärl	Fat	Mynning, brätte	Keramik	3	45		Ca 1700–1800	X
591:8305:5	Kärl	Tallrik	Mynning, brätte, buk	Keramik	3	19		Ca 1830–1890	X
591:8305:6	Kärl	Mineralvatten-flaska	Mynning, hänk, buk	Keramik	1	58		Ca 1800–1900	X
591:8305:7	Kärl	Tallrik/fat, skål	Mynning, brätte, buk, botten	Keramik	12	97		Ca 1770–1860	X
591:8305:8	Kärl	Kopp	Mynning	Keramik	1	1		Ca 1790–1850	X
591:8305:9	Kärl	Kopp	Mynning	Keramik	1	1		Ca 1725–1800	X
591:8305:10	Kärl	Tallrik/fat	Botten	Keramik	11			Ca 1755–1770	
591:8305:11	Ugnskakel	Rumpkakel	Rump, kant, blad	Keramik	16	817		Ca 1700–1850	
595:10068:1	Ugnskakel	Rumpkakel	Rump, kant, blad	Keramik	3	153		Ca 1700–1800	X
595:10068:2	Kärl	Fat/skål	Botten	Keramik	4	14		Ca 1700–1800	X
595:10068:3	Kärl	Tallrik	Mynning, brätte, buk	Keramik	4	20		Ca 1830–1890	X
595:10068:4	Kärl	Tallrik/fat	Botten	Keramik	1	4		Ca 1700–1800	X
595:10068:5	Kärl	Kopp/skål	Mynning, buk	Keramik	1	1		Ca 1820–1850	X
600:7984:1	Pipa		Huvud	Lera	1	8,8	Holländsk pipa, möjligen Gouda. Klackmärke med en krönt blomvas med två hänklar.	1680–1720	X
600:7984:2	Avslag			Kvarts	1	2,2			X
600:7984:3	Fönsterglas			Glas	1	466,5			X
600:7984:4	Kärl		Botten	Glas	1	41,2			X
600:7984:5	Kärl		Mynning, hals	Glas	1	3,4			X
600:7984:6	Kärl		Mynning, skärva, odef., buk, botten	Glas	26	200			X
600:7985:1	Ugnskakel	Rumpkakel	Rump, kant, blad, list	Keramik	11	564		Ca 1700–1800	X
600:7985:2	Ugnskakel	Pottkakel	Buk, botten	Keramik	1	61		Ca 1600–1700	
600:7985:3	Kärl	Kruka, trebensgryta	Mynning, hänk, buk, botten, ben	Keramik	50	914		Ca 1600–1800	X
600:7985:4	Kärl	Trebensgryta, trebenspanna, fat	Mynning, brätte, hänk, buk, botten, ben	Keramik	18	357		Ca 1600–1800	
600:7985:5	Kärl	Trebensgryta	Buk, skaft	Keramik	3	123		Ca 1600–1750	X
600:7985:6	Kärl	Trebensgryta	Skaft	Keramik	1	46		Ca 1600–1750	X
600:7985:7	Kärl	Fat, skål?	Mynning, brätte, buk, botten	Keramik	2	96		Ca 1600–1725	X
600:7985:8	Kärl	Skål?	Buk	Keramik	1	11		Ca 1600–1725	X

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Fynd, forts.

Fynd-nr*	Objekt	Typ	Del	Material	Antal	Vikt (g)	Beskrivning	Datering	Gallrad (X)
600:7985:9	Kärl	Fat	Mynning, brätte, buk	Keramik	4	39		Ca 1700–1800	X
600:7985:10	Kärl	Fat	Mynning, brätte, buk	Keramik	3	149		Ca 1675–1800	X
600:7985:11	Kärl	Skål mm	Mynning, hänk, buk	Keramik	4	20		Ca 1750–1850	X
600:7985:12	Kärl	Fat	Mynning, brätte, buk, botten	Keramik	9	216		Ca 1675–1800	X
600:7985:13	Kärl	Skål	Grepp	Keramik	1	23		Ca 1600–1800	X
600:7985:14	Kärl	Fat	Mynning, brätte	Keramik	1	20		Ca 1700–1775	
600:7985:15	Kärl	Fat, skål	Mynning, hänk, brätte, buk, botten	Keramik	92	1852		Ca 1600–1800	X
600:7985:16	Kärl	Fat	Mynning, brätte	Keramik	1	22		Ca 1580–1630	
600:7985:17	Kärl	Mineralvatten-flaska, krus	Mynning, hänk, buk	Keramik	4	101		Ca 1650–1800	X
600:7985:18	Kärl	Krus	Buk	Keramik	3	17		Ca 1650–1750	X
600:7985:19	Kärl	Tallrik/fat mm	Mynning, brätte, buk, botten, fotring	Keramik	26	188		Ca 1650–1800	X
600:7985:20	Kärl	Skål	Mynning, buk	Keramik	6	45		Ca 1700–1750	
600:7985:21	Kärl	Skål	Buk	Keramik	2	11		Ca 1675–1750	
600:7985:22	Kärl	Fat	Mynning, brätte, buk, botten	Keramik	2	30		Ca 1675–1750	X
600:7985:23	Kärl	Fat/skål	Mynning, brätte, buk, botten, fotring	Keramik	5	42		Ca 1650–1750	X
600:7985:24	Kärl	Fat	Mynning	Keramik	1	3		Ca 1700–1800	X
600:7985:25	Kärl	Tallrik, fat	Mynning, buk, botten, fotring	Keramik	3	17		Ca 1720–1800	
600:7985:26	Kärl	Tallrik/fat	Mynning, brätte, buk, botten	Keramik	5	24		Ca 1770–1860	X
600:7985:27	Kärl	Kruka?	Buk	Keramik	1	2		Ca 1600–1800	X
600:7986:1	Spik		Fragment	Järn	68	967,9			X
600:7986:2	Obestämd			Järn	7	432,7	Beslag mm.		X
600:7986:3	Kniv		Tånge, blad	Järn	1	10,4	Kraftigt korroderad.		X
600:7986:4	Metkrok			Järn	1	5,4			X
600:7986:5	Ring			Järn	1	4,5	Oklar funktion, möjligtvis från seldon.		X
600:7986:6	Knapp			Koppar-legering	1	2,3	Platt och rund.		X
600:7986:7	Nål			Koppar-legering	1	3,5	Något böjd.		X
600:7987:1	Pipa		Skaft, fragment	Lera	102	276,7	Oderkorerade skaft.		X
600:7987:2	Pipa		Huvud	Lera	1	7,3	Klackmärke ej läsligt. Holländsk pipa.	1660–1700	X
600:7987:3	Pipa		Huvud	Lera	1	2,5	Dekor på framsidan med krönt vapensköld och bokstäverna O F på vardera sidan om kronan samt texten STOCK ovanför. Svensk pipa. Tillverkad av Olof Forsberg, Södermalm, Stockholm.	1739–1759	X

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Fynd, forts.

Fynd-nr*	Objekt	Typ	Del	Material	Antal	Vikt (g)	Beskrivning	Datering	Gallrad (X)
600:7987:4	Pipa		Huvud	Lera	1	11,5	Klackmärke krönt SH. Holländsk pipa. Klackmärket användes av tillverkare i Gouda mellan ca 1686–1849. Troligen tillverkad i Gouda av Steven Hendricksz de Jong som var verksam 1686–1712.	1686–1712	X
600:7987:5	Pipa		Huvud	Lera	1	13,5	Dekor på framsidan med tre kronor och bokstäverna AFR inom en cirkel. Svensk pipa där AFR står för kung Adolf Fredrik (1751–1771). Trolig tillverkare Jonas Alströmer, Alingsås, verksam 1729–1761 eller hans efterträdare Ludvig von Norrman som var verksam 1762–1788.	1762–1788	X
600:7987:6	Pipa		Huvud	Lera	1	12,5	Dekor på framsidan med tre kronor och bokstäverna IA. Svensk pipa. Tillverkare Jonas Alströmer, Alingsås, verksam 1729–1761.	1729–1761	X
600:7987:7	Pipa		Huvud	Lera	1	11,5	Skaft med klack. Ett krön I samt A på vardera sidan av klacken. Svensk pipa. Tillverkare Jonas Alströmer, Alingsås, verksam 1729–1761.	1729–1761	X
600:7987:8	Pipa		Skaft, fragment	Lera	1	27	Dekor på framsidan med tre kronor och bokstaven D inom vapensköld. Svensk pipa. Tillverkad av Olof Lindahl på pipbruket Kronan i Norrköping.		
600:7987:9	Nål			Kopparlegering	1	2,5			X
600:7987:10	Bössflinta			Flinta	5	14,6			X
600:8385:1	Knapp			Kopparlegering	1	10			X
601:7906:1	Mynt			Kopparlegering	1	12,3	1/4 öre (Säter eller Nyköping). Kristina. Konserverad.	1633–1635	
612:9146:1	Kärl	Fat	Mynning, brätte	Keramik	1	25		Ca 1600–1800	X
612:9146:2	Kärl	Skål	Botten, fotring	Keramik	1	15		Ca 1700–1780	X
613:8869:1	Kärl	Trebensgryta	Mynning, buk	Keramik	9	313		Ca 1600–1750	X
613:8869:2	Kärl	Trebensgryta/kruka	Mynning	Keramik	1	16		Ca 1600–1800	X

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Fynd, forts.

Fynd-nr*	Objekt	Typ	Del	Material	Antal	Vikt (g)	Beskrivning	Datering	Gallrad (X)
614:9091:1	Kärl	Trebensgryta	Mynning, buk, botten, ben	Keramik	19	611		Ca 1600–1750	X
614:9091:2	Kärl	Fat, skål	Mynning, hänk, buk, botten	Keramik	18	507		Ca 1600–1800	X
614:9091:3	Kärl	Fat	Mynning, brätte, buk	Keramik	5	251		Ca 1600–1700	X
614:9091:4	Kärl	Fat	Mynning, brätte, buk, botten	Keramik	1	158		Ca 1700–1775	
614:9091:5	Kärl	Trebensgryta, silkärl, lock	Mynning, hänk, buk	Keramik	5	176		Ca 1600–1750	X
614:9091:6	Kärl	Skål	Mynning, buk, botten	Keramik	17	309		Ca 1600–1725	
614:9091:7	Kärl	Fat	Brätte, buk	Keramik	1	9		Ca 1700–1800	X
614:9091:8	Kärl	Fat/skål	Mynning, brätte, buk	Keramik	5	38		Ca 1650–1750	X
614:9091:9	Kärl	Krus	Buk	Keramik	1	6		Ca 1650–1750	X
614:9091:10	Kärl	Skål	Mynning, buk	Keramik	2	7		Ca 1720–1780	X
614:9091:11	Ugnskakel	Rumpkakel	Rump, kant, blad	Keramik	2	88		Ca 1700–1800	X
614:10059:1	Obestämd		Fragment	Järn	1	52,5	Öglespjut?		X
614:10059:2	Obestämd			Kopparlegering	1	79	Värmepåverkat kopparföremål.		X
614:10059:3	Spik		Fragment	Järn	1	8,8			X
614:10059:4	Fönsterglas		Fragment	Glas	1	24,8	Fragment, blåaktiga.		X
614:10059:5	Pipa		Fragment	Lera	1	5,5			X
615:9090:1	Kärl	Trebensgryta	Mynning, buk, skaft	Keramik	1	165		Ca 1550–1600	
615:9090:2	Kärl	Trebensgryta	Buk, skaft	Keramik	2	122		Ca 1550–1600	
615:9090:3	Kärl	Fat	Mynning, brätte	Keramik	2	64		Ca 1575–1700	X
615:9090:4	Kärl	Skål	Mynning, buk	Keramik	1	16		Ca 1600–1725	
615:9090:5	Ugnskakel	Pottkakel	Mynning	Keramik	1	19		Ca 1500–1650	
615:9090:6	Ugnskakel	Rumpkakel	Rump, kant, blad	Keramik	9	161		Ca 1600–1700	
617:8690:1	Kärl	Fat, skål	Mynning, brätte, buk	Keramik	4	40		Ca 1575–1700	X
617:9099:1	Mynt			Kopparlegering	1	12,6	1/4 öre (Säter eller Nyköping). Kristina.	1633–1635	X
617:10054:1	Pipa		Huvud	Lera	1	8,5	Dekor av tudorros på sidorna. Dekortyp med fem blomblad med foderblad (typ 5.1). Holländsk pipa.	1620–1650	X
617:10054:2	Spik		Fragment	Järn	1	11,2			X
620:9388:1	Mynt			Kopparlegering	1	13	1/4 öre (Säter). Kristina.	1642	X
620:9393:1	Plomb			Bly	1	20			X
620:10069:1	Kärl	Trebensgryta	Botten, ben	Keramik	2	138		Ca 1600–1750	X
620:10069:2	Kärl	Trebensgryta	Mynning, buk	Keramik	1	38		Ca 1600–1750	X
620:10069:3	Kärl	Fat	Mynning, brätte, buk	Keramik	1	81		Ca 1650–1800	X
620:10069:4	Kärl	Fat	Mynning, brätte	Keramik	1	21		Ca 1650–1750	X
620:10069:5	Kärl	Skål?	Buk	Keramik	1	2		Ca 1550–1700	X
627:9271:1	Spik		Fragment	Järn	1	76,5			X

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Fynd, forts.

Fynd-nr*	Objekt	Typ	Del	Material	Antal	Vikt (g)	Beskrivning	Datering	Gallrad (X)
634:9403:1	Kärl	Trebensgryta	Mynning, buk, botten ben	Keramik	6	128		Ca 1550–1600	X
634:9403:2	Kärl	Trebenspanna	Mynning, skaft, buk, botten, ben	Keramik	2	242		Ca 1550–1700	
635:10065:1	Ugnskakel	Rumpkakel	Blad	Keramik	1	13		Ca 1700–1800	X
635:10065:2	Kärl	Kopp	Mynning, buk	Keramik	1	2		Ca 1730–1820	X
635:10065:3	Kärl	Mineralvattenflaska	Mynning, hals, buk	Keramik	4	57		Ca 1750–1800	X
635:10065:4	Kärl	Tallrik/fat, skål	Mynning buk	Keramik	5	101		Ca 1700–1800	X
635:10065:5	Kärl	Skål	Buk	Keramik	1	5		Ca 1770–1860	X
635:10065:6	Kärl	Fat/skål	Brätte, buk, botten	Keramik	4	63		Ca 1600–1800	X
636:10058:1	Pipa		Huvud	Lera	1	4,4	Skaft med reliefdekor, växtmönster. Holländsk pipa.	1635–1660	X
636:10058:2	Spik		Fragment	Järn	34	498			X
636:10058:3	Hästske			Järn	2	261	En hel, ett fragment.		X
636:10058:4	Borr			Järn	1	18,7			X
636:10058:5	Mejsel			Järn	1	31,8			X
636:10058:6	Gångjärn			Järn	1	74,9			X
636:10058:7	Ring			Kopparlegering Järn	1	69,3	Platt band som formats till en cirkel.		X
636:10058:8	Sölja			Järn	1	49,3	Rektangulär form.		X
636:10058:9	Obestämd			Kopparlegering	1	146	Rör, av ihoprullad kopparplåt.		X
636:10058:10	Fil			Järn	1	160,9	Cylinderformad, rundad spets och bevarad tånge.		X
636:10058:11	Fönsterglas		Fragment	Glas	1	16	Mindre fragment, ljust blågrönt glas.		X
636:10058:12	Pipa		Skaft	Lera	2	7,5			X
638:8488:1	Kärl	Trebensgryta	Buk, skaft	Keramik	4	124		Ca 1550–1600	X
638:8488:2	Kärl	Fat/skål	Buk, botten	Keramik	9	114		Ca 1575–1700	X
638:8488:3	Kärl	Skål	Mynning, buk, botten	Keramik	2	47		Ca 1600–1725	
638:8489:1	Spik		Fragment	Järn	1	15,6			X
643:8055:1	Knapp			Kopparlegering	1	9	Halklotformad.		X
643:8055:2	Beslag			Järn	1	4			X
643:8055:3	Sölja			Järn	1	3	Rektangulär form.		X
643:8055:4	Fönsterglas			Glas	1	34,5	Ljust gröna fragment.		X
645:8505:1	Kärl	Trebensgryta	Mynning, buk, botten, ben	Keramik	23	447		Ca 1550–1700	X
645:8505:2	Kärl	Trebensgryta	Mynning	Keramik	1	32		Ca 1575–1700	X
645:8505:3	Kärl	Fat	Mynning, brätte, buk	Keramik	8	114		Ca 1575–1700	X
645:8505:4	Kärl	Skål	Buk	Keramik	1	10		Ca 1580–1650	X
645:8507:1	Beslag			Järn	1	34,2			X

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Fynd, forts.

Fynd-nr*	Objekt	Typ	Del	Material	Antal	Vikt (g)	Beskrivning	Datering	Gallrad (X)
645:8507:2	Fönsterglas		Fragment	Glas	1	12	Mindre fragment, ljust grönt glas.		X
645:8507:3	Kärl		Fot	Glas	1	3,6	Fragment från dricksglas. Klart blågrönt glas.		X
648:8263:1	Kärl	Trebensgryta	Mynning, botten, ben	Keramik	2	70		Ca 1550–1700	X
665:8629:1	Slagg			Avfall	3	232,6	Sintrade.		X
667:8713:1	Kärl	Skål	Mynning	Keramik	1	5		Ca 1575–1700	X
670:8767:1	Kärl	Trebensgryta	Botten, ben	Keramik	1	123		Ca 1550–1650	
670:8767:2	Kärl	Fat/skål	Botten	Keramik	1	13		Ca 1580–1630	
670:8767:3	Kärl	Skål	Buk	Keramik	2	19		Ca 1600–1725	X
670:8767:4	Kärl	Trebensgryta	Buk	Keramik	1	3		Ca 1550–1700	X
670:8767:5	Kärl	Trebensgryta	Mynning, buk, botten, ben	Keramik	7	168		Ca 1550–1700	X
670:8767:6	Kärl	Skål	Mynning, buk	Keramik	2	36		Ca 1575–1700	X
670:8767:7	Kärl	Fat	Mynning, brätte, buk, botten	Keramik	5	269		Ca 1575–1700	X
670:8767:8	Kärl	Fat	Mynning, brätte, buk	Keramik	2	66		Ca 1575–1700	X
670:8767:9	Kärl	Fat	Brätte, buk	Keramik	1	16		Ca 1600–1650	
670:8767:10	Kärl	Fat/skål	Botten	Keramik	1	10		Ca 1550–1625	
670:8767:11	Kärl	Fat, skål	Mynning, buk, botten	Keramik	3	42		Ca 1575–1700	X
670:8768:1	Pipa		Skaft	Lera	1	3,8			X
670:8768:2	Fönsterglas		Fragment	Glas	2	20,8	En kvadratisk (hel) bit. Ljust grönt glas.		X
670:8768:3	Kärl		Fragment	Glas	1	2,6			X
671:8807:1	Kärl	Fat	Mynning, brätte, buk	Keramik	2	32		Ca 1600–1800	X
671:8807:2	Kärl	Krus	Buk	Keramik	1	4		Ca 1650–1725	X
674:8881:1	Kärl	Trebensgryta	Botten, ben	Keramik	1	48		Ca 1600–1750	X
674:8881:2	Kärl	Fat	Mynning, brätte, buk, botten	Keramik	4	93		Ca 1575–1700	X
674:8881:3	Kärl	Trebensgryta	Mynning, buk	Keramik	5	32		Ca 1550–1700	X
674:8882:1	Stapel			Järn	1	137,2			X
674:8882:2	Fingerborg		Fragment	Kopparlegering	1	3,5			X
674:8882:3	Kärl		Fragment	Glas	4	10			X
675:10061:1	Ugnskakel	Rumpkakel	Blad	Keramik	1	51		Ca 1700–1800	X
675:10061:2	Kärl	Trebensgryta	Botten, ben	Keramik	2	86		Ca 1600–1750	X
678:9015:1	Kärl	Trebensgryta	Mynning, buk	Keramik	3	79		Ca 1600–1750	X
678:9015:2	Kärl	Fat/skål	Buk, botten	Keramik	1	39		Ca 1600–1800	X
678:9015:3	Kärl	Trebensgryta	Botten	Keramik	1	10		Ca 1550–1750	X
678:10056:1	Pipa		Skaft	Lera	2	7,1			X

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

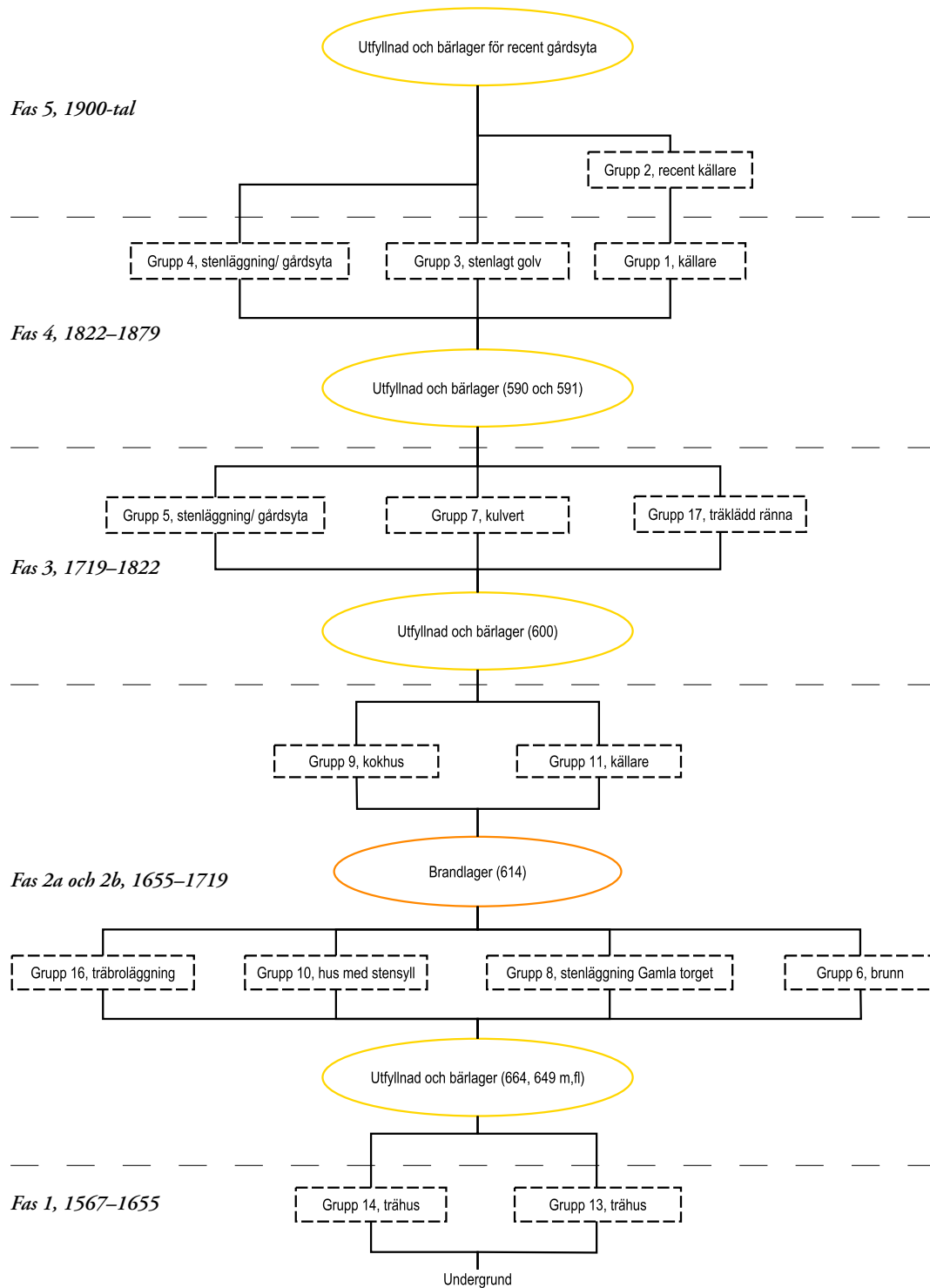

BILAGA 3

MATRIS

Matris

Figur 1. Förenklad matris som endast visar de huvudsakliga kontextgrupperna och de utfyllnads- och bärlager som separerar de olika bebyggelsefaserna.

- Konstruktionslager
- Destruktionslager

BILAGA 4

ARKEOBOTANISK ANALYS

STEFAN GUSTAFSSON
ARKEOLOGIKONSULT

Figur 1. I brunnen (612) hittades subfossilt växtmaterial från stadsodlingar, bland annat äpple.

Inledning

Flera kontexter provtogs i samband med undersökningarna i kvarteret Gripen. De flesta prover innehöll endast starkt nedbrutet organiskt material som inte kunde artbestämmas. Bevaringsförhållandena för subfossilt växtmaterial har inte varit optimala. I en brunn påträffades dock en intressant frömaterial som ger information om konsumtionen av frukt och bär. I samma brunn hittades även frö från bontobak som ingick i stadsodlingarna under 1700-talet.

Proverna vätsiktades i två olika såll, ett grövre med 1,0 mm maskvidd och ett finare med 0,25 mm maskvidd. Det siktade materialet analyserades i fuktigt tillstånd under mikroskop med en förstoring av 4 till 600 gånger. Arbestämningar gjordes med hjälp av referenssamlingar och referenslitteratur (Berggren 1969/1981, Jacomet 2006, Mork 1946, Schweingruber 1978/1990, www.woodanatomy.ch, Digital Seed Atlas of the Netherlands).

Resultat

567:7214 – Tramphorisont på stenläggning

Provet innehöll träfibrer från tall, tegelkross, bruk och stark nedbrutet organiskt material.

580:7607 – Brandlager

Förutom träkol innehöll provet 39 förkolnade kärnor av brödvete.

601:7988 – Tramplager på stenlagd yta

Provet innehöll starkt nedbrutet organiskt material. Troligen rör det sig om gödsel och växtmaterial som avsatts på stenläggningen.

612:9100, 9101, 9102 – Brunn

Anläggningen utgjordes av en brunn. Tre prover från olika fyllningar analyserades (figur 2) och ett av proverna (612:9100) innehöll ett intressant subfossil växtmaterial. Fyllningen var en blandning av latrin och odlingsjord eller så rör det sig om en latringödsel odlingsjord som använts för att fylla igen brunnen.

Kontext: prov-nr	612: 9100	612: 9101	612: 9102
Körsbär	17	-	-
Äpple	6	-	-
Päron	2	-	-
Krikon	8	-	-
Hallon	100 +	-	-
Björnbär	7	-	-
Lingon	13	-	-
Penningört	3	2	-
Starr	35	5	-

Figur 2. Innehållet i de tre proverna från brunn 612.

Äpple, päron, krikon och körsbär kan komma från stadsodlingar. Flera olika bär har också konsumerats. Bär utgör en relativt vanlig fyndgrupp i olika typer av stadslager. I äldre skriftliga källor står det förvånansvärt lite om införskaffande, distribution och konsumtion av bär. Det tycks även finnas skillnader i hur bären uppfattades mellan stadens och landsbygdens befolkning. En förklaring till bristen i skriftliga källor kan vara att bärplockning förknippades med ett arbete som utfördes av egendomslösa, fattiga, kvinnor och barn (Heimdahl 2014). Keyland återger flera beskrivningar över hur bonden såg på bären:

”.. gitter knappt en vuxen karl i vardagslag kröka ryggen för ett bär, än mindre gå ut att samla förråd därav. Ett sådant lapprigöra överlämnar han åt kvinnor och barn” (Keyland 1989, s. 118).

Det finns med andra ord en stor skillnad mellan de talrika arkeobotaniska fynden av bär och frånvaron av information om dessa i de skriftliga källorna (Heimdahl 2014). En sannolik förklaring kan vara att bärplockningen förknippades med de sämst bemedlade i staden, som ett kvinnogöra och ett barnarbete på landsbygden. Mycket av bär- och frukthanteringen sammanföll med landsbygdens arbetsintensiva period då slätter och skörd skulle bärgas. Det fanns inte mycket folka att avvara till denna syssla.

I staden sågs bär och frukt med andra ögon och ingick ofta i de bättre beställda kosthållning. Bär som lingon och hjortron har också varit av betydelse på landsbygden eftersom de var självkonserverande. Synen på bär skiljde sig även mellan rikare jordbruksbygder och skogsbygder eftersom de senare var hänvisade till ett mångsyssleri där bären kunde utgöra en viktig inkomstkälla.

I brunnen påträffades även frö från bondtobak. Det fanns två olika sorters tobak, bondtobak och virginiatobak där den förstnämnda var den mest lättodlade. Före 1725 var den Svenska tobaksodlingen blygsam men under perioden 1725 till 1775 tar den fart (Heimdahl 2014B). Detta på grund av ett politiskt agerande för att stimulera tobaksodlingen. Odlingen skedde främst i och runt städerna som hade ett överskott av gödsel, både latrin och dynga.

I övrigt påträffades endast några ogräsfrö samt en del starrnötter. Svinmålla kan ha växt som ogräs på odlad yta eller ruderatmark medan starrnötterna kommer från djurfoder.

625:9270 – Spisfundament

I provet fanns nio kärnor av skalkorn och sju av råg. Dessa kan ha förkolnats i samband med någon matberedning vilket då indikerar att huset inrymt ett kök. Skalkornet utnyttjades till platta brödkakor, palträtter, klimp, gröt och öl. Av rågen bakade man däremot jästa bröd vilket uppskattades av de mer välbeställda samhällsklasserna.

Litteratur

BERGGREN, G. 1969. *Atlas of seeds and small fruits of Northwest-European plant species with morphological descriptions*. Part 2: Cyperaceae. Swedish natural Science Research Council, Stockholm.

BERGGREN, G. 1981. *Atlas of seeds and small fruits of Northwest-European plant species with morphological descriptions*. Part 3: Salicaceae–Cruciferae. Swedish Museum of natural History, Stockholm.

HEIMDAHL, J. 2014A. Det borgerliga livets kryddor. I: NORDMAN, NORDSTRÖM & PETTERSSON. *Stor-maktsstaden Jönköping – 1614 och framåt*. JASS:3. Jönköpings läns museum, arkeologisk skriftserie. Jönköping.

HEIMDAHL, J. 2014B. Arkeobotaniska spår efter svensk tobaksodling. I: ANDRÉASSON M.FL. (RED). *Källor till trädgårdsodlingens historia*. Fyra tvärvetenskapliga seminarier 2010–2013 arrangerade av Nordiskt Nätverk för Trädgårdens Arkeologi och Arkeobotanik (NTAA).

JACOMET, S. 2006. Identification of cereal remains from archaeological sites. Archaeobotany Lab, IPAS, Basel University. Opublicerat kompendium.

KEYLAND, N. 1989. *Svensk Allmogekost*. Utgåva med Tore Wretmans förord. Carlssons förlag. Stockholm.

MORK, E. 1946. *Vedanatomy*.

SCHWEINGRUBER, F. H. 1978. *Microscopic Wood Anatomy*. Structural variability of stems and twigs in recent and subfossil woods from Central Europe. Zug. Switzerland.

SCHWEINGRUBER, F. H. 1990. *Anatomy of European woods*. Paul Haupt förlag, Bern, Stuttgart, Wien.

Hemsida, WOOD ANATOMY OF CENTRAL EUROPEAN SPECIES: www.woodanatomy.ch

BILAGA 5

OSTEOLOGISK ANALYS

TOVE BJÖRK
ARKEOLOGIKONSULT

Osteologisk analys

Kontext	Del-nr	Art	Benslag	Antal fragm.	Vikt (g)	Del	Anatom. region*	Ålder	B/ OB**	Förbränning	Övriga observationer
504	5001	Hund	Mellanhand/ fotsben	2	0,85		7		OB		
558	7088	Nötkreatur	Tand	11	322		1		B	Gråvit färg,sprickor. Medelhög till hög förbränning.	Max fr 55 mm, medel fr 24 mm.
558	7088	Nötkreatur	Över/ underkäke	12			1		B	Gråvit färg,sprickor. Medelhög till hög förbränning.	
558	7088	Nötkreatur	Revben	1			2		B	Gråvit färg,sprickor. Medelhög till hög förbränning.	
558	7088	Nötkreatur	Kota	2			2		B	Gråvit färg,sprickor. Medelhög till hög förbränning.	
558	7088	Nötkreatur	Skulderblad	10			4		B	Gråvit färg,sprickor. Medelhög till hög förbränning.	
558	7088	Nötkreatur	Tå/ fingerben I	3			7		B	Gråvit färg,sprickor. Medelhög till hög förbränning.	
558	7088	Nötkreatur	Mellanhand/ fotsben	22			7		B	Gråvit färg,sprickor. Medelhög till hög förbränning.	
558	7088	Nötkreatur	Mellanhandsben IV	1			7		B	Gråvit färg,sprickor. Medelhög till hög förbränning.	
558	7088	Nötkreatur	Strålben	3			4		B	Gråvit färg,sprickor. Medelhög till hög förbränning.	
558	7088	Nötkreatur	Skenben	1			6		B	Gråvit färg,sprickor. Medelhög till hög förbränning.	
558	7088	Nötkreatur	Språngben	1			7		B	Gråvit färg,sprickor. Medelhög till hög förbränning.	
558	7088	Nötkreatur	Fotrotsben	1			7		B	Gråvit färg,sprickor. Medelhög till hög förbränning.	
558	7088	Nötkreatur	Rörben	26			6		B	Gråvit färg,sprickor. Medelhög till hög förbränning.	
558	7088	Däggdjur ospec.			340				B	Gråvit färg,sprickor. Medelhög till hög förbränning.	
558	7088	Nötkreatur	Revben	2	35,2		2		OB		Huggspår.
558	7088	Nötkreatur	Höftben	1			5		OB		
558	7088	Får/get	Revben	2	89,2		2		OB		
558	7088	Får/get	Skulderblad	1			4		OB		
558	7088	Får/get	Ryggkota	1			2		OB		
558	7088	Får/get	Strålben	2		Diafys	4		OB		
558	7088	Får/get	Mellanfotsben	1			7		OB		
558	7088	Får/get	Skenben	1		Diafys	7		OB		
558	7088	Får/get	Skenben	2		Dist led.	7	< 1,5–2 år	OB		Ofus.
558	7088	Får/get	Lårben	1		Diafys	5		OB		

* Siffrorna som anger anatomisk region har följande betydelse (efter Sigvallius 1988). 1 = Kraniedelar, underkäke, tänder, första och andra halskota.

2 = Övriga kotor, bröstben, revben. 3 = Överarmsben. 4 = Skulderblad, strålben, armbågsben. 5 = Höftben, korsben, lårben. 6 = Skenben, smalben, knäskål.

7 = Alla ben i händer och fötter, sesamben, svanskotor.

** B/OB betyder bränd respektive obränd.

Osteologisk analys, forts.

Kontext	Del-nr	Art	Benslag	Antal fragm.	Vikt (g)	Del	Anatom. region*	Ålder	B/ OB**	Förbränning	Övriga observationer
558	7088	Får/get	Hälben	1			7		OB		Gnagspår från gnagare.
558	7088	Får/get	Fotrotsben	1			7		OB		Gnagspår från gnagare.
558	7088	Däggdjur ospec.			9,2				OB		
558	7088	Fisk	Kota	2	1,1		2		OB		Torsk.
567	7216	Nötkreatur	Revben	1	37,3		2		OB		
567	7216	Däggdjur ospec.			3,4				OB		
572	7285	Nötkreatur	Kranium	1	210		1		OB		
572	7285	Nötkreatur	Revben	2			2		OB		
572	7285	Nötkreatur	Bröstkota	1			2		OB		Huggspår.
572	7285	Nötkreatur	Ländkota	2			2		OB		
572	7285	Nötkreatur	Ryggkota	1			2		OB		
572	7285	Nötkreatur	Tå/fingerben I	1			7		OB		
572	7285	Nötkreatur	Fotrotsben	1			7		OB		
572	7285	Nötkreatur	Rörben	1					OB		
572	7285	Nötkreatur	Höftben	1			6		OB		Huggspår.
572	7285	Får/get	Kranium	1	164,7		1		OB		Huggspår .
572	7285	Får/get	Underkäke med tänder	1			1	4-6 år	OB		47 p. Tandslitage.
572	7285	Får/get	Revben	2			2		OB		
572	7285	Får/get	Överarmsben	1		Intakt	3	Ca 3-3,5 år	OB		Huggspår. Pågående fus.
572	7285	Får/get	Kota	2			2	> 3-6 mån.	OB		Fus.
572	7285	Får/get	Höftben	1			6		OB		
572	7285	Får/get	Lårben	1		Diafys + prox led	5	< 2,5-3 år	OB		Ofus.
572	7285	Får/get	Rörben	1					OB		
572	7285	Däggdjur ospec.			5				OB		
572	7285	Fågel	Överarmsben	1	5,1		3		OB		Hönsfågel (kyckling).
572	7285	Fågel	Höftben	2			6		OB		Hönsfågel (kyckling).
572	7285	Fågel	Höftben	1	0,1		6		OB		Måsfågel .
590	10053	Gris	Mellanhand/ fotsben	1	2,55		7		OB		
600	8691	Nötkreatur	Tand	8	2496,2		1		OB		
600	8691	Nötkreatur	Underkäke med tänder	4			1	4-8 år	OB		41 p. slitage.
600	8691	Nötkreatur	Underkäke med tänder	1					OB		

* Siffrorna som anger anatomisk region har följande betydelse (efter Sigvallius 1988). 1 = Kraniedelar, underkäke, tänder, första och andra halskota.

2 = Övriga kotor, bröstben, revben. 3 = Överarmsben. 4 = Skulderblad, stråben, armbågsben. 5 = Höftben, korsben, lårben. 6 = Skenben, smalben, knäskål.

7 = Alla ben i händer och fötter, sesamben, svanskotor.

** B/OB betyder bränd respektive obränd.

Osteologisk analys, forts.

Kontext	Del-nr	Art	Benslag	Antal fragm.	Vikt (g)	Del	Anatom. region*	Ålder	B/ OB**	Förbränning	Övriga observationer
600	8691	Nötkreatur	Kranium	7			1		OB		
600	8691	Nötkreatur	Pannben	2			1		OB		
600	8691	Nötkreatur	Nackben	3			1		OB		
600	8691	Nötkreatur	Revben	10			2		OB		Snittspår.
600	8691	Nötkreatur	Bröstkota	1			2		OB		
600	8691	Nötkreatur	Ryggkota	1			2		OB		Huggspår.
600	8691	Nötkreatur	Ländkota	2			2	< 5 år	OB		Huggspår. Ofus.
600	8691	Nötkreatur	Ländkota	1			2	Ca 5 år	OB		Pågående fus.
600	8691	Nötkreatur	Armbågsben	1		Diafys	4		OB		
600	8691	Nötkreatur	Strålben	1		Diafys + dist led	4	< 3,5–4 år	OB		Ofus.
600	8691	Nötkreatur	Mellanhandsben	3		Intakt	7	> 2–2,5 år	OB		Fus.
600	8691	Nötkreatur	Mellanfotsben	1		Diafys	7		OB		
600	8691	Nötkreatur	Lårben	1		Diafys	5		OB		
600	8691	Nötkreatur	Korsben	2			5		OB		Huggspår.
600	8691	Nötkreatur	Mellanfotsben	2		Diafys	7		OB		
600	8691	Nötkreatur	Höftben	6			5		OB		
600	8691	Nötkreatur	Skenben	1		Diafys + prox led	6	Kalv	OB		Litet ben + Ofus.
600	8691	Nötkreatur	Skenben	1		Diafys	6		OB		
600	8691	Nötkreatur	Mellanhandsben	1	17,1	Diafys	7	Kalv	B	Väl förbränd. Vit färg.	Storleken.
600	8691	Får/get	Hornkvice	1	137,5		1		OB		
600	8691	Får/get	Underkäke med tänder	1			1	4–6 år	OB		43 p. Tandslitage.
600	8691	Får/get	Revben	1					OB		
600	8691	Får/get	Ryggkota	1			2		OB		
600	8691	Får/get	Överarmsben	2		Diafys + dist led	3	> 10 mån.	OB		Fus.dist.
600	8691	Får/get	Strålben	1		Diafys + dist led	4	> 3 år	OB		Fus.dist.
600	8691	Får/get	Strålben	1		Diafys	4		OB		
600	8691	Får/get	Mellanfotsben	1		Intakt	7	< 2 år	OB		Ofus.
600	8691	Får/get	Skenben	1		Diafys + dist led	6	> 1,5–2 år	OB		Fus.dist.
600	8691	Får/get	Höftben	1			6		OB		
600	8691	Gris	Tand	1	57,2		1		OB		
600	8691	Gris	Överarmsben	1		Diafys + dist led	3	> 1 år	OB		Fus.dist.

* Siffrorna som anger anatomisk region har följande betydelse (efter Sigvallius 1988). 1 = Kraniedelar, underkäke, tänder, första och andra halskota. 2 = Övriga kotor, bröstben, revben. 3 = Överarmsben. 4 = Skulderblad, strålben, armbågsben. 5 = Höftben, korsben, lårben. 6 = Skenben, smalben, knäskål. 7 = Alla ben i händer och fötter, sesamben, svanskotor.

** B/OB betyder bränd respektive obränd.

Osteologisk analys, forts.

Kontext	Del-nr	Art	Benslag	Antal fragm.	Vikt (g)	Del	Anatom. region*	Ålder	B/ OB**	Förbränning	Övriga observationer
600	8691	Gris	Lårben	1		Diafys	5		OB		
600	8691	Gris	Lårben	1		Diafys + dist led	5	> 3,5 år	OB		Fus.
600	8691	Gris	Språngben	1			7		OB		
600	8691	Gnagare	Underkäke	2	2,5		1		OB		
600	8691	Gnagare	Tand	2			1		OB		
600	8691	Gnagare	Revben	12			2		OB		
600	8691	Gnagare	Första halskota	1			1		OB		
600	8691	Gnagare	Kota	8			1		OB		
600	8691	Gnagare	Skulderblad	2			4		OB		
600	8691	Gnagare	Överarmsben	2			3		OB		
600	8691	Gnagare	Strålben	1			4		OB		
600	8691	Gnagare	Armbågsben	2			4		OB		
600	8691	Katt	Kota	3	5,45		2		OB		
600	8691	Fågel	Bröstben	1	0,1		2		OB		Hönsfågel (kyckling).
600	8691	Fågel ospec.	Skenben	1	3	Rörben	6		OB		
600	8691	Däggdjur ospec.			8				OB		
600	8691	Däggdjur ospec.			0,7				B	Vit och vitgrå färg. Vål förbränd.	
600	8691	Fisk ospec.	Revben	32	0,45		2		OB		
612	9145	Nötkreatur	Revben	1	60		2		OB		
612	9145	Nötkreatur	Lårben	1		Diafys	5		OB		
612	9145	Får/get	Lårben	1	40	Intakt	5	3-3,5 år	OB		Fus.prox.ofus dist.
617	10052	Nötkreatur	Revben	1	16,45		2		OB		Huggspår.
617	10052	Får/get	Mellanfotsben	1	18,8	Diafys+dist led	7	< 2,5-3 år	OB		Ofus.
617	10052	Får/get	Revben	1			2		OB		
638	8483	Nötkreatur	Underkäke med tänder	1	389,15		1	> 8 år	OB		46 p. Tandslitage.
638	8483	Nötkreatur	Revben	1			2		OB		
638	8483	Häst	Tand	1	34,75		1		OB		
638	8483	Får/get	Revben	4	49		2		B	Vål förbränd. Vit färg.	
638	8483	Får/get	Skulderblad	1			4		B	Vål förbränd. Vit färg.	
638	8483	Får/get	Kota	7			2		B	Vål förbränd. Vit färg.	
638	8483	Får/get	Överarmsben	1		Prox led.	3	> 3-3,5 år	B	Vål förbränd. Vit färg.	Fus.

* Siffrorna som anger anatomisk region har följande betydelse (efter Sigvallius 1988). 1 = Kraniedelar, underkäke, tänder, första och andra halskota.

2 = Övriga kotor, bröstben, revben. 3 = Överarmsben. 4 = Skulderblad, strålben, armbågsben. 5 = Höftben, korsben, lårben. 6 = Skenben, smalben, knäskål. 7 = Alla ben i händer och fötter, sesamben, svanskotor.

** B/OB betyder bränd respektive obränd.

Osteologisk analys, forts.

Kontext	Del-nr	Art	Benslag	Antal fragm.	Vikt (g)	Del	Anatom. region*	Ålder	B/OB**	Förbränning	Övriga observationer
638	8483	Får/get	Mellanhand/fotsben	1			7		B	Väl förbränd. Vit färg.	
638	8483	Får/get	Skenben	2		Dist + prox led.	6	> 3,5 år	B	Väl förbränd. Vit färg.	Fus.
638	8483	Får/get	Rörben	22					B	Väl förbränd. Vit färg.	
648	8487	Nötkreatur	Mellan-fotsben	1	161,5	Intakt	7	> 2,5–3 år	OB		Fus.
648	8487	Nötkreatur	Skenben	1		Diafys	6		OB		

* Siffrorna som anger anatomisk region har följande betydelse (efter Sigvallius 1988). 1 = Kraniedelar, underkäke, tänder, första och andra halskota. 2 = Övriga kotor, bröstben, revben. 3 = Överarmsben. 4 = Skulderblad, strålben, armbågsben. 5 = Höftben, korsben, lårben. 6 = Skenben, smalben, knäskål. 7 = Alla ben i händer och fötter, sesamben, svanskotor.

** B/OB betyder bränd respektive obränd.

BILAGA 6

BESTÄMNING AV MYNT

MICHEL CARLSSON
ARKEOLOGIKONSULT

Bestämning av mynt

Fynd-nr*	Valör	Datering	Regent
510:6292:1	10 öre	1917	Gustav V
575:7874:1	1 skilling	1819–1830	Carl XIV Johan
575:7875:1	2/3 skilling banco	1838	Carl XIV Johan
590:7873:1	1/2 skilling	1825	Carl XIV Johan
601:7906:1	1/4 öre (Säter eller Nyköping)	1633–1636	Kristina
617:9099:1	1/4 öre (Säter eller Nyköping)	1633–1636	Kristina
620:9398:1	1/4 öre (Säter)	1642	Kristina

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

BILAGA 7

BESTÄMNING AV KRITPIPOR

MICHEL CARLSSON
ARKEOLOGIKONSULT

Resultat

F510:7289:14

Kritpipshuvud. Slitet klackmärke. Möjligen krönt vas. Holländsk pipa. Klackmärket krönt vas användes i Gouda mellan 1667–1751.

Datering: 1667–1751.

F600:7984:1

Kritpipshuvud. Holländsk pipa, möjligen Gouda. Klackmärke med en krönt blomvas med två hänklar.

Datering: Cirka 1680–1720.

F600:7987:2

Kritpipshuvud. Klackmärke ej läsligt. Holländsk pipa.

Datering: Cirka 1660–1700.

F600:7987:3

Kritpipshuvud. Dekor på framsidan med krönt vapensköld och bokstäverna O F på vardera sidan om kronan samt texten STOCK ovanför. Svensk pipa. Tillverkad av Olof Forsberg, Södermalm, Stockholm.

Datering: 1739–1759.

F600:7987:4

Kritpipshuvud. Klackmärke krönt SH. Holländsk pipa. Klackmärket användes av tillverkare i Gouda mellan ca 1686–1849. Troligen tillverkad i Gouda av Steven Hendricksz de Jong som var verksam 1686–1712.

Datering: 1686–1712.

F600:7987:5

Kritpipshuvud. Dekor på framsidan med tre kronor och bokstäverna AFR inom en cirkel. Svensk pipa där AFR står för kung Adolf Fredrik (1751–1771). Trolig tillverkare Jonas Alströmer, Alingsås, verksam 1729–1761 eller hans efterträdare Ludvig von Norrman som var verksam 1762–1788.

Datering: 1751–1771.

F600:7987:6

Kritpipshuvud. Dekor på framsidan med tre kronor och bokstäverna IA. Svensk pipa. Tillverkare Jonas Alströmer, Alingsås, verksam 1729–1761.

Datering: 1729–1761.

F600:7987:7

Skaft med klack. Ett krön I samt A på vardera sidan av klacken. Svensk pipa. Tillverkare Jonas Alströmer, Alingsås, verksam 1729–1761.

Datering: 1729–1761.

F600:7987:8

Kritpipshuvud. Dekor på framsidan med tre kronor och bokstaven D inom vapensköld. Svensk pipa. Tillverkad av Olof Lindahl på pipbruket Kronan i Norrköping.

Datering: 1756–1760.

F617:10054:1

Kritpipshuvud. Dekor av tudorros på sidorna. Dekortyp med fem blomblad med foderblad (typ 5.1). Holländsk pipa.

Datering: Cirka 1620–1650.

F636:10058:1

Skaft med reliefdekor, växtmönster. Holländsk pipa.

Datering: Cirka 1635–1660.

BILAGA 8

KERAMIKANALYS

MIKAEL JOHANSSON
ARKEO KERAMIKANALYSER

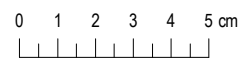
F550:10071:5

F550:10071:21

Figur 1. Överst en mynningsbit av ett rödgodsfat av Werra-typ (F550:10071:5). Fatet har haft någon form av figurativ dekor i mitten på samma sätt som fatet till höger. Werra-fatet till höger i bilden i privat ägo, bild från Rob Michiels Auctions. Nederst i bilden en botten av ett rödgodsfat med en ovanlig dekor där en getabock avbildas (F550:10071:21). Fatet har likheter med Werra-keramik men är sannolikt tillverkat någon annanstans, möjligtvis i provinsen Silesia i Polen. Ritningar och foto: Mikael Johansson, ARKEO keramikanalyser. Skala 1:2.

Resultat

Det keramiska fyndmaterialet från den arkeologiska undersökningen i kvarteret Gripen består av 61 bitar kakelugnskakel och 1056 fragment av keramikkrärl. Keramiken har identifierats, daterats och fyndregistrerats. Omkring 60 % av keramiken utgörs av yngre rödgods, näst största keramikgrupp är flintgods på cirka 20 % och tredje största är fajans på cirka 8 %. Andra keramiktyper som förekommer är stengods, yngre vitgods och majolika mm. Brukningstiden för keramikmaterialet i sin helhet sträcker sig från 1500-talets andra hälft och fram in i 1800-tal. Bland fynden påträffades också en gjutformsfragment i bränd lera (F524:5211:10).

Ugnskakel

När det gäller kakelfynden så härrör de flesta från uggnar uppsatta under 1700-talet. Enkla plankakel med grön glasyr är vanligast men det förekommer också kakel med reliefdekor, bl.a. några med vit och blå dekor (F591:8305:11). Några bitar reliefkakel med svart glasyr är förmodligen från en 1600-talsugn (F615:9090:6). Det finns också två bitar av pottkakel från 1500-talet eller 1600-talet (F600:7985:2 och F615:9090:5).

Keramikkrärl

Till den äldsta keramiken hör ett yngre rödgodsfat av Werra-typ tillverkat i Tyskland (F550:10071:5; figur 1). Werra-keramik införs till Sverige mellan cirka 1580–1630 och i måttliga mängder så fyndet är ovanligt. Från nämnda tidsperiod kommer även några fat/skålar i yngre vitgods av Weser-typ som även de är tillverkade i Tyskland (F508:7089:3; F600:7985:16 och F670:8767:2). En möjlig datering till 1500-talet har också ett fragment av en dansk trebensgryta i svartgods, en så kallad Jydepotta (F670:8767:1).

Bland det yngre rödgodset finns exempel trebensgrytor från 1500-talets andra hälft eller tidigt 1600-tal (F615:9090:1–2). Från samma tid härrör en förvaringskruka i grått lergods från Polen/Pommern området vid Östersjöns kust (F572:7283:6) och ett bottenfragment av ett fat eller en skål i belgisk eller nederländsk majolika. Fatet/skålen är märkt på undersidan med ett stort A, vilket är mycket ovanligt (F670:8767:10; figur 2). Det är sällan majolika av

denna typ har någon form av märkning på undersidan. Nederländsk majolika från 1600-talets första hälft finns också bland fynden (F670:8767:9).

Från 1600-tal eller tidigt 1700-tal härrör några importerade skålar i vitgods (se exempelvis F614:9091:6; F615:9090:4 och F638:8488:3). De är av en formtyp som tidigare påträffats arkeologiskt på ett flertal platser i Norrköping, så som i kvarteren Stenhuset, Ruddammen, Laxen och Gubben (Johansson 2011, s. 43, figur 58; Johansson 2012, s. 102; Johansson 2013, s. 48 och Johansson 2014, s. 55). Skålarna har en invändig gulbrun blyglasyr och en vertikalt ställd mynning med två skarpt markerade drejfaror på utsidan. Intressant att notera är att både vertikalt och horisontellt ställda hånklar förekommer på skålarna. Troligen är skålarna tillverkade i Tyskland.

Yngre rödgods är som ovan nämnts den till omfattningen största fyndgruppen. Bordskrärl i form av fat och skålar är de krärl det finns mest av, de utgör nästan 65 % av rödgodskeramiken. Mängden trebensgrytor och förvaringskrukor är cirka 37 %. På ett fat, eller möjligtvis en skål, finns en årtalsmärkning (F564:7238:2). I dekoren kan man där se de två första siffrorna 16 och den tredje siffran som förmodligen är en nia, den sista siffran är dock svår att uttyda. Att de första tre siffrorna skulle vara 169 och stå för ett årtal under 1690-talet verkar sannolikt då även dekoren på fatet pekar mot en datering till slutet av 1600-talet.

Till de mer kompletta rödgodsfatena hör Krärl ID 1 (figur 3) med koncentrisk linjer och punkter i vitleredekoren. Koncentrisk linjer och punkter utgör också dekoren i ett djupt fat med en mynningsdiameter på cirka 33 cm (F543:6281:1). Båda dessa fat liksom ett litet fat med enbart en invändig grönfärgad glasyr (F614:9091:4) tillhör den keramik som använts under 1700-talet. En stor del av den yngre rödgodskeramiken lär vara tillverkad vid lokala krukmakerier men en del importkeramik finns också i materialet (se vidare nedan).

Holländska krärl i yngre rödgods förekommer i måttliga mängder, det handlar om cirka 12 % av totalmängden yngre rödgods. Detta är långt ifrån den kvantitet som hittades i kvarteret Gubben där

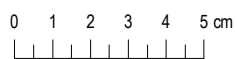
Figur 2. Överst en bottenkärl från ett fat eller en skål i majolika tillverkad i Belgien eller Nederländerna under 1500-talets andra hälft eller tidigt 1600-tal (F670:8767:10). Fatet/skålen är märkt på undersidan med ett stort A och har haft en invändig flerfärgad dekor liknande den på majolikafatet till höger i bilden från Museum Rotterdam. Nederst till höger en fajansskärva (F600:7985:21) från brättet på ett buckelfat från 1600-talets andra hälft med kineserande "Kraak"-dekor liknande den som kan ses på fatet till vänster från Victoria and Albert Museum. Foto av fynd: Mikael Johansson, ARKEO keramikanalys. Skala 1:1.

Kärl ID 1

F550:10071:3

Figur 3. Två fat i yngre rödgods med dekor i vitlera, båda från 1700-talet. Ritningar och foto av fynd: Mikael Johansson, ARKEO keramikanalyser. Skala 1:2.

de boendes holländska etnicitet tydligt avspeglades i keramikmaterialet (se Johansson 2014). I det holländska rödgodsmaterialet från kvarteret Gripen finns formtyper som trebensgrytor, trebenspannor, fat och skålar från 1600–1700-talen (se exempelvis F524:5211:1; F529:5347:2; F600:7985:4 och F634:9403:2). Enbart några enstaka skärvor av holländska vitgodskärl finns i fyndmaterialet.

Ett spännande och ovanligt fynd är bottendelar till ett fat i yngre rödgoods med en avbildning av en getabock (F550:10071:21; figur 1). Såväl dekoren som godset avviker från vad man normalt ser i inhemskt producerat rödgoods. Likheter finns med keramik tillverkad i Tyskland men inga tydliga paralleller därifrån har i nuläget hittats. Likartad keramik har dock framställts i området Silesia vilket huvudsakligen ligger i Polen men till två mindre delar också i Tyskland och Tjeckoslovakien. Fatet kan vara tillverkat i Silesia under 1600- eller 1700-talet och det är ett perfekt exempel på ett keramikkärl som om möjligheten i framtiden ges bör ICP-analyseras för att om möjligen kunna proveniensbestämmas.

I det fyndmaterial som härrör från 1700-talet förekommer flera typer av bordskärl. Där finns tallrikar, fat, skålar och dryckeskrus i fajans från såväl Holland (exempelvis F600:7985:20) som Sverige. En tallrik är tillverkat av Rörstrand i Stockholm kring 1755–1770 och den är försedd med dekoren ”Död fågel under parasoll” (F591:8305:10). Det finns tallrikar, skålar, fat och koppar i kinesiskt porslin (exempelvis F600:7985:25). Även en tallrik i vitt stengods med formpressad reliefdekor finns bland fynden (F550:10071:15). Den är tillverkad i England omkring 1740–1770 och av Staffordshire-typ. Ett yngre rödgoodsfat från Niederrhein området i Tyskland ingår också i 1700-talskeramiken (F600:7985:14).

Från 1700-talets andra hälft är en mineralvattenflaska i stengods (F550:10071:13). Flaskan har en märkning på buken i form av ett kors och bokstäverna CT. Det är ett brunnsmärke som står för kurorten Trier i Tyskland. Märkningen var i bruk från 1749 fram till åtminstone 1770-talet (Heege 2009, s. 62). Till de yngsta fynden hör tallrikar,

skålar, fat och koppar i flintgods från sent 1700-tal och 1800-talets första hälft. De flesta helt vita och odekorerade men koppar och fat med tryckta dekorer förekommer också. På en kopp från omkring 1820–1850 med ett tillhörande fat illustreras ett landskap med en flicka och en hund (F590:7877:5).

Referenser

HEEGE, A. 2009. *Steinzeug in der Schweiz (14.–20. Jh.). Ein Überblick über die Funde im Kanton Bern und den Stand der Forschung zu deutschem, französischem und englischem Steinzeug in der Schweiz*. Bern.

JOHANSSON, M. 2011. Keramik och kakel. I: DARDEL, E. *På jakt efter Louis De Geers trädgård. Särskild arkeologisk undersökning Kv. Stenhuset 7, Norrköpings stad och kommun, Östergötlands län. RAÄ St. Johannes 96*. Rapporter från Arkeologikonsult 2011:2254.

JOHANSSON, M. 2012. Det keramiska fyndmaterialet. I: CARLSSON, M. & RUNER, J. *Holländare, ryssar och tobak. Odling och bebyggelse inom kvarteret Ruddammen i Norrköping 1600–2010. Särskild arkeologisk undersökning RAÄ 96, S:t Johannes, Norrköping stad och kommun, Östergötlands län*. Rapporter från Arkeologikonsult 2012:2410.

JOHANSSON, M. 2013. Husgeråd – Keramik. I: BERTHEAU, M. *Kv Laxen i Norrköping. Bebyggelse-lämningar och spår efter hantverksaktiviteter från 1600-tal till 1800-tal i kvarteret Laxen. Särskild arkeologisk undersökning inom fornlämning RAÄ 96 (stadslager) i kvarteret Laxen, Norrköpings stad och kommun, Östergötland*. Rapporter från Arkeologikonsult 2013:2533.

JOHANSSON, M. 2014. Husgeråd: Keramik. I: CARLSSON, M. *På de rikas bord – En arkeologisk undersökning av lämningar från 1600- och 1700-talet i kvarteret Gubben i Norrköping. Särskild arkeologisk undersökning RAÄ 96, S:t Johannes, Norrköpings stad och kommun, Östergötlands län*. Rapporter från Arkeologikonsult 2014:2486.

Bilaga 8. Keramiktabel

Fynd-nr*	Föremåls- typ	Del	Godstyp	Tillverk- nings- plats	Keramisk tydate- ring	Gods- färg	Inv.färg	Utv.färg	Glasartyt	Ytbehandling	Dekor- form	Dekor- mönster	Övrigt	Antal fragm.	Vikt (g)
504::1	Kruka	Mynning, hals, buk, botten	Yngre rödgoods		Ca 1650– 1800	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv					12	274
504::2	Fat	Mynning, brätte, buk	Yngre rödgoods		Ca 1650– 1850	Röd	Brun, gul, grön	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv	Vitlere-engobe inv hemning	Målad de- kor vitlera	Koncentriska linjer/våglinje/ sitreck/punkter		9	260
504::3	Skål	Buk	Yngre rödgoods	Neder- länderna	Ca 1650– 1800	Röd	Grön	Brun	Blyglasyr inv utv					1	10
504::4	Skål	Buk	Majolika	Neder- länderna	Ca 1625– 1700	Gul	Vit, blå	Grågul	Tennglasyr inv, blyglasyr utv					1	11
504::5	Krus	Buk	Stengods- Wester- wald-typ	Tyskland	Ca 1675– 1800	Grå	Grå	Blå, grå	Saltglasyr					2	7
504::6	Fat	Mynning, buk	Porslin	Kina	Ca 1700– 1780	Vit	Vit, blå	Brun				Batavia		3	4
504::7	Tallrik/fat, krus	Mynning, brätte, buk, botten	Fajans		Ca 1650– 1800	Gul	Vit, blå	Vit, blå	Tennglasyr inv utv		Målad de- kor			12	72
504::8	Tallrik/fat mm	Mynning, brätte, buk, botten	Flintgoods		Ca 1770– 1860	Vit	Gulvitvit	Gulvitvit	Blyglasyr inv utv					47	273
508:7089:1	Trebens- panna	Botten	Yngre rödgoods		Ca 1550– 1700	Röd	Grönbrun	Grönbrun	Blyglasyr inv fläckvis utv					3	45
508:7089:2	Skål	Mynning	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1700	Röd	Grön	Grön	Blyglasyr inv	Vitlere-engobe inv fläckvis utv				1	18
508:7089:3	Fat	Mynning	Yngre vitgoods, Weser-typ	Tyskland	Ca 1580– 1630	Beige	Gul, grön	Gul, grön	Blyglasyr inv	Vitlere-engobe inv fläckvis utv				1	9
514:7000:1	Fat	Mynning, brätte, buk, botten	Yngre rödgoods		Ca 1700– 1800	Röd	Brun, gul	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv		Målad dekor vit- lera	Koncentriska linjer/streck/ spiral/punkter	Troligen samma fat som F543:6281:1	18	240
514:7000:2	Fat	Mynning, brätte, buk, botten	Yngre rödgoods		Ca 1700– 1800	Röd	Brun, grön	Brun, grön	Blyglasyr inv					7	132

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inventeringen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 8. Keramiktabel, forts.

Fynd-nr*	Föremåls- typ	Del	Godstyp	Tillverk- nings- plats	Keramisk tydate- ring	Gods- färg	Inv.färg	Utv.färg	Glasyrtyp	Ytbehandling	Dekor- form	Dekor- mönster	Övrigt	Antal fragm.	Vikt (g)
514:7000:3	Skål	Buk	Yngre vitgods	Tyskland	Ca 1600– 1725	Gulbeige	Gulbrun		Blyglasyr inv					1	8
515:5133:1	Fat mm	Mynning, buk	Flintgods		Ca 1790– 1850	Vit	Vit, blå	Vit, blå	Blyglasyr inv utv		Målad dekor			2	2
518:5249:1	Fat	Brätte, buk	Yngre rödgods	Neder- länderna	Ca 1600– 1750	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv utv					3	58
518:5249:2	Skål	Mynning, buk	Yngre rödgods		Ca 1675– 1775	Röd	Gul, grön	Brun, gul	Blyglasyr inv utv	Vitlere-engobe inv	Målad dekor vit- lera			1	13
519:5191:1	Trebens- gryta/kruka	Buk	Yngre rödgods		Ca 1600– 1800	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv					1	23
519:5191:2	Fat	Mynning, brätte, buk	Yngre rödgods		Ca 1600– 1800	Röd	Brun, gul	Brun, gul	Blyglasyr inv		Målad dekor vit- lera	Koncentriska linjer/våglinje		4	53
519:5191:3	Skål	Buk	Yngre vitgods	Tyskland	Ca 1600– 1725	Beige	Gulbrun		Blyglasyr inv					2	21
519:5191:4	Krus	Buk	Fajans		Ca 1650– 1750	Gul	Vit	Vit, blå	Tennglasyr inv utv		Målad dekor	Blommor		2	6
519:5191:5	Tallrik/fat	Mynning, brätte, buk, botten	Flintgods		Ca 1770– 1860	Vit	Vit, blå	Gulvitvit	Blyglasyr inv utv		Tryckt dekor	Blommor		4	17
522:5360:1	Trebens- gryta	Buk, botten, ben	Yngre rödgods		Ca 1600– 1750	Röd	Brun		Blyglasyr inv					2	37
522:5360:2	Krus	Buk	Stengods- Wester- wald-typ	Tyskland	Ca 1600– 1675	Grå	Grå	Blå, grå	Saltglasyr		Relief- dekor			1	9
523:5190:1	Trebens- gryta/kruka	Buk	Yngre rödgods		Ca 1600– 1800	Röd	Brun, grönbrun		Blyglasyr inv					2	28
523:5205:1	Fat/skål	Buk	Yngre rödgods		Ca 1600– 1800	Röd	Brun, gul, grön		Blyglasyr inv		Målad dekor vit- lera			1	22
524:5211:1	Trebens- gryta, fat mm	Mynning, brätte, hänkel, buk, botten, ben	Yngre rödgods	Neder- länderna	Ca 1600– 1750	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv utv					21	351

*Fyndnumret består av tre delar (X:Y:Z), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inventeringen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 8. Keramiktabel, forts.

Fynd-nr*	Föremåls- typ	Del	Godstyp	Tillverk- nings- plats	Keramisk tydate- ring	Gods- färg	Inv.färg	Utv.färg	Glasyrtyp	Ytbehandling	Dekor- form	Dekor- mönster	Övrigt	Antal fragm.	Vikt (g)
524:5211:2	Trebens- gryta	Mynning, buk	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1750	Röd	Brun		Blyglasyr inv					6	153
524:5211:3	Skål	Mynning, häinkel	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1725	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv					2	22
524:5211:4	Fat, skål	Mynning, brätte, häinkel, buk, botten	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1800	Röd	Brun, gul, grön	Brun, gul	Blyglasyr inv fläckvis utv	Vitlere-engobe inv fläckvis utv sgraffito	Målåd dekor vit- lera	Koncentriska linjer/våglinje/ streck/punkter		14	357
524:5211:5	Skål	Mynning	Yngre vitgoods	Tyskland	Ca 1600– 1725	Gulbeige	Gulbrun		Blyglasyr inv					1	5
524:5211:6	Skål?	Buk	Yngre svartgoods	Tyskland	Ca 1500– 1650	Grå	Svart	Svart		Glättad utv				1	5
524:5211:7	Fat/skål	Mynning, buk	Fajans	Neder- länderna	Ca 1650– 1750	Gul	Vit, blå	Vit	Tennglasyr inv utv		Målåd dekor			1	8
524:5211:8	Fat/skål	Buk	Majolika		Ca 1650– 1750	Gul	Vit, blå	Gulgrå	Tennglasyr inv, blyglasyr utv		Målåd dekor			2	2
524:5211:9	Rumpkavel	Rump			Ca 1600– 1800	Röd		Grön	Blyglasyr					1	19
524:5211:10	Gjutform				Ca 1500– 1700									1	47
529:5347:1	Fat/skål, kruka	Mynning, brätte, buk	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1800	Röd	Brun, gul	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv		Målåd dekor vit- lera	Koncentriska linjer/streck		3	27
529:5347:2	Fat	Mynning, brätte	Yngre rödgoods	Neder- länderna	Ca 1600– 1750	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv utv					3	110
529:5347:3	Tallrik/fat	Botten, foting	Porslin	Kina	Ca 1730– 1820	Vit	Vit, brun, rosa, guld	Vit			Målåd dekor	Blommor/ växter		2	7
531:5344:1	Trebens- gryta/ kruka, fat	Brätte, buk	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1800	Röd	Brun, gul, grön		Blyglasyr inv	Vitlere-engobe inv	Målåd dekor			2	9
533:7215:1	Trebens- gryta/kruka	Mynning, buk	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1750	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv					6	105
533:7215:2	Skål	Buk	Yngre vitgoods	Tyskland	Ca 1600– 1725	Beige	Gulbrun		Blyglasyr inv					1	6

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 8. Keramiktabel, forts.

Fynd-nr*	Föremåls- typ	Del	Godstyp	Tillverk- nings- plats	Keramisk tydate- ring	Gods- färg	Inv.färg	Utv.färg	Glasarty- p	Ytbehandling	Dekor- form	Dekor- mönster	Övrigt	Antal fragm.	Vikt (g)
538:6244:1	Tallrik/fat	Mynning, brätte, buk	Flintgods		Ca 1770– 1860	Vit	Gulvit	Gulvit	Blyglasyr inv utv					2	3
543:6281:1	Fat	Mynning, brätte, buk, botten	Yngre rödgoods		Ca 1700– 1800	Röd	Brun, gul		Blyglasyr inv		Målåd dekor vit- lera	Koncentriska linjer/streck/ punkter		12	995
543:6281:2	Trebens- gryta	Mynning, buk, botten, ben	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1750	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv					7	184
543:6281:3	Trebens- gryta mm	Mynning, buk	Yngre rödgoods	Neder- länderna	Ca 1600– 1750	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv utv					9	93
543:6281:4	Fat, skål	Mynning, brätte, buk, botten	Yngre rödgoods		Ca 1650– 1800	Röd	Brun, gul, grön	Brun	Blyglasyr inv utv	Vitfere-engobe inv	Målåd dekor vit- lera			13	169
543:6281:5	Kruka/krus	Botten	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1800	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv					1	61
543:6281:6	Skål	Mynning, buk	Yngre rödgoods		Ca 1750– 1850	Röd	Svart	Svart	Blyglasyr inv utv					4	19
543:6281:7	Fat, skål	Mynning	Yngre rödgoods		Ca 1700– 1800	Röd	Grön	Grön	Blyglasyr inv fläckvis utv	Vitfere-engobe inv fläckvis utv				2	10
543:6281:8	Fat/skål	Mynning, buk	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1750	Röd	Gulbrun		Blyglasyr inv					2	35
543:6281:9	Kruka	Buk	Yngre vitgoods	Tyskland	Ca 1600– 1750	Gråvit	Gulvit	Gulvit	Blyglasyr inv fläckvis utv					1	4
543:6281:10	Fat/skål	Buk	Majolika	Neder- länderna	Ca 1650– 1750	Gul	Vit, blå	Grågul	Tennglasyr inv, blyglasyr utv		Målåd dekor			1	8
543:6281:11	Tallrik/fat	Mynning, brätte, buk	Fajans		Ca 1650– 1800	Gul	Vit, blå	Vit	Tennglasyr inv utv		Målåd dekor			3	11
543:6281:12	Tallrik mm	Mynning, brätte, buk	Flintgods		Ca 1770– 1860	Vit	Gulvit/vit	Gulvit/vit	Blyglasyr inv utv					3	18
543:6281:13	Fat	Botten	Porslin	Kina	1736- 1795	Vit	Vit, blå	Vit			Målåd dekor	Blommor		1	2
546:7510:1	Kruka	Buk	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1800	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv					1	7

*Fyndnumret består av tre delar (X:XX), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inventeringen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 8. Keramiktabel, forts.

Fynd-nr*	Föremåls- typ	Del	Godstyp	Tillverk- nings- plats	Keramisk tydate- ring	Gods- färg	Inv.färg	Utv.färg	Glasartyt	Ytbehandling	Dekor- form	Dekor- mönster	Övrigt	Antal fragm.	Vikt (g)
550:10071:1	Rumpkavel	Rump, kant, blad			Ca 1700– 1800	Röd		Gul, grön	Blyglasyr	Vitfere-engobe				5	349
550:10071:2	Fat, skål	Mynning, brätte, buk, botten	Yngre rödgoods		Ca 1700– 1850	Röd	Brun, gul, grön	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv	Vitfere-engobe inv	Målåd dekor vit- lera	Koncentriska linjer		10	120
550:10071:3	Fat	Mynning, brätte, buk, botten	Yngre rödgoods		Ca 1700– 1850	Röd	Brun, gul	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv		Målåd dekor vit- lera	Koncentriska linjer/våglinje		3	95
550:10071:4	Fat	Mynning, brätte	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1800	Röd	Brun, gul	Grönbrun	Blyglasyr inv fläckvis utv	Vitfere-engobe inv hemting	Målåd dekor vit- lera			2	87
550:10071:5	Fat	Mynning, brätte	Yngre rödgoods - Werra-typ	Tyskland	Ca 1580– 1630	Röd	Brun, gul, grön		Blyglasyr inv		Målåd dekor vit- lera	Koncentriska linjer/streck		1	47
550:10071:6	Trebens- gryta/kruka	Buk	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1750	Röd	Brun		Blyglasyr inv					6	95
550:10071:7	Fat mm	Mynning, brätte, buk	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1750	Röd	Brun, grön	Brun	Blyglasyr inv utv					4	30
550:10071:8	Skål mm	Mynning, buk	Yngre rödgoods		Ca 1750– 1850	Röd	Svart	Svart	Blyglasyr inv utv					9	35
550:10071:9	Skål	Buk	Yngre vitgoods	Tyskland	Ca 1600– 1725	Gråbeige	Gulbrun/ Gulgrön		Blyglasyr inv					2	26
550:10071:10	Skål	Mynning, häkel, buk	Yngre vitgoods	Neder- länderna	Ca 1650– 1750	Gråvit	Gul	Grön	Blyglasyr inv utv					4	15
550:10071:11	Kruka?	Buk	Oglaserat rött lergods		Ca 1600– 1800	Röd	Röd	Röd						1	23
550:10071:12	Mineral- vatten- flaska	Mynning, hals, häkel, buk	Stengods	Tyskland	Ca 1750– 1800	Grå	Grå, brun	Blå, grå, brun	Saltglasyr					5	182
550:10071:13	Mineral- vatten- flaska	Hals, buk	Stengods	Tyskland	Ca 1750– 1800	Grå	Brun	Blå, grå	Saltglasyr				Märkt med ett kors och bok- stävena CT som står för kurort Trier.	9	128

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 8. Keramiktabel, forts.

Fynd-nr*	Föremåls- typ	Del	Godstyp	Tillverk- nings- plats	Keramisk tydate- ring	Gods- färg	Inv.färg	Utv.färg	Glasyrtyp	Ytbehandling	Dekor- form	Dekor- mönster	Övrigt	Antal fragm.	Vikt (g)
550:10071:14	Krus	Buk, botten	Stengods- Wester- wald-typ	Tyskland	Ca 1650– 1750	Grå	Grå	Blå, grå, mangan	Saltglasyr		Relief- dekor			2	20
550:10071:15	Tallrik	Brätte, buk, botten	Stengods- Stafford- shire-typ	England	Ca 1740– 1770	Gråvit	Grå	Grå	Saltglasyr		Relief- dekor			2	45
550:10071:16	Fat, skål/ terrin	Mynning, brätte, buk, hänkel	Fajans		Ca 1720– 1800	Gul	Vit	Vit	Tengglasyr inv utv					8	51
550:10071:17	Kopp	Mynning, buk, botten	Porslin	Europa	Ca 1800– 1900	Vit	Vit	Vit, röd, grön, gul, guld			Tryckt dekor	Blommor		5	16
550:10071:18	Tallrik, skål	Mynning, buk, botten	Flintgods		Ca 1770– 1860	Vit	Gulvit/vit	Gulvit/vit	Blyglasyr inv utv					17	90
550:10071:19	Kopp	Mynning, buk	Flintgods		Ca 1810– 1850	Vit	Vit	Vit, blå	Blyglasyr inv utv		Tryckt dekor			1	4
550:10071:20	Kopp	Mynning, buk, botten, foting	Flintgods		Ca 1820– 1850	Vit	Vit, svart	Vit, svart	Blyglasyr inv utv		Tryckt dekor	Landskap/ människor/ blommor		3	22
550:10071:21	Fat	Botten	Yngre rödgods	Polen?	Ca 1600– 1800	Röd	Brun, gul	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv	Målad dekor vit- lera			Ovanlig, med en avbildning av en geta- bock. Kan vara en till- verkning från området Silesia vilket huvudsakligen ligger i Polen men i två mindre de- lar också i Tyskland och Tjecko- slovakien.	2	293
554:7135:1	Skål	Mynning, hänkel	Yngre rödgods		Ca 1600– 1750	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv					1	24

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 8. Keramiktabel, forts.

Fynd-nr*	Föremåls- typ	Del	Godstyp	Tillverk- nings- plats	Keramisk tydate- ring	Gods- färg	Inv.färg	Utv.färg	Glasyrtyp	Ytbehandling	Dekor- form	Dekor- mönster	Övrigt	Antal fragm.	Vikt (g)
554:7135:2	Skål	Mynning	Yngre vitgods	Tyskland	Ca 1600– 1725	Beige	Gulbrun		Blyglasyr inv					1	9
558:10072:1	Kanna?	Buk	Yngre vitgods	Neder- länder- na/Tysk- land	Ca 1600– 1750	Gråbeige	Gul	Gul, grön	Blyglasyr inv utv					1	7
564:7238:1	Trebens- gryta mm	Buk	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1750	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv					3	17
564:7238:2	Fat/skål	Botten	Yngre rödgoods		Ca 1675– 1699	Röd	Brun, gul, grön		Blyglasyr inv	Vitfere-engobe inv sgraffito			Märkt med år- tal i dekoren, nr 16. Syris tydligt, den tredje siffran kan vara en 9.a. sista siffran svar att se.	1	106
565:7286:1	Trebens- gryta, kruka	Mynning, buk, ben	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1800	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv					4	100
565:7286:2	Trebens- gryta	Hänkel, buk	Yngre rödgoods	Neder- länderna	Ca 1600– 1750	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv utv					1	31
572:7283:1	Trebens- gryta	Mynning, buk, botten, ben	Yngre rödgoods		Ca 1625– 1750	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv					7	93
572:7283:2	Trebens- gryta	Mynning, buk	Yngre rödgoods		Ca 1625– 1750	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv					2	25
572:7283:3	Skål	Buk	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1725	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv					1	20
572:7283:4	Trebens- gryta	Mynning, hänkel	Yngre rödgoods	Neder- länderna	Ca 1600– 1750	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv					1	52
572:7283:5	Kruka?	Buk	Yngre vitgods	Tyskland	Ca 1550– 1650	Gråvit	Gulbrun		Blyglasyr inv					1	1
572:7283:6	Kruka	Buk	Oglaserat grått ler- gods	Polen/ Nordtysk- land	Ca 1550– 1650	Grå	Grå	Gråsvart						1	12

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inventeringen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bidrar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 8. Keramiktabel, forts.

Fynd-nr*	Föremåls- typ	Del	Godstyp	Tillverk- nings- plats	Keramisk tydate- ring	Gods- färg	Inv.färg	Utv.färg	Glasartyt	Ytbehandling	Dekor- form	Dekor- mönster	Övrigt	Antal fragm.	Vikt (g)
575:7511:1	Fat, skål	Buk, botten	Yngre rödgods		Ca 1600– 1750	Röd	Brun, gul, grön		Blyglasyr inv	Vitfere-engobe inv	Målad dekor vit- lera	Koncentriska linjer		3	86
575:7511:2	Fat	Mynning, brätte, buk, botten	Yngre rödgods		Ca 1675– 1800	Röd	Brun, gul, grön	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv		Målad dekor vit- lera	Koncentriska linjer/punkter	Passning F575:7511:2 och F600: 7985:12. KårlID 1.	5	36
580:7634:1	Rumpkavel	Rump, kant			Ca 1700– 1800	Röd		Grön	Blyglasyr	Vitfere-engobe				2	45
580:7634:2	Mineral- vatten- flaska/krus	Buk, botten	Stengods		Ca 1750– 1870	Gulbrun	Gråbrun	Brun	Saltglasyr					1	36
582:7754:1	Skål	Mynning, buk	Yngre rödgods		Ca 1600– 1800	Röd	Brun, gul	Brun, gul	Blyglasyr inv fläckvis utv	Vitfere-engobe inv fläckvis utv	Målad dekor vit- lera	Koncentriska linjer/våglinje		2	19
587:7854:1	Skål	Mynning, buk	Yngre rödgods		Ca 1700– 1900	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv utv					2	7
587:7854:2	Tallrik	Mynning, brätte, buk	Flintgods		Ca 1770– 1860	Vit	Vit	Vit	Blyglasyr inv utv					3	39
587:7854:3	Kopp	Mynning, öra, buk, botten	Porslin	Europa	Ca 1800– 1900	Vit	Vit	Vit, grön, röd			Tryckt dekor	Blommor		1	19
590:7877:1	Fat, kruka	Mynning, brätte, buk, botten	Yngre rödgods		Ca 1700– 1850	Röd	Brun, gul	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv		Målad dekor vit- lera	Koncentriska linjer/våglinje		4	68
590:7877:2	Tallrik/fat	Mynning, brätte	Blyglaserat gult ler- gods		Ca 1830– 1890	Gul	Gul	Gul	Blyglasyr inv utv					1	4
590:7877:3	Mineral- vatten- flaska	Buk	Stengods	Tyskland	Ca 1750– 1900	Grå	Grå	Brun	Saltglasyr					3	19
590:7877:4	Fat	Buk	Porslin	Kina	Ca 1720– 1800	Vit	Vit, blå	Vit			Målad dekor	Blommor		1	2
590:7877:5	Kopp, fat	Mynning, buk	Flintgods		Ca 1820– 1850	Vit	Vit, svart	Vit	Blyglasyr inv utv		Tryckt och målad dekor	Landskap/ hund/flicka		7	26

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inventeringen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 8. Keramiktabel, forts.

Fynd-nr*	Föremåls- typ	Del	Godstyp	Tillverk- nings- plats	Keramisk tydate- ring	Gods- färg	Inv.färg	Utv.färg	Glasyrtyp	Ytbehandling	Dekor- form	Dekor- mönster	Övrigt	Antal fragm.	Vikt (g)
590:7877-6	Skål	Buk	Flintgods		Ca 1810– 1850	Vit	Vit, blå	Vit, blå	Blyglasyr inv utv		Tryckt dekor			1	1
590:7877-7	Tallrik, fat, skål, kopp	Mynning, brätte, buk, botten	Flintgods	Sverige – Gustavs- berg mm	Ca 1770– 1860	Vit	Gulvitvit	Gulvitvit	Blyglasyr inv utv				Innehåller bl.a. Gustafs- berg med rak- stiämpel, från ca 1827– 1838.	101	720
590:7877-8	Rumpkavel	Rump, kant, blad			Ca 1700– 1800	Röd		Grön	Blyglasyr	Vitlere-engobe				8	296
591:8305:1	Kruka	Mynning, hänkel, buk	Yngre rödgoods		Ca 1700– 1850	Röd	Brun		Blyglasyr inv					9	148
591:8305:2	Fat, skål	Mynning, brätte, buk, botten	Yngre rödgoods		Ca 1700– 1850	Röd	Brun, gul, grön	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv	Vitlere-engobe inv	Målåd dekor vit- lera	Koncentriska linjer/våglinje		8	96
591:8305:3	Fat	Mynning, brätte, buk	Yngre rödgoods		Ca 1750– 1850	Röd	Svartbrun	Svartbrun	Blyglasyr inv utv					1	42
591:8305:4	Fat	Mynning, brätte	Yngre rödgoods		Ca 1700– 1800	Röd	Brun, gul	Brun, gul	Blyglasyr inv fläckvis utv		Målåd dekor vit- lera	Koncentriska linjer/våglinje		3	45
591:8305:5	Tallrik	Mynning, brätte, buk	Blyglase- rat gult ler- gods		Ca 1830– 1890	Gul	Gul	Gul	Blyglasyr inv utv					3	19
591:8305:6	Mineral- vatten- flaska	Mynning, hänkel, buk	Stengods	Tyskland	Ca 1800– 1900	Grå	Gråbrun	Brun	Saltglasyr					1	58
591:8305:7	Tallrik/fat, skål	Mynning, brätte, buk, botten	Flintgods		Ca 1770– 1860	Vit	Gulvitvit	Gulvitvit	Blyglasyr inv utv					12	97
591:8305:8	Kopp	Mynning	Flintgods		Ca 1790– 1850	Vit	Vit, svart	Vit, svart	Blyglasyr inv utv		Tryckt dekor	Landskap	Liknande de- kor som fnr 590:7877-5.	1	1
591:8305:9	Kopp	Mynning	Porslin	Kina	Ca 1725– 1800	Vit	Vit, blå	Vit, blå		Målåd dekor				1	1

*Fyndnumret består av tre delar (X:XX), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inventeringen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 8. Keramiktabel, forts.

Fynd-nr*	Föremåls- typ	Del	Godstyp	Tillverk- nings- plats	Keramisk tydate- ring	Gods- färg	Inv.färg	Utv.färg	Glasyrtyp	Ytbehandling	Dekor- form	Dekor- mönster	Övrigt	Antal fragm.	Vikt (g)
591:8305:10	Tallrik	Botten	Fajans	Sverige, Röststrand	Ca 1755– 1770	Gul	Vit, blå	Vit, blå	Tennglasyr inv utv		Målad dekor	Död fågel under parasoll		11	
591:8305:11	Rumpkake- l	Rump, kant, blad			Ca 1700– 1850	Röd	Grön, vit, blå	Grön, vit, blå	Tennglasyr	Vitfere-engage	Relief- dekor		Olika typer av kakel, vanligast är plana grön- glaserade kakel. Men finns även enstaka bitar vitt kakel och vitt och blått relief kakel.	16	817
595:10068:1	Rumpkake- l	Rump, kant, blad			Ca 1700– 1800	Röd		Grön	Blyglasyr	Vitfere-engage				3	153
595:10068:2	Fa/iskål	Botten	Yngre rödgoods		Ca 1700– 1800	Röd	Grön	Grön	Blyglasyr inv	Vitfere-engage				4	14
595:10068:3	Tallrik	Mynning, brätte, buk	Blyglaserat gult ler- goods		Ca 1830– 1890	Gul	Gul	Gul	Blyglasyr inv utv					4	20
595:10068:4	Tallrik/fat	Botten	Fajans		Ca 1700– 1800	Gul	Vit, blå	Vit	Tennglasyr inv utv		Målad dekor			1	4
595:10068:5	Kopp/iskål	Mynning, buk	Flintgoods		Ca 1820– 1850	Vit	Vit, svart	Vit, svart	Blyglasyr inv utv		Tryckt och målade dekor			1	1
600:7985:1	Rumpkake- l	Rump, kant, blad, list			Ca 1700– 1800	Röd		Grön	Blyglasyr	Vitfere-engage				11	564
600:7985:2	Pottkake- l	Buk, botten			Ca 1600– 1700	Röd	Röd	Röd, svart	Blyglasyr fläckvis utv					1	61
600:7985:3	Kruka, tre- bensgryta	Mynning, hänkel, buk, botten, ben	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1800	Röd	Brun, grönbrun	Brun, grönbrun	Blyglasyr inv fläckvis utv					50	914
600:7985:4	Trebens- gryta, trebens- panna, fat	Mynning, brätte, hänkel, buk, botten, ben	Yngre rödgoods	Neder- länderna	Ca 1600– 1800	Röd	Brun, grönbrun	Brun, grönbrun	Blyglasyr inv fläckvis utv					18	357

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bilder tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 8. Keramiktabel, forts.

Fynd-nr*	Föremåls- typ	Del	Godstyp	Tillverk- nings- plats	Keramisk tydate- ring	Gods- färg	Inv.färg	Utv.färg	Glasyrtyp	Ytbehandling	Dekor- form	Dekor- mönster	Övrigt	Antal fragm.	Vikt (g)
600.7985:5	Trebens- gryta	Buk, skaft	Yngre rödgoods		Ca 1600- 1750	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv					3	123
600.7985:6	Trebens- gryta	Skaft	Yngre rödgoods		Ca 1600- 1750	Röd		Brun	Blyglasyr fläckvis inv					1	46
600.7985:7	Fat, skål?	Mynning, brätte, buk, botten	Yngre rödgoods/ vitgoods	Tysk- land?	Ca 1600- 1725	Gul- beige- röd	Gulbrun- brun		Blyglasyr inv					2	96
600.7985:8	Skål?	Buk	Yngre vitgoods		Ca 1600- 1725	Gråvit	Gulbrun		Blyglasyr inv					1	11
600.7985:9	Fat	Mynning, brätte, buk	Yngre rödgoods		Ca 1700- 1800	Röd	Grön	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv	Vitlere- engobe inv fläckvis utv				4	39
600.7985:10	Fat	Mynning, brätte, buk	Yngre rödgoods		Ca 1675- 1800	Röd	Brun, gul, grön	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv		Målad dekor vit- lera	Koncentriska linjer/våglinje		3	149
600.7985:11	Skål mm	Mynning, hänkel, buk	Yngre rödgoods		Ca 1750- 1850	Röd	Svart	Svart	Blyglasyr inv utv					4	20
600.7985:12	Fat	Mynning, brätte, buk, botten	Yngre röd- goods		Ca 1675- 1800	Röd	Brun, gul, grön	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv		Målad dekor vit- lera	Koncentriska linjer/punkter/ spiral	Passning F575:7511.2 och F600: 7985:12. KårlID 1.	9	216
600.7985:13	Skål	Grepp	Yngre röd- goods		Ca 1600- 1800	Röd	Gul, grön	Brun, gul	Blyglasyr utv	Vitlere- engobe inv fläckvis utv	Relief- dekor	Ansikte		1	23
600.7985:14	Fat	Mynning, brätte	Yngre röd- goods	Tyskland - Nieder- hein	Ca 1700- 1775	Röd	Brun, gul, grön		Blyglasyr inv		Målad dekor vit- lera			1	20
600.7985:15	Fat, skål	Mynning, hänkel, brätte, buk, botten	Yngre röd- goods		Ca 1600- 1800	Röd	Brun, gul, grön	Brun, gul	Blyglasyr inv fläckvis utv	Vitlere- engobe inv heming sgraffito	Målad dekor vit- lera	Koncentriska linjer/streck/ punkter		92	1852
600.7985:16	Fat	Mynning, brätte	Yngre vit- goods - Weser	Tyskland	Ca 1580- 1630	Beige	Brun, gul	Brun, gul	Blyglasyr inv fläckvis utv	Vitlere- engobe inv	Målad dekor	Koncentriska linjer		1	22
600.7985:17	Mineral- vatten- flaska, krus	Mynning, hänkel, buk	Stengods	Tyskland	Ca 1650- 1800	Gul, grå	Grå, gul	Grå, brun	Saltglasyr					4	101

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inventeringen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 8. Keramiktabel, forts.

Fynd-nr*	Föremåls- typ	Del	Godstyp	Tillverk- nings- plats	Keramisk tydate- ring	Gods- färg	Inv.färg	Utv.färg	Glasytyp	Ytbehandling	Dekor- form	Dekor- mönster	Övrigt	Antal fragm.	Vikt (g)
600:7985:18	Krus	Buk	Stengods- Wester- wald-typ	Tyskland	Ca 1650– 1750	Grå	Grå	Blå, grå, mangan	Saltglasyr		Relief- dekor			3	17
600:7985:19	Tallrik/fat mm	Mynning, brätte, buk, botten, fotring	Fajans		Ca 1650– 1800	Gul	Vit, blå	Vit, blå	Tennglasyr inv utv		Målåd dekor			26	188
600:7985:20	Skål	Mynning, buk	Fajans	Neder- länderna	Ca 1700– 1750	Gul	Vit	Vit, blå	Tennglasyr inv utv		Målåd dekor	Blommor/ punkter		6	45
600:7985:21	Buckelfat, ploischo- fel	Brätte	Fajans	Neder- länderna	Ca 1660– 1700	Gul	Ljusblå, blå	Vit	Tennglasyr inv utv		Målåd dekor	Kinesiskt		2	11
600:7985:22	Fat	Mynning, brätte, buk, botten	Fajans		Ca 1675– 1750	Gul	Vit, blå	Vit	Tennglasyr inv utv		Målåd dekor	Blommor		2	30
600:7985:23	Fat/skål	Mynning, brätte, buk, botten, fotring	Majolica	Neder- länderna	Ca 1650– 1750	Gul	Vit, blå	Gulgrå	Tennglasyr inv, blyglasyr utv					5	42
600:7985:24	Fat	Mynning	Tenn- glaserat rött lergods – Stettiner- typ	Tyskland	Ca 1700– 1800	Rödbrun	Vit, blå	Rödbrun	Tennglasyr inv					1	3
600:7985:25	Tallrik, fat	Mynning, buk, botten, fotring	Porslin	Kina	Ca 1720– 1800	Vit	Vit, blå	Vit			Målåd dekor	Blommor/träd		3	17
600:7985:26	Tallrik/fat	Mynning, brätte, buk, botten	Flintgods		Ca 1770– 1860	Vit	Gulvitvit	Gulvitvit	Blyglasyr inv utv					5	24
600:7985:27	Kruka?	Buk	Yngre vitgods		Ca 1600– 1800	Gråvit	Grön	Grå	Blyglasyr inv					1	2
612:9146:1	Fat	Mynning, brätte	Yngre rödgods		Ca 1600– 1800	Röd	Brun, gul	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv	Vitlere-engobe inv hemning				1	25
612:9146:2	Skål	Botten, fot- ring	Porslin	Kina	Ca 1700– 1780	Vit	Vit	Brun						1	15

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inventeringen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremåls unika fyndnummer.

Bilaga 8. Keramiktabel, forts.

Fynd-nr*	Föremålstyp	Del	Godstyp	Tillverkningsplats	Keramisk typdatering	Godsfärg	Inv.färg	Utv.färg	Glasyrtyp	Ytbehandling	Dekorform	Dekormönster	Övrigt	Antal fragm.	Vikt (g)
613:8869:1	Trebensgryta	Mynning, buk	Yngre rödgods	Nederländerna	Ca 1600–1750	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv					9	313
613:8869:2	Trebensgryta/kruka	Mynning	Yngre rödgods		Ca 1600–1800	Röd	Brun		Blyglasyr inv					1	16
614:9091:1	Trebensgryta	Mynning, buk, botten, ben	Yngre rödgods		Ca 1600–1750	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv					19	611
614:9091:2	Fat, skål	Mynning, hänkel, buk, botten	Yngre rödgods		Ca 1600–1800	Röd	Brun, gul, grön	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv	Vitlere-engobe inv hemring sgraffito	Målad dekor vit-lera	Koncentriska linjer/streck/punkter/spiral		18	507
614:9091:3	Fat	Mynning, brätte, buk	Yngre rödgods		Ca 1600–1700	Röd	Brun, gul, grön	Brun	Blyglasyr inv		Målad dekor vit-lera	Koncentriska linjer/streck		5	251
614:9091:4	Fat	Mynning, brätte, buk, botten	Yngre rödgods		Ca 1700–1775	Röd	Grön	Grön	Blyglasyr inv fläckvis utv	Vitlere-engobe inv				1	158
614:9091:5	Trebensgryta, sil-kår, lock	Mynning, hänkel, buk	Yngre rödgods	Nederländerna	Ca 1600–1750	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv utv					5	176
614:9091:6	Skål	Mynning, buk, botten	Yngre vitgods	Tyskland	Ca 1600–1725	Röd-beige	Gulbrun		Blyglasyr inv					17	309
614:9091:7	Fat	Brätte, buk	Yngre rödgods	Tyskland	Ca 1700–1800	Röd	Vit, blå		Tennglasyr inv		Målad dekor			1	9
614:9091:8	Fat/skål	Mynning, brätte, buk	Majolika	Nederländerna	Ca 1650–1750	Gul	Vit, blå	Grågul	Tennglasyr inv, blyglasyr utv		Målad dekor			5	38
614:9091:9	Krus	Buk	Majolika	Nederländerna	Ca 1650–1750	Gul	Gulgrå	Vit, blå, mangan	Tennglasyr inv, blyglasyr utv					1	6
614:9091:10	Skål	Mynning, buk	Porslin	Kina	Ca 1720–1780	Vit	Vit, blå, röd	Vit, blå, röd, guld			Målad dekor			2	7
614:9091:11	Rumpkavel	Rump, kant, blad			Ca 1700–1800	Röd	Grön, svartgrön		Blyglasyr	Vitlere-engobe	Relief-dekor			2	88
615:9090:1	Trebensgryta	Mynning, buk, skaff	Yngre rödgods		Ca 1550–1600	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv					1	165

*Fyndnumret består av tre delar (X:Y:Z), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inventeringen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 8. Keramiktabel, forts.

Fynd-nr*	Föremåls- typ	Del	Godstyp	Tillverk- nings- plats	Keramisk tydate- ring	Gods- färg	Inv.färg	Utv.färg	Glasyrtyp	Ytbehandling	Dekor- form	Dekor- mönster	Övrigt	Antal fragm.	Vikt (g)
6:15:9090:2	Trebens- gryta	Buk, skaft	Yngre rödgoods		Ca 1550– 1600	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv					2	122
6:15:9090:3	Fat	Mynning, brätte	Yngre rödgoods		Ca 1575– 1700	Röd	Brun, gul, grön	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv	Målåd dekor vit- lera		Koncentriska linjer/streck		2	64
6:15:9090:4	Skål	Mynning, buk	Yngre vitgoods	Tyskland	Ca 1600– 1725	Gulbeige	Gulbrun		Blyglasyr inv					1	16
6:15:9090:5	Pottkake	Mynning			Ca 1500– 1650	Röd	Röd	Röd						1	19
6:15:9090:6	Rumpkake	Rump, kant, blad			Ca 1600– 1700	Röd		Svart	Blyglasyr	Relief- dekor		Geometrisk/ växt		9	161
6:17:8690:1	Fat, skål	Mynning, brätte, buk	Yngre rödgoods		Ca 1575– 1700	Röd	Brun, gul, grön	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv	Vitlere-engobe inv hemring	Målåd dekor vit- lera	Koncentriska linjer/streck/ punkter		4	40
6:20:10069:1	Trebens- gryta	Botten, ben	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1750	Röd	Brun, grönbrun		Blyglasyr inv					2	138
6:20:10069:2	Trebens- gryta	Mynning, buk	Yngre rödgoods	Neder- länderna	Ca 1600– 1750	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv utv					1	38
6:20:10069:3	Fat	Mynning, brätte, buk	Yngre rödgoods		Ca 1650– 1800	Röd	Brun, gul, grön	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv		Målåd dekor vit- lera	Koncentriska linjer/våglinje/ punkter		1	81
6:20:10069:4	Fat	Mynning, brätte	Yngre rödgoods		Ca 1650– 1750	Röd	Grön	Grön	Blyglasyr inv	Vitlere-engobe inv				1	21
6:20:10069:5	Skål?	Buk	Yngre vitgoods	Tyskland	Ca 1550– 1700	Gråvit	Gulbrun		Blyglasyr inv					1	2
6:34:9403:1	Trebens- gryta	Mynning, buk, botten, ben	Yngre rödgoods		Ca 1550– 1600	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv					6	128
6:34:9403:2	Tre- benspanna	Mynning, skaft, buk, botten, ben	Yngre rödgoods	Neder- länderna	Ca 1550– 1700	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv					2	242
6:35:10065:1	Rumpkake	Blad			Ca 1700– 1800	Röd		Grön	Blyglasyr	Vitlere-engobe				1	13
6:35:10065:2	Kopp	Mynning, buk	Porslin	Kina	Ca 1730– 1820	Vit	Vit, svart	Vit, svart		Målåd dekor		Blomma		1	2

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bilder tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 8. Keramiktabel, forts.

Fynd-nr*	Föremåls- typ	Del	Godstyp	Tillverk- nings- plats	Keramisk tydate- ring	Gods- färg	Inv.färg	Utv.färg	Glasytyp	Ytbehandling	Dekor- form	Dekor- mönster	Övrigt	Antal fragm.	Vikt (g)
635:10065:3	Mineral- vatten- flaska	Mynning, hals, buk	Stengods		Ca 1750– 1800	Grå	Grå, brun	Brun	Saltglasyr					4	57
635:10065:4	Tallrik/fat, skål	Mynning, buk	Fajans		Ca 1700– 1800	Gul	Vit, mangan	Vit	Tennglasyr inv utv		Målad dekor			5	101
635:10065:5	Skål	Buk	Flintgods		Ca 1770– 1860	Vit	Gulvit	Gulvit	Blyglasyr inv utv					1	5
635:10065:6	Fat/skål	Brätte, buk, botten	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1800	Röd	Brun, gul, grön	Röd	Blyglasyr inv	Vitlere-engobe inv	Målad dekor vitlera	Koncentriska linjer/våglinje/ streck/punkter		4	63
638:8488:1	Trebens- gryta	Buk, skaft	Yngre rödgoods		Ca 1550– 1600	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv					4	124
638:8488:2	Fat/skål	Buk, botten	Yngre rödgoods		Ca 1575– 1700	Röd	Brun, gul, grön	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv		Målad dekor vitlera	Koncentriska linjer/punkter		9	114
638:8488:3	Skål	Mynning, buk, botten	Yngre vitgoods	Tyskland	Ca 1600– 1725	Beige	Gulbrun, brun		Blyglasyr inv					2	47
645:8505:1	Trebens- gryta	Mynning, buk, botten, ben	Yngre rödgoods		Ca 1550– 1700	Röd	Brun, grönbrun	Brun, grönbrun	Blyglasyr inv fläckvis utv					23	447
645:8505:2	Trebens- gryta	Mynning	Yngre rödgoods	Neder- länderna	Ca 1575– 1700	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv utv					1	32
645:8505:3	Fat	Mynning, brätte, buk	Yngre rödgoods		Ca 1575– 1700	Röd	Brun, gul, grön	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv		Målad dekor vit- lera	Koncentriska linjer/öppande hund/streck		8	114
645:8505:4	Skål	Buk	Yngre rödgoods	Neder- länderna?	Ca 1580– 1650	Röd	Brun, gul, grön	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv		Målad dekor vit- lera			1	10
648:8263:1	Trebens- gryta	Mynning, botten, ben	Yngre rödgoods		Ca 1550– 1700	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv					2	70
667:8713:1	Skål	Mynning	Yngre rödgoods		Ca 1575– 1700	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv utv					1	5
670:8767:1	Trebens- gryta	Botten, ben	Yngre svartgods – Jydepotta	Danmark	Ca 1550– 1650	Grå	Gråsvart	Gråsvart						1	123

*Fyndnumret består av tre delar (X:Y:Z), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inventeringen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 8. Keramiktabel, forts.

Fynd-nr*	Föremåls- typ	Del	Godstyp	Tillverk- nings- plats	Keramisk tydate- ring	Gods- färg	Inv.färg	Utv.färg	Glasyrtyp	Ytbehandling	Dekor- form	Dekor- mönster	Övrigt	Antal fragm.	Vikt (g)
670-8767-2	Fat/skål	Botten	Yngre vit- gods – Weser		Ca 1580– 1630	Gulbeige	Brun, gul		Blyglasyr inv		Målad dekor	Koncentriska linjer/streck		1	13
670-8767-3	Skål	Buk	Yngre vitgods	Tyskland	Ca 1600– 1725	Beige	Gulbrun		Blyglasyr inv					2	19
670-8767-4	Trebens- gryta	Buk	Yngre vitgods	Neder- länder- na/Tysk- land	Ca 1550– 1700	Gråvit	Gulbrun		Blyglasyr inv				Sannolikt samma tre- bensgryta som F674-8881.3.	1	3
670-8767-5	Trebens- gryta	Mynning, buk, botten, ben	Yngre rödgoods		Ca 1550– 1700	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv					7	168
670-8767-6	Skål	Mynning, buk	Yngre rödgoods		Ca 1575– 1700	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv		Målad dekor vit- lera			2	36
670-8767-7	Fat	Mynning, brätte, buk, botten	Yngre rödgoods		Ca 1575– 1700	Röd	Brun, gul, grön		Blyglasyr inv			Koncentriska linjer/ våglin- je/streck		5	269
670-8767-8	Fat	Mynning, brätte, buk	Yngre rödgoods		Ca 1575– 1700	Röd	Brun, gul, grön		Blyglasyr inv		Målad dekor vit- lera	Koncentriska linjer/streck		2	66
670-8767-9	Fat	Brätte, buk	Majolika	Neder- länderna	Ca 1600– 1650	Gul	Vit, blå	Grågul	Tennglasyr inv, blyglasyr utv		Målad dekor	Koncentriska linjer/streck		1	16
670-8767-10	Fat/skål	Botten	Majolika	Belgien/ Neder- länderna	Ca 1550– 1625	Gulbeige	Blå, orange	Gråbrun, blå	Tennglasyr inv, blyglasyr utv		Målad dekor		Märkt på undersidan vilket är mycket ovan- ligt. Märkt med ett stort A.	1	10
670-8767-11	Fat, skål	Mynning, buk, botten	Yngre rödgoods		Ca 1575– 1700	Röd	Brun, gul, grön		Blyglasyr inv		Målad dekor vit- lera	Koncentriska linjer/streck		3	42

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inventeringen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

Bilaga 8. Keramiktabel, forts.

Fynd-nr*	Föremåls- typ	Del	Godstyp	Tillverk- nings- plats	Keramisk tydate- ring	Gods- färg	Inv.färg	Utv.färg	Glasyrtyp	Ytbehandling	Dekor- form	Dekor- mönster	Övrigt	Antal fragm.	Vikt (g)
671:8807:1	Fat	Mynning, brätte, buk	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1800	Röd	Brun, gul, grön		Blyglasyr inv		Målad dekor vit- lera	Koncentriska linjer		2	32
671:8807:2	Krus	Buk	Stengods, Wester- wald-typ	Tyskland	Ca 1650– 1725	Grå	Grå	Blå, grå	Saltglasyr		Relief- dekor			1	4
674:8881:1	Trebens- gryta	Botten, ben	Yngre rödgoods	Neder- länderna	Ca 1600– 1750	Röd	Brun		Blyglasyr inv					1	48
674:8881:2	Fat	Mynning, brätte, buk, botten	Yngre rödgoods		Ca 1575– 1700	Röd	Brun, gul, grön		Blyglasyr inv		Målad dekor vit- lera	Koncentriska linjer/streck/ punkter		4	93
674:8881:3	Trebens- gryta	Mynning, buk	Yngre vitgoods	Neder- länderna/ Tyskland	Ca 1550– 1700	Gråvit	Gulbrun	Gulbrun	Blyglasyr inv fläckvis utv					5	32
675:10061:1	Rumpkake	Blad			Ca 1700– 1800	Röd		Grön	Blyglasyr	Vitlere-engobe				1	51
675:10061:2	Trebens- gryta	Botten, ben	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1750	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv					2	86
678:9015:1	Trebens- gryta	Mynning, buk	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1750	Röd	Brun	Brun	Blyglasyr inv fläckvis utv					3	79
678:9015:2	Fat/skål	Buk, botten	Yngre rödgoods		Ca 1600– 1800	Röd	Brun, gul		Blyglasyr inv		Målad dekor vit- lera	Koncentriska linjer/våglinje		1	39
678:9015:3	Trebens- gryta	Botten	Yngre vitgoods	Neder- länderna/ Tyskland	Ca 1550– 1750	Gråvit	Grön	Grön	Blyglasyr inv fläckvis utv					1	10

*Fyndnumret består av tre delar (X:X:X), varav det första är numret på den kontext som fyndet tillhör. Det andra numret är det löpnummer som fyndet tilldelas vid inmätningen i fält och det tredje är det nummer som fyndet får vid fyndregistrering i vår databas SiteWorks. Dessa tre bildar tillsammans föremålets unika fyndnummer.

BILAGA 9

¹⁴C-ANALYS

INTERNATIONAL CHEMICAL ANALYSIS INC.
MIAMI, USA

Resultat (juli 2020)

Kontext: 612 (nedgrävning till brunn), 646 (trägolv), 670 (utfyllnadslager i hus 14)

ICA ID	Submitter ID	Material Type	Pretreatment	Conventional Age	Calibrated Age
20C/0726	612:9101	Macrofossil	AAA	340 +/- 40 BP	Cal 1460 - 1650 AD
20C/0727	646:8482	Macrofossil	AAA	360 +/- 30 BP	Cal 1450 - 1530 AD (47.7%) Cal 1540 - 1640 AD (47.7%)
20C/0728	670:8766	Macrofossil	AAA	10 +/- 30 BP	Cal 1690 - 1730 AD (14.7%) Cal 1810 - 1860 AD (11.1%) CAI 1870 - 1920 AD (69.7%)

- Calibrated ages are attained using INTCAL13: **IntCal13 and Marine13 Radiocarbon Age Calibration Curves 0–50,000 Years cal BP**. *Paula J Reimer, Edouard Bard, Alex Bayliss, J Warren Beck, Paul G Blackwell, Christopher Bronk Ramsey, Caitlin E Buck, Hai Cheng, R Lawrence Edwards, Michael Friedrich, Pieter M Grootes, Thomas P Guilderson, Halldi Hafliðason, Irka Hajdas, Christine Hatté, Timothy J Heaton, Dirk L Hoffmann, Alan G Hogg, Konrad A Hughen, K Felix Kaiser, Bernd Kromer, Sturt W Manning, Mu Niu, Ron W Reimer, David A Richards, E Marian Scott, John R Southon, Richard A Staff, Christian S M Turney, Johannes van der Plicht. Radiocarbon 55(4), Pages 1869-1887.*
- Unless otherwise stated, 2 sigma calibration (95% probability) is used.
- Conventional ages are given in BP (BP=Before Present, 1950 AD), and have been corrected for fractionation using the delta C13.

BILAGA 10

KONSERVERING

MAX JAHREHORN
OXIDER
RAPPORT JUNI 2021, K21-344

Ort/Anläggning: Kvarteret Gripen, Norrköping

Fynd nr: 601:7906:1

Kontaktperson: Elin Evertsson, Arkeologikonsult

Kons nr:

Datum in: 2021-04-28

Datum ut: 2021-06-01

Föremål: Mynt

Material: Cu-legering

Antal: 1

Mått:

Vikt in: 10,28g   **Vikt ut:** 10,23g

Foto: Ja

Behandling:

Myntets ytor har tunna föroreningar, åtsidan uppvisar ett mindre område med spröda och hårda kopparsalter samt ett dito med tydligt inslag av järnsalter. Präglingen något tydlig, möjligtvis svagt präglad.

Myntet före konservering.

Myntet rengörs mekaniskt under mikroskop med dentalverktyg och tråsticka samt mjuk pensel, för att avlägsna hårdare föroreningar. En del föroreningar avlägsnas men några måste lämnas kvar och jämnas något. Detta eftersom stora delar av präglingen vilar på en instabil support bestående av mjukare kopparsalter, präglingen vilar som en skorpa och är mycket ömtålig.

För att nå något djupare så rengörs ytorna lätt med EDTA-diNa 1,5% samt följande urlakning i varmt avjoniserat vatten i flera bad. Dehydrering i 95%-ig etanol med följande kontrollerad torkning. Behandling med BTA 3% i etanol, lufttorkning. Ytorna skyddas med Inkralack 3% i toluen samt lufttorkas.

Myntet efter konservering.

Identifiering: Kristina, ¼ Öre, möjligtvis 1632-42.

I Norrköping antas den äldsta stadsbebyggelsen ligga söder om Strömmen i området kring Gamla Torget och de två kyrkorna Sankt Johannes och Sankt Olai. Här i de centrala delarna inom det gamla Norrköping, genomförde Arkeologikonsult flera undersökningar inom kvarteret Gripen under hösten 2018 samt vintern och våren 2019.

Vid undersökningarna påträffades lämningar efter de byggnader och konstruktioner som funnits på innergården. Vi kunde följa bebyggelselämningarna i flera faser, från nutid till sent 1500-tal. Vid undersökningarna kunde vi även se spåren efter de många bränder som härjat i Norrköping och vid flera tillfällen raserat bebyggelsen omkring Gamla Torget. Genom undersökningarna har vi också kunnat följa återuppbyggnaden efter dessa bränder och ana den stora arbetsinsats som krävts för att bygga upp området gång på gång.

Optimusvägen 14 Tel 08-590 840 41
194 34 Upplands Väsby www.arkeologikonsult.se
ISBN: 978-91-986842-7-8